

**IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA
MINISTARSTVA EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA
sa organima nad kojima Ministarstvo vrši nadzor
za period januar – decembar 2022. godine**

Podgorica, maj 2023. godine

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Sadržaj

REZIME.....	3
1 UVOD	3
2 REALIZACIJA PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE ZA 2022.GODINU.....	4
2.1 Realizacija ciljeva iz Programa rada za 2022. godinu	4
2.2 Realizacija aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu	4
3. STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA	8
3.1. DIREKTORAT ZA EKOLOGIJU I KLIMATSKE PROMJENE	8
3.2. DIREKTORAT ZA ZAŠTITU PRIRODE.....	26
3.3. DIREKTORAT ZA EU INTEGRACIJU I MEĐUNARODNU SARADNJU.....	30
3.4. DIREKTORAT ZA PROJEKTE	32
3.5. DIREKTORAT ZA PLANIRANJE PROSTORA I INFORMACIONE SISTEME.....	35
3.6. DIREKTORAT GLAVNOG DRŽAVNOG ARHITEKTE I RAZVOJ ARHITEKTURE.....	40
3.7. DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO	42
3.8. DIREKTORAT ZA RAZVOJ STANOVANJA I LEGALIZACIJU.....	45
3.9. DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR.....	50
3.10. BIRO ZA ODNOS SA JAVNOŠĆU	53
3.11. ODJELJENJE ZA LICENCIRANJE REGISTAR I DRUGOSTEPENI POSTUPAK	54
3.12. SLUŽBA ZA PRAVNE, OPŠTE POSLOVE I JAVNE NABAVKE.....	54
3.13. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA.....	57
3.14. SLUŽBA ZA EKONOMSKE I FINANSIJSKE POSLOVE.....	61
3.15. SLUŽBA ZA TEHNIČKU PODRŠKU	64
4.1. UPRAVA ZA KAPITALNE PROJEKTE	65
4.2. AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE.....	68
4.3. ZAVOD ZA HIDROMETEROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU.....	72

REZIME

1 UVOD

Obaveza izrade i dostavljanje Izveštaja o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma sa organima nad kojima Ministarstvo vrši nadzor: Uprava za kapitalne projekte, Agencija za zaštitu životne sredine i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore za 2022. godinu, proizilazi iz obaveza utvrđenih Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave i Programom rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma vrši poslove utvrđene Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, kao i utvrđene propisima iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, životne sredine, klimatskih promjena, upravljanja otpadom, komunalnih poslova, inspeksijskog nadzora, stanovanja i drugo.

Vlada Crne Gore na sjednici, održanoj 6. septembra 2022. godine, utvrdila je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Poslovi iz djelokruga Ministarstva organizovani su u okviru devet osnovnih organizacionih jedinica direktorata, dva odjeljenja, kabineta i četiri službe, a nazivi organizacionih jedinica prilagođeni su važećim propisima.

Organizacione jedinice ministarstva su:

- 1. Direktorat za ekologiju i klimatske promjene*
- 2. Direktorat za zaštitu prirode*
- 3. Direktorat za EU integraciju i međunarodnu saradnju*
- 4. Direktorat za projekte*
- 5. Direktorat za planiranje prostora i informacione sisteme*
- 6. Direktorat glavnog državnog arhitekta i razvoj arhitekture*
- 7. Direktorat za građevinarstvo*
- 8. Direktorat za razvoj stanovanja i legalizaciju*
- 9. Direktorat za inspeksijski nadzor*
- 10. Kabinet ministra*
- 11. Odjeljenje za licenciranje, registar i drugostepeni postupak*
- 12. Odjeljenje za unutrašnju reviziju*
- 13. Služba za pravne, opšte poslove i javne nabavke*
- 14. Služba za upravljanje ljudskim resursima*
- 15. Služba za ekonomsko- finansijske poslove*
- 16. Služba za tehničku podršku*

U Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, na dan 31.12.2022. godine, pored ministra i jednog državnog sekretara bilo je zaposleno ukupno 181 lice, od čega šest lica iz kategorije visokorukovodnog kadra na određeno vrijeme, četiri vršioca dužnosti, zatim 41 urbanističko građevinski inspektor na određeno vrijeme, i 130 službenika je zaposleno na neodređeno vrijeme.

2 REALIZACIJA PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE ZA 2022. GODINU

2.1 Realizacija ciljeva iz Programa rada za 2022. godinu

Prioritet 3: Zdravlje i zdrava životna sredina

⇒ Nastavljene su aktivnosti na identifikaciji trenutnog stanja i procesa koji izazivaju eroziju na Adi Bojani, kao i na definisanju programa monitoringa s ciljem redovnijeg praćenja procesa i pronalaženja dugoročnijih i održivijih rješenja. Krajem 2022. godine pripremljena je i usvojena Informacija o trenutnom stanju i potrebi sprovođenja kratkoročnih mjera izgradnje vještačkih nasipa-dina radi prevencije štete imovini HTP Ulcinjska rivijera izazvane erozijom na Adi Bojani i obezbjeđivanja uslova za narednu turističku sezonu od strane Vlade Crne Gore. Na inicijativu Ministarstva, odobrena su IPA sredstva za produžetak angažmana međunarodnih stručnjaka i lokalnih eksperata za 2023. godinu.

⇒ Ministarstvo je tokom 2022. godine, oformilo radnu grupu s ciljem praćenja realizacije aktivnosti (vezanih za upravljanje Ulcinjskom solanom) definisanih Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila za Poglavlje 27 – životna sredina i klimatske promjene, podrška Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore, kao upravljaču ovim Parkom prirode. Radnu grupu čine predstavnici Opštine Ulcinj, Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore, NVO Martin Schneider-Jacoby Association i Ministarstva. Takođe, je usaglašen model upravljanja parkom prirode „Ulcinjska solana“, odnosno osnivanje Društva sa ograničenom odgovornošću od strane Vlade Crne Gore i Opštine Ulcinj. Putem javnog konkursa odabran je i logotip za ovaj park prirode.

⇒ Na 14. Svjetskoj konferenciji država potpisinica Konvencije o močvarama od međunarodnog značaja Crna Gora je u 2022. godini prvi put u Stalnom komitetu Ramsarske konvencije. U periodu od 2022. do 2025. godine zajedno s Belgijom, Austrijom, Češkom, Slovačkom, Švedskom, Slovenijom i Gruzijom, Crna Gora će zastupati interese i stavove Evrope kao svjetske regije i nadzirati rad sekretarijata Konvencije. Rad u Stalnom komitetu je značajna obaveza i prilika da se obezbijedi podrška za efikasno upravljanje u tri Ramsarska područja od međunarodnog značaja u Crnoj Gori: Ulcinjska solana, Skadarsko jezero i Tivatska solila, kao i na svim ostalim močvarnim staništima u državi.

2.2 Realizacija aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu

Reorganizacija državne uprave koja je uslijedila nakon imenovanja 43. Vlade i sajber napad su uticali na neophodnost da se obustavi rad informacione infrastrukture na određeni period. Navedeno je uslovalo prioritizaciju aktivnosti koja je rezultirala odlaganjem realizacije određenih aktivnosti za 2023. godinu, koje su shodno tome planirane narednim Programom rada Vlade za 2023. godinu.

Programom rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu planirano je ukupno 18 tema i obaveza. Od ukupnog broja planiranih tema, realizovano je pet obaveza i to četiri tematske i jedna normativna.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 22. decembra 2022. godine, donijela Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2023. godinu, na predlog Ministarstva, a koji je izradila Agencija za zaštitu životne sredine. Praćenje stanja životne sredine sprovodi se sistematskim mjerenjem, ispitivanjem kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja stanja životne sredine koje obuhvata praćenje prirodnih faktora, odnosno promjena stanja i karakteristika životne sredine, uključujući i prekogranično praćenje stanja životne sredine. Monitoring je, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16, 73/19), od javnog interesa.

✓ Vlada Crne Gore je donijela Program monitoringa stanja morske sredine shodno zahtjevima MSFD. Program monitoringa predstavlja sastavni dio Strategije zaštite morske sredine, koji se priprema na osnovu početnog stanja, a shodno standardima koje propisuje Zakon o zaštiti morske sredine. Program monitoringa stanja morske sredine je pripremljen u sklopu IPA projekta „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“. Dokument je preveden na engleski jezik i dostavljen Evopskoj komisiji na mišljenje koje je bilo pozitivno. Takođe, među preduzetim aktivnostima je bila organizacija javne rasprave u cilju upoznavanja javnosti sa Programom i mogućeg davanja komentara.

✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 20. oktobra 2022. godine, usvojila Informaciju o stanju životne sredine za 2021. godinu na predlog Ministarstva, koju je izradila Agencija za zaštitu životne sredine. U Informaciji o stanju životne sredine Crne Gore daje se ukupna ocjena stanja životne sredine u Crnoj Gori. Ovaj dokument omogućava zainteresovanoj javnosti uvid u stanje i promjene u kvalitetu pojedinih segmenata životne sredine.

✓ Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je sprovelo zakonski postupak i donijelo Planove upravljanja za sva tri morska zaštićena područja u Crnoj Gori, proglašena tokom 2021. godine. Plan upravljanja za Park prirode „Platamuni“ donijet je 23.12.2022. godine, dok su 06.04.2023. godine donijeti planovi upravljanja za parkove prirode „Katič“ i „Stari Ulcinj“.

✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 30. novembra 2022. godine, utvrdila Predlog Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, koji je dostavljen Skupštini Crne Gore na donošenje.

Izrada Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2023- 2028. godina nije realizovana. Iako je ugovor potpisan sa obrađivačem kojim je definisano da će ovaj plan biti završen krajem decembra 2022. godine, isto nije realizovano. Realizacija ovog projekta planirana je u periodu decembar 2021 – decembar 2022. godine, ali isti nije mogao biti finalizovan usljed više faktora, kao što su: kašnjenje u prikupljanju podataka u opštinama, COVID 19 mjere koje su bile na snazi, kao i tehnički problemi sa mejlovima u državnoj administraciji. Nacrt plana je završen u decembru 2022. godine. U toku je prikupljanje komentara relevantnih institucija, a započeta je i izrada Strateške procjene uticaja, koja bi zajedno sa Planom trebalo da bude stavljena na javnu raspravu tokom II kvartala 2023. godine.

Strategija upravljanja otpadom do 2035. godine nije donijeta. U saradnji sa UNDP-om obezbijeden je ekspert koji je tek tokom jula 2022. godine počeo da radi na izradi Strategije upravljanja otpadom do 2035. godine.

Izvještaji o sprovođenju planova upravljanja zaštićenim područjima u Crnoj Gori nijesu dostavljeni. Ministarstvu za sada Izvjestaj dostavlja samo JP za Nacionalne parkove Crne

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Gore. Od JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore izvještaj se očekuje tek kada realizuju programe upravljanja.

Izvršena je revizija dijela postojećih zaštićenih područja, s fokusom na nacionalne parkove koja je u toku, jer su kasnila sredstva iz GEF projekta. Očekuje se da će revizija biti gotova do kraja 2023. godine.

Strategija biodiverziteta s Akcionim planom 2023-2027. godine nije pripremljena jer smjernice za nacionalne strategije, kao i sredstva za izradu su tek bila dostupna nakon Konferencije strana potpisnica Konvencije o biodiverzitetu (COP15) koja je više puta odlagana.

Za Predlog zakona o upravljanju otpadom je stiglo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo uz obavezu da isto vratimo na mišljenje relevantnim institucijama. Dobijeno je pozitivno mišljenje Ministarstva javne uprave, Ministarstva pravde i Zajednice opština, nakon čega je Ministarstvo bilo u obavezi da Predlog dostavi Evropskoj komisiji na mišljenje.

Prostorni plan Crne Gore predstavlja strateški okvir kojim se osigurava da prostorno planiranje prati ustavna određenja i održivi razvoj, što se postiže postavljanjem ciljeva, principa i smjernica za upravljanje i organizovanje prostornog razvoja. U cilju stvaranja uslova za uravnotežen prostorni razvoj, usklađen sa potrebama društva i privrede, te efikasnog korišćenja i očuvanja prostornih potencijala, intenzivirane su aktivnosti na izradi Prostornog plana. Završen je Koncept plana, kao jedna od faza na izradi planskog dokumenta, koji je u proceduri pribavljanja pozitivnog mišljenja od strane vršioca revizije planskog dokumenta. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma će se maksimalno angažovati da se ovaj planski dokument donese u daljem, najkraćem mogućem roku, budući da se radi o strateškom dokumentu kojim se određuju državni ciljevi i mjere prostornog razvoja Crne Gore.

Imajući u vidu da je došlo do kašnjenja u zaključivanju ugovora sa obrađivačem Programa razvoja građevinarstva, rok za dostavu dokumenta Vladi na usvajanje nije bilo moguće ispoštovati.

Istekom 2020. godine, završen je period trajanja Nacionalne stambene strategije za period 2011-2020. godine. Iz tog razloga je 2021. godine otpočeta izrada novog strateškog dokumenta u oblasti stanovanja – Stambena politika Crne Gore za period 2022-2030. godine, kojim će se definisati vizija i misija stambenog sektora i obezbjeđenje adekvatnog stanovanja. Obezbeđenje adekvatnog stanovanja predstavlja jedan od ključnih činilaca životnog standarda i kvaliteta života, a istovremeno je važan pokretač privrednog i društvenog razvoja. Rast standarda i dostupnosti stanovanja jeste jedan od prioriteta socijalnog razvoja Crne Gore. Nacrt navedene politike je urađen tokom 2021. godine. U dokumentu su po poglavljima obrađeni izazovi u ovoj oblasti i predlozi za buduća postupanja. Istim je namjera da se predloži osnivanje nacionalnog stambenog fonda - koji podrazumijeva unaprijeđenje postojećeg i izgradnju novim stambenih jedinica koje bi se davale u zakup građanima koji na tržištu ne mogu da riješe stambeno pitanje, u skladu sa Zakonom o socijalnom stanovanju (započeta je izrada novog zakona čiji će naziv biti Zakon o stambenoj podršci). Jedna od ideja jeste da se formira posebna institucija koja bi se bavila stanovanjem, koja bi bila organizovana na regionalnom nivou

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

i u kojoj je učešće jedinica lokalne samouprave ključno. Takođe, poseban dio se odnosi na finansiranje vidova stambene podrške različitim ciljnim grupama, te su u razmatranju različiti modeli finansiranja. Radi usklađivanja dokumenta sa politikama zemalja EU ali i drugim zemljama koje razvijaju uspješne modele podrške u stanovanju, uspjeli smo da obezbijedimo tehničku podršku eksperata UNECE-a, odnosno Komiteta za stanovanje i upravljanje zemljištem UN-a. U tom pravcu, organizovan je sastanak sa ekspertima UNECE-a povodom davanja preporuka na radni tekst Stambene politike Crne Gore. Sastanak je održan online početkom juna 2022. godine i njemu su prisustvovali predstavnici ovog Ministarstva i predstavnici Sekretarijata opštine Podgorica. Na sastanku je dogovoreno da do kraja jula 2022. godine dobijemo preporuke na tekst nacrtu politike. Međutim, preporuke u cilju usaglašavanja dokumenta sa praksama u EU od strane UNECE-a, smo dobili tek u oktobru 2022. godine. Na gore pomenutom online sastanku, takođe je dogovoreno da se do kraja 2022. godine započne izrada Profila Crne Gore u oblasti stanovanja, koji će nam dati detaljnu analizu stanja u oblasti stanovanja i preporuke za razvoj u ovoj oblasti. Banka za razvoj savjeta Evrope (CEB) je izrazila spremnost za dodjelu granta Crnoj Gori u cilju finansiranja izrade Profila Crne Gore u oblasti stanovanja (Contry profile). Trenutno se sa CEB-om dogovara o modelu finansiranja izrade navedenog profila.

Donošenje Državnih smjernica razvoja arhitekture bilo je planirano za 2022. godinu, međutim, imajući u vidu da je njihova izrada primarno bila vezana za sprovođenje Plana generalne regulacije, čija je izrada započeta 2018. godine, a zatim obustavljena, to se zastalo i sa izradom Državnih smjernica, dok se ne utvrdi strateški pravac planiranja prostora, odnosno reguliše pitanje na koji način će biti koncipiran novi Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata. Budući da je u septembru 2022. godine formirana radna grupa za izradu zakona kojim će se urediti oblast planiranja prostora i izgradnje objekata, upućujemo da je na osnovu dosadašnjeg rada na izradi zakona, strateško opredjeljenje ovog ministarstva ostalo donošenje Državnih smjernica razvoja arhitekture.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma nije nastavilo sa izradom Predloga zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata koji je započeo u mandatu prethodnog Ministarstva, već je formiralo radnu grupu sa zadatkom da pripremi nacrt novog zakona kojim će se urediti oblast planiranja prostora i izgradnje objekata. Na Radnoj grupi je dogovoreno da se pristupi izradi četiri posebna zakona (o planiranju prostora, izgradnji, legalizaciji i inženjerskoj komori). U postupku izrade ovih zakona, u periodu od 20. jula do 20. avgusta 2022. godine, sproveden je javni poziv upućen zainteresovanoj javnosti da se uključi u proces izrade istih, dostavljanjem predloga, sugestija, inicijativa i komentara. Uzevši u obzir sve pristigle inicijative, komentare i sugestije, Radna grupa je izvršila analizu istih, te intenzivirala aktivnosti u cilju pripreme nacrtu ovih zakona do 31. decembra 2022. godine.

Izrada Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada je započeta krajem februara 2022. godine, objavljivanjem Javnog poziva za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnom tijelu za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada, a na osnovu člana 3 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18). Takođe, u skladu sa članom 12 iste uredbe, u martu 2022. godine, objavljen je Javni poziv zainteresovanoj javnosti (organima, organizacijama, udruženjima i

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

pojedincima) da se uključe u početnu fazu izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada. Nakon izrade i objavljivanja izvještaja o obavljenim konsultacijama, otpočelo se sa aktivnostima na Nacrtu zakona o održavanju stambenih zgrada, formiranjem radne grupe od predstavnika Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, ranijeg Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Uprave za inspekcijske poslove i Zajednice opština Crne Gore. Radna grupa je otpočela rad na Nacrtu, ali u međuvremenu se desila promjena Vlade a nakon toga i hakerski napad kojim je izbrisan sav prethodni rad radne grupe. U toku je uspostavljenje informacionog sistema, kada i očekujemo da materijal, na kojem je rađeno, ponovo bude dostupan radnoj grupi.

Legalizacija bespravnih objekata je uređena Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata koji je stupio na snagu 14. oktobra 2017. godine, a izmjene i dopune ovog zakona stupile su na snagu 14. avgusta 2020. godine. Predlog zakona o legalizaciji je započet u martu 2022. godine, međutim sa promjenom Vlade Crne Gore morale su se sačekati nove smjernice za izradu ovog zakona.

3. STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

3.1. DIREKTORAT ZA EKOLOGIJU I KLIMATSKE PROMJENE

Direktorat za ekologiju i klimatske promjene vrši poslove koji se odnose na: predlaganje, praćenje i usmjeravanje politike u oblasti zaštite i unaprjeđenja životne sredine u oblastima: horizontalno zakonodavstvo, vazduh, voda, zemljište, klimatske promjene, upravljanje otpadom i komunalne usluge vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama hemikalija i indsustrijskog zagađenja, buke, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, nuklearna i radijaciona sigurnost i bezbjednost; izradu strategija i drugih razvojnih dokumenata, programa, akcionih planova i projekata iz djelokruga nadležnosti Direktorata; izradu nacрта i predloga zakona, podzakonskih akata i drugih propisa iz djelokruga rada ovog Direktorata, kao i davanje mišljenja i sugestija u postupku sprovođenja istih; predlaganje, izbor i praćenje realizacije sistemskih mjera za sprovođenje strateških dokumenata, planova, programa i akcionih planova u cilju zaštite i unaprjeđenja segmenata životne sredine u navedenim oblastima, izradu informacija, izvještaja i drugi poslovi u skladu sa propisima; učešće u pregovaračkom procesu i aktivnostima vezanim za pristupanje EU i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u okviru Pregovaračkog poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene, kao i u pregovaračkim poglavljima: 1- Sloboda kretanja robe, 15 - Energetika, 19 - Socijalna politika i zapošljavanja (Zaštita zdravlja na radu), 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, 30- Vanjski odnosi i 31 - Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika; izgradnja integrisanog pristupa u pogledu zaštite životne sredine i integrisanja principa zaštite životne sredine u sektorske politike i prakse i druge poslove.

3.1.1. Direkcija za horizontalno zakonodavstvo

3.1.1.1. Dokumenta usvojena od strane Vlade Crne Gore

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 8. aprila 2022. godine, dala saglasnost na Program rada i Finansijski plan Fonda za životnu sredinu za 2022. godinu.

3.1.1.2. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

Tabela br.1: Prikaz stanja u upravnim oblastima

Broj predmeta riješenih u drugostepenom upravnom postupku	15
Broj podnesenih žalbi	15
Broj podnesenih tužbi	5
Broj odluka donesenih u upravnom sporu pred Upravnim sudom	1

U drugostepenom upravnom postupku Direktorat za ekologiju i klimatske promjene je odlučivao po žalbama podnesenim protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine po kojima je donešeno 13 rješenja i to: tri rješenja kojima su poništena rješenja Agencije i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje i 10 rješenja kojim je žalba odbijena i potvrđena rješenja Agencije.

Rješavajući po žalbama podnešenim protiv rješenja Uprave za inspekcijske poslove – Odsjeka za ekološku inspekciju, donešena su dva rješenja po kojima su odbijene žalbe i potvrđena rješenja ekološkog inspektora.

U izvještajnom periodu dostavljeno je pet odgovora na tužbu Upravnom sudu Crne Gore, koje su podnešene protiv rješenja ovog Ministarstva. Postupak pred sudom je u toku. Donešena je jedna presuda Upravnog suda Crne Gore kojima je tužba usvojena i poništeno rješenje ovog Ministarstva.

3.1.1.3. Ostale aktivnosti

Učestvovalo se na sjednicama Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona, kojima predsjedava ministar ekonomskog razvoja i turizma.

Učestvovalo se na XV sastanku Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalnu politiku, koji je održan u Briselu 7-8. juna 2022. godine. Na istom je prezentovan progres ostvaren između dva sastanka Pododbora.

Nastavljene su aktivnosti vezano za ispunjavanje obaveza iz Zelene agende, odnosno Akcionog plana u cilju izvještavanja realizovanih aktivnosti. Takođe, uzeto je učešće u Regionalnoj radnoj grupi za životnu sredinu u okviru aktivnosti koje sprovodi RCC.

Regionalni kick-off sastanak projekta EU4GREEN – Podrška implementaciji Zelene agende za Zapadni Balkan, organizovan je 16-17. jula 2022. godine u Budvi.

EU4Green je projekat vrijedan 11 miliona €, koji finansira Evropska komisija a za implementaciju zadužena je Agencija za zaštitu životne sredine Republike Austrije. Projekat ima za cilj da podrži implementaciju aktivnosti iz Zelene agende za Zapadni Balkan. Prva nacionalna radionica za Crnu Goru održana je 6. jula 2022. godine u Podgorici.

3.1.2. Direkcija za vazduh, vodu i zemljište

3.1.2.1. Realizovane aktivnosti po Programu rada Vlade Crne Gore

- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 20. oktobra 2022. godine, usvojila Informaciju o stanju životne sredine za 2021. godinu na predlog Ministarstva, koju je izradila Agencija za zaštitu životne sredine. U Informaciji o stanju životne sredine Crne Gore daje se ukupna ocjena stanja životne sredine u Crnoj Gori. Ovaj dokument omogućava zainteresovanoj javnosti uvid u stanje i promjene u kvalitetu pojedinih segmenata životne sredine.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 30. novembra 2022. godine, utvrdila Predlog Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, koji je dostavljen Skupštini Crne Gore na donošenje.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 22. decembra 2022. godine, donijela Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2023. godinu, na predlog Ministarstva, a koji je izradila Agencija za zaštitu životne sredine. Praćenje stanja životne sredine sprovodi se sistematskim mjerenjem, ispitivanjem kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja stanja životne sredine koje obuhvata praćenje prirodnih faktora, odnosno promjena stanja i karakteristika životne sredine, uključujući i prekogranično praćenje stanja životne sredine. Monitoring je, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16, 73/19), od javnog interesa.

3.1.2.2. Dokumenta usvojena od strane Vlade Crne Gore u 2022. godini

- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 31. marta 2022. godine, usvojila odgovore na pitanja strana ugovornica Zajedničke konvencije na Četvrti nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 8. jula 2022. godine, usvojila Izvještaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi indikatora (2017-2020) sa Akcionim planom za unaprjeđenje stanja životne sredine sa predlogom mjera za period 2022-2025. godine.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 3. avgusta 2022. godine, usvojila Treći nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Konvencije o nuklearnoj sigurnosti.
- ✓ Vlada Crne Gore je na predlog Ministarstva, na sjednici održanoj 9. septembra 2022. godine, usvojila Izvještaj o poslovanju DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ -Podgorica za 2021. godinu.
- ✓ Vlada Crne Gore je na predlog Ministarstva, na sjednici održanoj 22. septembra 2022. godine, dala saglasnost na Program rada i Finansijski plan DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ - Podgorica za 2022. godinu.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 20. oktobra 2022. godine, usvojila Uredbu o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine („Službeni list CG“, broj 112/22 od 26.10.2022. godine).
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 9. septembra 2022. godine, usvojila Informaciju o naknadi članovima Radnog tima za koordinaciju i praćenje stanja radioaktivnosti.

3.1.2.3. Zakonska regulativa

- ✓ Pravilnik o dopuni Pravilnika o vrstama izvora elektromagnetnih polja za koje se pribavlja dozvola za korišćenje izvora elektromagnetnih polja („Službeni list Crne Gore”, broj 149/22 od 29.12.2022. godine);
- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja („Službeni list Crne Gore”, broj 145/22 od 27.12.2022. godine);
- ✓ Program praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za 2022. godinu („Službeni list Crne Gore“ broj 89/22 od 05.08.2022). Praćenje kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla vrši se u Crnoj Gori od 2013. godine.

3.1.2.4. Ostale aktivnosti

- ✓ Analiza uticaja spaljivanja poljoprivrednog otpada i ostataka od žetve na kvalitet vazduha;
- ✓ Izrada Nacrta Strategije upravljanja kvalitetom vazduha najnovijim podacima iz inventara emisija;
- ✓ Rješenje o obrazovanju Radnog tima za koordinaciju i praćenje stanja radioaktivnosti. Naime, u skladu sa novonastalom situacijom u Ukrajini i mogućim radijacionim i nuklearnim prijetnjama Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, kao krovna nadležna institucija za oblast radijacije i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti i zaštite od jonizujućih zračenja, je procijenilo da je neophodno obrazovanje Radnog tima za koordinaciju i praćenje stanja radioaktivnosti. Dio članova Radnog tima predstavljaju članovi tima za upravljanje sistemom za procjenu rizika i prognoze (modeliranja) u slučaju radijacionih i nuklearnih nesreća (JRODOS), koji su stavljeni u režim 24/7;
- ✓ U dijelu sprečavanja nuklearnog terorizma i zaštitnih mjera, tokom 2022. godine izrađeno je pet nacionalnih izvještaja i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori, koji su dostavljeni Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju, od kojih je jedan imao stepen tajnosti „TAJNO“ u okviru sprovođenja Ugovora o neproliferaciji nuklearnog oružja (NPT), Sporazuma o zaštitnim mjerama, Dodatnog protokola i Protokola o malim količinama.

U junu 2022. godine je održan 15. sastanak Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalnu politiku na kome je diskutovano o upravljanju kvalitetom vazduha u Crnoj Gori. Predstavnici EK i energetske zajednice izrazili su zadovoljstvo postignutim napretkom u ovoj oblasti.

Tokom 2022. godine predstavnice Ministarstva su učestvovala na različitim sastancima u okviru pregovaračkih poglavlja 15 - Energetika, 19- Socijalna politika i zapošljavanje, 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, 27 – Životna sredina i klimatske promjene, 28 - Zaštita potrošača, 30 – Vanjski odnosi i 31 - Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika.

U projektu Agencije za zaštitu životne sredine Švedske, koji će trajati do juna 2024. godine, Crna Gora je izabrana za pilot-projekat regionalnog programa za kvalitet vazduha za Zapadni Balkan. Projekat ima nekoliko komponenti koje se odnose na unaprjeđenje izvještavanja o kvalitetu vazduha, jačanje kapaciteta, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou, jačanje regionalne saradnje i razmjene iskustva u ovoj oblasti.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Crna Gora aktivno učestvuje u aktivnostima Pan-Evropskog programa za zdravlje, životnu sredinu i saobraćaj vezanim za utvrđivanje sadržaja regionalne strategije održivog saobraćaja. PEP – Pan evropski program je jedinstven model koordinacije međusektorske politike u oblasti transporta, zdravstva i životne sredine i platforma za međunarodnu saradnju i razmenu dobrih praksi, koju su zajedno osnovali Ekonomska komisija Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) i Regionalna kancelarija za Evropu Svjetske zdravstvene organizacije. Cilj programa je da se pomogne UNECE i zemljama članicama WHO, kao i drugim zainteresovanim stranama, u razvoju i sprovođenju održivih politika saobraćaja koje akcenat stavlja na zdravlje i uticaj saobraćaja na životnu sredinu.

U januaru 2022. godine održana je video-konferencija sa predstavnicima Evropske komisije na kojoj su iznijete pozitivne ocjene EK povodom nacrtu Strategije upravljanja kvalitetom vazduha i Programa smanjenja zagađujućih materija u vazduh koji je njen sastavi dio. Zaključci sa ove konferencije odnose se na neophodnost ažuriranja nacrtu Strategije novim podacima iz inventara emisija, kao i ciljevima smanjenja emisija koji se mogu definisati tek nakon utvrđivanja državnih ciljeva i dinamike dekarbonizacije energetskog sektora, nakon usvajanja Energetsko-klimatskog plana, a naročito vezano za rekonstrukciju i dalje aktivnosti TE Pljevlja.

Kontinuirano učešće u IPA Projektu PEFMED plus „Razmjena i prenos metoda i iskustva o uticaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na životnu sredinu u državama jadranskog regiona”, koji vodi Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, a koji je podržala Evropska komisija i sprovodi Konzorcijum.

Na bilateralnom sastanku Evropske komisije i Crne Gore, koji je održan 10. juna 2022. godine u prostorijama Agencije za zaštitu životne sredine, dogovoreno je da Crna Gora ove obaveze završi do kraja 2022. godine. Međutim, nažalost još se te aktivnosti nijesu realizovale.

Takođe, 10. juna 2022. godine, predstavnici Ministarstva, Agencije za zaštitu životne sredine i Centra za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica d.o.o, održali su bilateralni sastanak sa petočlanom delegacijom Sjeverne Makedonije, koju je predvodio direktor Direkcije za radijacionu sigurnost S. Makedonije, u okviru koje je posjećeno skladište radioaktivnog otpada.

U okviru projekta Evropske komisije u Crnoj Gori je uspostavljen Sistem za procjenu rizika i prognoze (modeliranja) u slučaju radijacionih i nuklearnih nesreća (JRODOS). Sistem JRODOS, koji predstavlja podršku za odlučivanje u stvarnom vremenu, prije svega doprinosi blagovremenom djelovanju za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine i ujedno predstavlja obavezu Crne Gore u okviru Pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika, podoblast Nuklearna energija, nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja. Osim toga, JRODOS sistem predstavlja obavezu koja upotpunjuje ispunjavanje članova 35, 36 i 38 Ugovora o EURATOM-u. Pored navedenog, aktivnosti JRODOS-a predviđene su Akcionim planom za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2018-2023. godinu i Nacionalnim planom za djelovanje u slučaju radijacionog udesa.

U saradnji sa opštinama Pljevlja i Nikšić ažurirani su planovi kvaliteta vazduha za ove dvije opštine.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

U oblasti međunarodne saradnje, kroz redovne sastanke nastavljeno je učešće Crne Gore u regionalnim inicijativama UNECE-a, Svjetske zdravstvene organizacije i Energetske zajednice.

Predstavnice Ministarstva (hemijske, radiološke/nuklearne i klimatske prijetnje) učestvovala su u projektu „Procjena kapaciteta za sprovođenje Procjene rizika od katastrofa“, koji je podržala Evropska komisija, a čije sprovođenje je koordiniralo Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za zaštitu i spašavanje.

Predstavnica Ministarstva je aktivno učestvovala u izradi Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća, čiju je izradu koordiniralo Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za zaštitu i spašavanje.

Tokom 2022. godine predstavnica Ministarstva je učestvovala na sastancima šest Odbora Međunarodne agencije za atomsku energiju čija je članica (Odbori za ocjenu standarda iz oblasti: nuklearne bezbjednosti (NSCG); o sigurnosti radioaktivnog otpada (WASSC); za pripravnost i djelovanje u hitnim radiološkim ili nuklearnim situacijama (EPreSC); radijacione sigurnosti (RASSC); nuklearne sigurnosti (NUSSC); i sigurnosti transporta radioaktivnih i nuklearnih materijala (TRANSSC)). Osim toga, aktivno su predstavnice Ministarstva učestvovala u ISME Tehničkom komitetu (hemikalije i radijacija) i Tehničkog odbora za prevoz opasnih materija (radioaktivni materijali), kao i Nacionalnom radnom tijelu za neproliferaciju oružja za masovno uništenje. Pored navedenog, učestvovala su u projektima CBRN Centra izvrsnosti Evropske komisije (hemikalije i radijacija), IHR (Međunarodni zdravstveni pravilnik), RACVIAC, kao i projektima koje je podržala Međunarodna agencija za atomsku energiju i Evropska komisija.

Tokom 2022. godine pokrenut je novi projekat koji finansira Department za energetiku SAD-a i RACVIAC iz oblasti nuklearne bezbjednosti. Početni sastanak je održan u Rakitiju, vojnom centru RACVIAC, koji je održan 20-21. septembra 2022. godine.

Nadležne institucije, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Operativno komunikacioni centar 112 Ministarstva unutrašnjih poslova uspješno su pristupili platformi Evropske zajednice za ranu razmjenu informacija u slučaju radiološke opasnosti (ECURIE). U međuvremenu, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Agencija za zaštitu životne sredine su pokrenuli novi projekat koji je odobrila Evropska komisija u okviru kojeg će biti Crnoj Gori isporučene tri dodatne stanice za državnu mrežu stanica GDR za mjerenje ekvivalenta gama zračenja u vazduhu, kako bi pogustili mrežu. Takođe, biće dostavljena i dodatna oprema za on-line monitoring radioaktivnosti, za Ministarstvo, Agenciju i Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI) i biće sprovedene potrebne obuke službenika.

3.1.2.5. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

U drugostepenom upravnom postupku donešeno je 16 rješenja. Od toga u sedam slučajeva je odbijena izjavljena žalba, u tri slučaja je poništeno rješenje prvostepenog organa i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovno odlučivanje, dok je u šest

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

slučajeva drugostepeni organ poništio rješenje prvostepenog organa i sam rješio upravnu stvar. Stranka u svim navedenim postupcima je UNIPROM d.o.o Nikšić.

Upravnom sudu Crne Gore upućeni su odgovori na 14 tužbi i proslijeđeni predmeti na dalje odlučivanje. Podnosilac svih 14 tužbi je UNIPROM d.o.o Nikšić.

3.1.3. Direkcija za upravljanje otpadom i komunalne usluge

3.1.3.1. Program rada Vlade Crne Gore

Po Programu rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu, predviđene su četiri obaveze u oblasti normative i to:

- ✓ Predlog Zakona o upravljanju otpadom;
- ✓ Predlog Zakona o komunalnim djelatnostima;
- ✓ Predlog Zakona o vodnim uslugama i
- ✓ Državni plan upravljanja otpadom.

Ministarstvo je intezivno radilo na gore navedenoj zakonskoj regulativi, i ista nije realizovana, zbog promjene u organizacionoj strukturi državne uprave, koja je uslovila potrebu za ponovnom procedurom pribavljanja neophodnih mišljenja od nadležnih institucija.

3.1.3.2. Materijali koji su razmatrani na sjednicama Vlade Crne Gore, a nijesu u Programu rada Vlade Crne Gore

- ✓ Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršiocu regulisanih komunalnih djelatnosti u 2023. godini – razmatran na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 15.12. 2022. godine.
- ✓ Predlog Godišnjeg plana rada za 2022. godinu DOO "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje" Budva - razmatran na sjednici održanoj 09.09.2022. godine.
- ✓ Godišnji izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada sa godišnjim finansijskim izvještajem za 2021. godinu DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ Budva-razmatran na sjednici održane 09.09.2022.godine.
- ✓ Predlog odluke o davanju prethodne saglasnosti DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ Budva za otuđenje dijela pokretne imovine- razmatran na sjednici Vlade koja je održana 08.04.2022. godine.
- ✓ Predlog mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima koji je Skupštini Crne Gore podnijela poslanica Jelena Božović.
- ✓ Informacija o stanju izvorišta Bolje Sestre sa predlogom mjera za rješavanje problema pada izdašnosti.
- ✓ Predlog odgovora na navode sadržane u Rješenju U-II br. 67/21 i 14/22 od 23.06.2022. godine Ustavnog suda Crne Gore.
- ✓ Informacija o problemima DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ u obezbjeđivanju sredstava za izmirenje kreditnih obaveza prema Evropskoj banci za obnovu i razvoj.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 28.07.2022. godine, dala saglasnost na Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta DOO „Project-consulting“ – Podgorica.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 02.06.2022. godine, dala saglasnost na Odluku o usvajanju Izveštaja o realizaciji Programa rada i finansijskog plana s finansijskim izvještajem DOO „Project-consulting” – Podgorica za period od 1. januara do 31. decembra 2021. Godine.
- ✓ Vlada Crne Gore je dala saglasnost na Odluku o pokriću gubitaka DOO „Project-consulting” – Podgorica.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, koja je održana 13.10.2022. godine, dala saglasnost na Program rada i Finansijski plan DOO „Project-Consulting” Podgorica za 2022. godinu.
- ✓ Informacija o realizaciji projekta „Prečišćavanje otpadnih voda u opštini Ulcinj – izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i povezane infrastrukture“ s Predlogom ugovora o donaciji -razmatrana na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 03. avgusta 2022. godine.
- ✓ Informacija o realizaciji Projekta „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici“ s Predlogom ugovora o finansiranju i projektu između KfW, Frankfurt na Majni i Crne Gore (Primalac), koju zastupa Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Vodovod i kanalizacije d.o.o. Podgorica (Agencija za sprovođenje Projekta), na iznos od 22.935.283,00€- razmatrana na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 15. septembra 2022. godine.

3.1.3.3. Zakonska regulativa

Pored navedenih propisa po Programu rada Vlade Crne Gore, Direkcija za upravljanje otpadom i komunalne usluge, intezivno je radila na sljedećim propisima:

- ✓ Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima (važećeg), koji je kasnije predložen Skupštini Crne Gore, od strane poslanice Božović, na inicijativu Zajednice opština Crne Gore.

Ministarstvo je dalo mišljenje sa amandmanima na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima, je donesen i objavljen u „Službenom listu CG“, broj 140/22.

- ✓ Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja.

Urađena je radna verzija Predloga zakona na kojem će se raditi u 2023. godini.

- ✓ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o bližim elementima i metodologiji za određivanje cijena komunalnih usluga (urađena radna verzija).
- ✓ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu obračuna posebne naknade na investicije za izgradnju ili rekonstrukciju objekata na Crnogorskom primorju (urađena radna verzija).

3.1.3.4. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

- ✓ Na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 03. avgusta 2022. godine, Vlada je usvojila Informaciju o realizaciji projekta „Prečišćavanje otpadnih voda u opštini Ulcinj – izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i povezane infrastrukture“.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Takođe, Vlada je prihvatila Ugovor o donaciji između Njemačke razvojne banke (KfW), Crne Gore („Korisnik“), koju predstavlja Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Vodacom d.o.o. Tivat („Agencija za implementaciju“) na iznos od 974.780,00€, za projekat „Prečišćavanje otpadnih voda u opštini Ulcinj – izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i povezane infrastrukture“. Vlada Crne Gore je ujedno ovlastila Anu Novaković Đurović, ministarku ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da, u ime Vlade, potpiše Ugovor o donaciji sa KfW bankom i Vodacom d.o.o. Zaključak je realizovan. Ugovor je potpisan 15. septembra 2022. godine.

- ✓ Na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 15. septembra 2022. godine, Vlada je usvojila Informaciju o realizaciji Projekta „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici“. Takođe, Vlada je prihvatila Ugovor o finansiranju i projektu između KfW, Frankfurt na Majni i Crne Gore (Primalac), koju zastupa Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Vodovoda i kanalizacije d.o.o. (ViK) Podgorica (Agencija za sprovođenje projekta), na iznos od 22.935.283,00€. Vlada Crne Gore je ujedno ovlastila Anu Novaković Đurović, ministarku ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da, u ime Vlade, potpiše Ugovor o finansiranju i projektu sa KfW bankom i ViK Podgorica. Zaključak je realizovan. Ugovor je potpisan 22. septembra 2022. godine.
- ✓ Na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 27. oktobra 2022. godine, Vlada je usvojila Informaciju o hitnosti gašenja požara na neuređenom odlagalištu „Mislov do“ u Opštini Nikšić. Zaključak nije realizovan. Ministarstvo finansija je ukazalo da Zaključak nije u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list Crne Gore“, broj 145/21), te da je isti potrebno izmijeniti na način da se zaduži Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da realizuje predmetnu nabavku u skladu sa odobrenim sredstvima Zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu („Službeni list Crne Gore“, broj 152/22).
- ✓ Saglasno Zaključku Vlade Crne Gore sa sjednice održane 27. oktobra 2022. godine, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, dostavilo je analizu poslovanja privrednih društava u većinskom vlasništvu države: DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“, DOO „Procon“, Ministarstvu finansija, koje je navedenim zaključkom bilo zaduženo da analizu dostavi Vladi Crne Gore.

3.1.3.5. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

Na osnovu Slobodnog pristupa informacijama je odlučivano po osnovu 14 zahtjeva, od kojih je 11 zahtjeva odbijeno, dok su tri usvojena.

U izvještajnom periodu u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku, podaci su prikazani u tabeli br.2.

Tabela br.2: Prikaz podataka u prvostepenom i drugostepenom postupku

Broj predmeta riješenih u prvostepenom upravnom postupku.....	14
Broj predmeta riješenih u drugostepenom upravnom postupku	7
Broj podnesenih žalbi	7

U drugostepenom upravnom postupku je odlučivano po žalbama podnešenim protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine, po kojima je donešeno sedam rješenja i to: četiri rješenja kojim je žalba odbijena i potvrđeno rješenje Agencije.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Rješavajući po žalbama podnešenim protiv rješenja Uprave za inspekcijske poslove – Odsjeka za ekološku inspekciju, donijeta su tri rješenja kojima je odbijena žalba i potvrđeno rješenje ekološkog inspektora.

3.1.3.6. Ostale aktivnosti

- ✓ Tokom 2022. godine, na osnovu ugovora Ministarstva sa nevladinim organizacijama, sprovedene su aktivnosti na realizaciji projekata sa ciljem jačanja ekološke svijesti u oblasti upravljanja otpadom. Potpisan je 21 ugovor sa NVO sektorom. Ukupan iznos je 120.000€.
- ✓ Shodno preporukama DRI, pripremljen je Akcioni plan za realizaciju preporuka iz Izveštaja o reviziji uspjeha „Efikasnost upravljanja sistema otpadnih voda”.
- ✓ Shodno Ugovoru „Montenegro Water and Sanitation”/„Vodosnabdijevanje i otpadne vode”, vrijednom 57.000.000,00€, potpisanom između države Crne Gore i Evropske investicione banke, Evropskoj investicionoj banci dostavljeni su:
 - XXI Izveštaj o napretku finansijskog ugovora „Vodosnabdijevanje i tretman otpadnih voda u Crnoj Gori” i
 - XXII Izveštaj o napretku finansijskog ugovora „Vodosnabdijevanje i tretman otpadnih voda u Crnoj Gori”.
- ✓ Izveštaj o stanju ispuštanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda za aglomeracije u Crnoj Gori za 2021. godinu, shodno Zakonu o upravljanju komunalnim otpadnim vodama.
- ✓ Akcioni plan za realizaciju preporuka iz Izveštaja o reviziji uspjeha „Efikasnost upravljanja sistema otpadnih voda”, shodno preporukama DRI.

Pored redovnih poslova iz nadležnosti, Direkcija za upravljanje otpadom i komunalne usluge vodi registar vršilaca komunalnih djelatnosti. Do kraja 2022. godine u registar je bilo upisano 28 vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama).

3.1.3.7. Predlog mjera i aktivnosti za unaprjeđenje stanja iz oblasti upravljanja otpadom

U 2023. godini nastaviće se aktivnosti na realizaciji projekata koji se odnose na infrastrukturu u oblasti upravljanja otpadom, otpadnih voda i vodosnabdijevanja i priprema neophodne dokumentacije za nove projekte.

Tokom 2023. godine planirane su aktivnosti na izradi Predloga Zakona o upravljanju otpadom, podzakonskih akata na osnovu pomenutog zakona i novog Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2023-2028. godine.

Takođe, nastaviće se aktivnosti na izradi Predloga Zakona o komunalnim djelatnostima i Predloga Zakona o vodnim uslugama i podzakonskim aktima na osnovu ovih zakona. Posebna pažnja biće posvećena rješavanju problema smanjene izdašnosti vodoizvorišta regionalnog vodovodnog sistema Bolje Sestre.

3.1.4. Direkcija za kontrolu zagađenja i upravljanje hemikalijama

3.1.4.1. Program pristupanja Crne Gore EU

Na osnovu Programa pristupanja Crne Gore EU donešeno je:

- ✓ Pravilnik o dopunama Pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista o hemikalijama („Sl. list CG", broj 25/22) kojim je prenešena Regulativa EU 2020/878 o izmjeni Priloga II REACH Regulative;
- ✓ Pravilnik o dopunama Pravilnika o listi supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost („Sl. list CG", broj 64/22) kojim su prenijete izmjene Aneksa XIV REACH Regulative;
- ✓ Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen („Sl. list CG", broj 86/22), kojim su prenijete izmjene Priloga V Uredba (EC) 649/2012 (PIC);
- ✓ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija („Sl. list CG", broj 63/22) kojim su prenešene izmjene Priloga VI do XI REACH regulative;
- ✓ Uredba o izmjenama Uredbe o zabranjenim, odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Sl. list CG", broj 134/22) kojom su prenijete izmjene priloga XVII REACH Regulative.

Vlada Crne Gore je na sjednici, koja je održana 1. jula 2022. Godine, usvojila Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2019-2022, za 2021. godinu.

U saradnji sa UNDP-om odabran je internacionalni expert koji je angažovan u cilju izrade nove Strategije upravljanja hemikalijama za period 2023-2026. godina. Predlog Strategije je izrađen i trenutno se usaglašava sa svim relevantnim institucijama.

Kako je Agencija za zaštitu životne sredine pokrenula inicijativu za izmjenu i dopunu Zakona o industrijskim emisijama, koja se odnosi na definisanje odredbi kojim bi se propisala obaveza operatera da snosi troškove rada Stručne komisije iz člana 14 Zakona, tokom 2022. godine pripremljen je Predlog zakona o dopuni Zakona o industrijskim emisijama, koji je usklađen sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, i relevantnim institucijama.

Tokom 2022. godine izrađena su i tehnički prilagođena Uputstva o korišćenju zaključaka u vezi sa najboljim dostupnim tehnikama za površinsku obradu, upotrebom organskih rastvarača, uključujući zaštitu drveta i proizvoda od drveta hemikalijama¹ i Uputstva o korišćenju zaključaka u vezi sa najboljim dostupnim tehnikama za proizvodnju celuloze, papira i katrona².

3.1.4.2. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima je, u prvoj polovini 2022. godine, usaglašen sa svim nacionalnim institucijama i kompletna dokumentacija je

¹<https://www.gov.me/dokumenta>

²<https://www.gov.me/dokumenta>

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

prevedena i dostavljena Evropskoj komisiji na mišljenje. Evropska komisija je dostavila sugestije krajem avgusta 2022. godine. Predlog Zakona u skladu sa komentarima komisije usklađen je sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, i naknadno će biti dostavljen Evropskoj komisiji tokom 2023. godine, na ponovno mišljenje.

3.1.4.3. Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva

Tokom 2022. godine započeta je implementacija projekta „Jačanje sinergije između Bazelske, Roterdamske, Stokholmske i Minamata konvencije”.

Projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori” realizovan je u decembru 2022. godine, a kroz navedeni projekat je oko 640 tona PCB otpada i opreme identifikovano, 475 tona PCB otpada i opreme uklonjeno i trajno zbrinuto, 80 tona PCB transformatora dekontaminirano i vraćeno u upotrebu, 1.050 tona PCB kontaminiranog zemljišta uklonjeno i jedno skladište rekonstruisano na način da zadovoljava uslove za skladištenje opasnih hemikalija.

U saradnji sa Univerzitetom Crne Gore, a kroz implementaciju Memoranduma o saradnji, napravljeni su sljedeći informativni materijali koji su dostupni na sajtu nacionalnog helpdeska³ :

- ✓ Prisustvo ftalata u igračkama za djecu;
- ✓ Živa u kući – bezbjedno rukovanje;
- ✓ Bezbjednost pri radu sa hemikalijama;
- ✓ Da rastemo zdravo u svijetu hemikalija;
- ✓ Da bezbjedno plaćamo račune.

Takođe, Ministarstvo je kroz Memorandum o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore kroz konkretne aktivnosti definisane za podoblast industrijsko zagađenje u Akcionom planu za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27, pripremio i objavilo brošure i informativne materijale:

- ✓ brošura ŠTA JE VOC (isparljiva organska jedinjenja)⁴,
- ✓ vodič za operatere „Upotreba organskih rastvarača u hemijskim čistionama”,
- ✓ smjernice za operatere „Upotreba rastvarača u hemijskim čistionama i obaveze koje operater mora da ispuni u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama”,
- ✓ brošura za operatere „Kako smanjiti zagađenja iz VOC postrojenja/alternative”⁵.

Nastavljena je kontinuirana saradnja i izgradnja kapaciteta za učešće u radu tijela Evropske agencije za hemikalije (ECHA) u okviru IPA projekta „Pripremne mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate”.

Takođe, tokom 2022. godine, realizovalo se sedam ugovora sa NVO u cilju finansiranja projekata/programa na temu sprovođenja edukativnih kampanja o bezbjednom upravljanju dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs), u skladu sa Sektorskom analizom za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i

³ <https://epa.org.me/help-desk>

⁴ <https://www.gov.me/dokumenta/>

⁵ <https://www.gov.me/dokumenta/>

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

potrebnih sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2021. godini:

- ✓ Adekvatno informisanje o POPs hemikalijama u cilju edukacije javnosti;
- ✓ Upravljanje POPs -ovima na ekološki prihvatljiv način;
- ✓ Upoznaj štetne hemikalije;
- ✓ Upravljanje otpadom -mladi kao čuvari životne sredine;
- ✓ Edukacija o POPs hemikalijama i upravljanje na održiv, efikasan i ekološki prihvatljiv način;
- ✓ Edukativna kampanja o porijeklu POPs jedinjenja i njihovim negativnim efektima na zdravlje ljudi i životnu sredinu u Bijelom Polju;
- ✓ Ekološkom etiketom do cilja -sačuvajmo životnu sredinu i zdravlje.

U januaru 2022. godine održana je radionica na temu podizanja svijesti operatera sa rizicima upravljanja proizvoda koji sadrže PFOS hemikalije, kao jedne od mjera definisanih Nacionalnim planom za implementaciju Stokholmske konvencije.

Službenici Direkcije su, između ostalog i nacionalne kontakt tačke za Minamata konvenciju o živi, Stokholmsku Konvenciju o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama, Roterdamsku konvenciju o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini, Strateški pristup međunarodnom upravljanju hemikalijama i Konvencije o prekograničnim efektima industrijskim akcidentima, te u tom smislu u kontinuitetu ispunjavaju obaveze koje proističu iz navedenih konvencija.

U cilju implementacije UNECE Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih nesreća Ministarstvo je izradilo Nacionalnu samoprocjenu i Akcioni plan, kojim će se detaljno definisati sve aktivnosti koje je potrebno realizovati u budućem periodu.

Kako je Protokol o registrima ispuštanja i prenosa zagađujućih materija ratifikovan u julu 2017. godine, obaveza Crne Gore na osnovu Regulative (EC) No 166/2006 (EPRTR) je uspostavljanje i precizno definisanje katastra zagađivača (PRTR) sa bazom podataka o emisijama zagađivača, kako bi se na efikasan način obezbijedio pristup javnosti informacijama o životnoj sredini. U tom smislu Ministarstvo je dostavilo pismo podrške za regionalni projekat „Unaprjeđenje registara ispuštanja i prenosa zagađujućih materija u zemljama Zapadnog Balkana i Republici Moldaviji“, kroz koji je urađena Nacionalna procjena pravnih, institucionalnih i tehničkih potreba, kao i potreba izgradnje kapaciteta, u cilju uspostavljanja registra zagađivača u Agenciji za zaštitu životne sredine. U novembru 2022. godine urađen je i Finalni nacrt Projektnog zadatka za uspostavljanje PRTR registra u Crnoj Gori, koji predviđa postojanje šest međusobno povezanih komponenti (šest podsistema) koje će činiti budući PRTR sistem, kao i druge specifikacije.

3.1.5. Direkcija za klimatske promjene

3.1.5.1. Realizovane aktivnosti

Aktivnosti Direkcije za klimatske promjene, usmjerene su na uspostavljanje strateškog i zakonodavnog okvira koji će regulisati smanjenje intenziteta emisije gasova staklene bašte kao glavnog uzroka klimatskih promjena, prilagođavanja negativnim efektima

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

izazvanim nastalim klimatskim promjenama i politikom adaptacije na klimatske promjene.

U izvještajnom periodu Direkcija je realizovala sljedeće aktivnosti:

- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 03.03.2022. godine, usvojila Izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine. Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. septembra 2015. godine usvojila Nacionalnu strategiju u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine, koja sadrži mjere za smanjenje i dodatno smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, nacrt strateškog okvira za prilagođavanje klimatskim promjenama, uključujući i procjenu troškova i socijalnoekonomskih uticaja sprovođenja mjera predviđenih strategijom, kao i prateći akcioni plan. Ovim, drugim po redu izvještajem o sprovođenju Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine obuhvaćen je trogodišnji status realizacije 17. septembar 2018. - 17. septembar 2021. godine.
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 28. decembra 2022. godine je na predlog Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma usvojila Odluku o obrazovanju Komisije za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisionih kredita. Ministarstvo se zadužilo da nakon aukcije, koja je planirana za 2023. godinu, Vladi Crne Gore podnese izvještaj o sprovedenoj aukciji, broju prijavljenih operatera, iznosu dodijeljenih emisionih kredita putem besplatne dodjele, iznosu kupljenih emisionih kredita, kao i prenosu kredita.
- ✓ Tokom 2022. godine, otpočete su aktivnosti na izradi novog Zakona o zaštiti od uticaja klimatskih promjena. Ključne promjene se odnose na: postupak izdavanja dozvola za emisiju gasova staklene bašte u sistemu trgovanja emisijama, u smislu postupka donošenja; zatim revizije dozvole; roka važenja; izmjene dozvole (rokova za postupanje i podnošenje zahtjeva); prestanka važenja dozvole; izrade, predaje i ocjene plana praćenja emisija, kako za stacionarna postrojenja tako i za vazduhoplove; pojednostavljeni plan praćenja izvještavanje i verifikaciju izvještaja o emisijama; konzervativne procjene emisija; kontrolu ispunjenosti uslova za verifikatore, preciznije uređenje sistema trgovine emisijama GHG u smislu načina dodjele, zatim uslova za isključenje iz sistema ETS-a, okolnosti u kojima se mogu dodjeljivati besplatni krediti (sprječavanje izmještanja energetski osjetljivih industrija), kao i upravljanje i kontrolu nad podacima o emisijama u ETS-u. Pored navedenog, izmjene će obuhvatiti uspostavljanje nacionalnog sistema inventara i nacionalnog sistema izvještavanja o politikama, mjerama i projekcijama emisija GHG (emisije gasova sa efektom staklene bašte) u smislu definisanja jasnih odgovornosti i rokova za izvještavanje. Ovdje ipak ostaje otvoreno pitanje roka primjene pojedinih odredbi o izvještavanju, jer se postavlja pitanje finansijskih resursa za realizaciju izvještavanja. Zakon će takođe uključiti odredbe o praćenju i izvještavanju o politikama i mjerama za ublažavanje klimatskih promjena, izvještavanje o planiranim mjerama i primjeni Strategije prilagođavanja klimatskim promjenama, obaveze i odgovornost za prikupljanje i kvalitet podataka za izvještavanje, kao i finansiranje zaštite od negativnog uticaja klimatskih promjena i korišćenje sredstava prikupljenih u sistemu trgovanja emisijama i izvještavanje o korišćenju prihoda. Odredbe koje se odnose na izradu Strategije niskokarbonskog razvoja i Nacionalnog plana adaptacije će biti jasnije definisane. Sam predmet ovog zakona

će biti potpunije definisan. Zakon će pored navedenog omogućiti i pravni osnov za donošenje novih podzakonskih akata.

3.1.5.2. Ostale aktivnosti

✓ **Organizovanje TAIEX radionica**

U cilju što bolje pripreme za izradu novog Zakona o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena, Direkcija je aplicirala za TAIEX tehničku podršku u cilju pomoći u izradi novog Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena odnosno prenošenju i ugrađivanju relevantnog zakonodavstva EU u novi zakon. U periodu 9-12. maja 2022. godine, je organizovana prva radionica uz učešće predavača iz Hrvatske. Druga TAIEX radionica je organizovana od 20-22. jula 2022. godine i obuhvatila je obaveze praćenja i izvještavanja po Regulativi o energetskej uniji i akcijama u oblasti klime.

✓ **Petnaesti sastanak Pododbora EU-CG**

Tokom 2022. godine nastavljeno je sa aktivnim učešćem u okviru pregovaračkog poglavlja 27- Životna sredina i klimatske promjene. U tom kontekstu predstavnici Direkcije su učestvovali na 15. sastanku Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalnu politiku, održanom u Briselu 7-8. juna 2022. godine. Predstavljeni su ključni rezultati ostvareni između dva sastanka Pododbora. Kada su u pitanju klimatske promjene u fokusu sastanka su bili vremenski okvir u pogledu ažuriranja nacionalog utvrđenog doprinosa (NDC) i dalje ambicije u vezi sa smanjenjem gasova sa efektom staklene baste. Pohvaljena je ambicija Crne Gore u pravcu podizanja ciljne vrijednosti kroz ažurirani NDC na 45% do 2030. godine. Razmatrana su i pitanja vezana za aktivnosti na izradi Strategije niskokarbonskog razvoja, daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, uključujući planove u pogledu daljeg jačanja administrativnih kapaciteta. Takođe, u kontekstu pristupnih pregovora Direkcija za klimatske promjene je pripremila drugi prilog izvještaja Evropskoj komisiji za period mart-jun 2022. godine.

✓ **Ministarska konferencija u Beču**

U Beču je od 31.05-01.06. 2022. godine, održana ministarska konferencija zemalja Zapadnog Balkana i Turske u okviru projekta „Tranzicija ka ekonomiji sa niskim emisijama i klimatskim otporom na Zapadnom Balkanu i u Turskoj (TRATOLOW)“. Ministarska konferencija je bila prilika da se intezivira dosadašnja saradnja sa Republikom Austrijom u oblasti klimatskih promjena, sa posebnim fokusom na projekat pomenuti projekat TRATOLOW, kao i na novim projektima koji treba da podrže aktivnosti u oblasti klimatskih politika i zelenu tranziciju u regionu Zapadnog Balkana i doprinesu unaprjeđenju regionalne saradnje kroz razmjenu informacija, najboljih praksi i relevantnih iskustva.

✓ **Nacionalni plan prilagođavanja klimatskim promjenama**

U saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma realizuje projekat „Jačanje kapaciteta Crne Gore u oblasti integrisanja rizika od klimatskih promjena u proces planiranja“ za izradu Nacionalnog plana prilagođavanja klimatskim promjenama-NAP. Projektom su obuhvaćena četiri sektora: voda, zdravstvo, turizam i poljoprivreda, jer su oni najugroženiji sektori u pogledu prilagođavanja.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Planirano je da prvi nacrt Plana adaptacije bude završen do juna 2023. godine, a da dokument bude usvojen do kraja tekuće godine.

✓ **Tehnička revizija Trećeg dvogodišnjeg ažuriranog izvještaja (TBUR)**

U periodu od 20-24. juna 2022. godine sprovedena je Tehnička revizija TBUR-a od strane eksperata Okvirne konvencije UN o klimatskim promjenama (UNFCCC). Revizija je podrazumijevala procjenu tehničkih kapaciteta i analizu poglavlja trećeg dvogodišnjeg izvještaja koja obuhvata nacionalne okolnosti države, mjere mitigacije, kao i nacionalni inventar emisije gasova sa efektom staklene bašte.

✓ **Sastanci sa Evropskom komisijom i Energetskom zajednicom u vezi sa predlogom novih ciljeva smanjenja GHG i povećanja udjela obnovljivih izvora energije**

Tokom juna 2022. godine, Direkcija za klimatske promjene je u saradnji sa Ministarstvom kapitalnih investicija, pripremila odgovor Evropskoj komisiji u vezi sa novim projektovanim ciljem smanjenja emisija GHG od 68% i povećanja udjela obnovljivih izvora energije na 54% za period do 2030. godine. Direkcija je, takođe pripremila obrazloženje crnogorskog predloga za smanjenje emisija od 45% za navedeni period zasnovano na realizaciji mjera definisanih strateškim okvirom uz unaprjeđenje preciznosti računanja emisija, povećanja kategorija inventara, koje se računaju, otklanjanjem određenih nepouzdanosti u ekonomskim projekcijama i uključivanjem podataka iz šumarstva, kao i na realnim potrebama privrednog razvoja u navedenom periodu.

✓ **Plan podrške za postizanje spremnosti za određivanje cijene ugljenika (carbon pricing)**

Kroz prvi poziv Svjetske banke za iskazivanje interesovanja (EOI) za podršku spremnosti u okviru programa Partnerstvo za implementaciju tržišta (PMI), Crnoj Gori su odobrena grant sredstva u iznosu od 150.000,00 dolara za izradu Plana podrške spremnosti (RSP) za cijenu ugljenika. Predlog projekta je pripremljen uz podršku Jedinice za upravljanje projektima (PMI), kao i međunarodnih i domaćih konsultanata angažovanih za izradu predloga projekta.

Krajnji cilj je uspostavljanje stabilnog nacionalnog sistema cijena ugljenika u skladu sa zahtjevima politike EU i prikupljanje sredstava za sve potrebe zaštite životne sredine iz stacionarnih postrojenja po jedinstvenom principu (sakupljanje emisije CO₂) i njihova raspodjela u skladu sa propisima. Projekat u vrijednosti od 2 miliona dolara je odobren u avgustu 2022. godine, a realizacija istog je zvanično započeta u decembru 2022. godine.

✓ **Akcioni plan za praćenje Nacionalnog utvrđenog doprinosa (NDC)**

U cilju praćenja napretka i implementacije NDC-a, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma izradilo je:

-Mapu puta za implementaciju NDC-a koja utvrđuje odgovornosti, vremenski okvir i izvor finansiranja za sprovođenje mjera;

-Šemu praćenja i evaluacije za praćenje napretka u sprovođenju mjera.

Uz pomoć Mape puta za implementaciju NDC-a i šeme praćenja i evaluacije napretka u sprovođenju mjera, Ministarstvo kontinuirano prati realizaciju mjera predviđenih NDC-om, iz oblasti energetike kao najvećeg emitera, zatim industrije, otpada i poljoprivrede. Mapom puta za implementaciju NDC definisane su odgovornosti, vremenski okvir i izvor finansiranja za sprovođenje mjera, šema praćenja i evaluacije napretka u sprovođenju mjera.

✓ **Nacionalni energetski i klimatski plan (NECP)**

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Crna Gora je u 2019. godini otpočela aktivnosti na izradi Nacionalnog plana za energetiku i klimatske promjene (NECP), a koje su intenzivirane u 2020. godini. Crna Gora je dobila podršku u okviru projekta Razvoj kapaciteta za klimatsku politiku u zemljama jugoistočne i istočne Evrope, južnog Kavkaza i centralne Azije - faza III, za čiju implementaciju je odgovoran GIZ. Cilj projekta je jačanje institucionalnih kapaciteta za integrisano planiranje u oblastima klimatskih promjena i energetike i podršku procesu izrade prvog Nacionalnog energetskog i klimatskog plana u Crnoj Gori.

Planirano je da se prvi nacrt Nacionalnih planova za energetiku i klimu finalizuje do sredine 2024. godine, uz pripremu izvještaja o implementaciji svake dvije godine, počevši od 2026. godine.

✓ **Projekat "Adaptacija na klimatske promjene i otpornost u planinskim oblastima Crne Gore" - GORA**

Finalizovan je predlog projekta „Adaptacija na klimatske promjene i otpornost u planinskim oblastima Crne Gore” u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i IFAD-om. Planirana vrijednost projekta je 10 miliona dolara, a sredstva bi trebalo da budu obezbijeđena od strane Adaptacionog fonda u okviru Konvencije UNFCCC. Ovaj fond osnovan je radi finansiranja projekata i programa prilagođavanja u zemljama u razvoju koje su potpisnice Konvencije a koje su posebno ugrožene usled negativnih posljedica klimatskih promjena.

✓ **Projekat EU4Green - Podrška implementaciji Zelene agende za Zapadni Balkan**

Otpočela je realizacija regionalnog projekta EU4Green vrijednog 11 miliona €, koji finansira Evropska komisija dok je za implementaciju zadužena Agencija za zaštitu životne sredine Republike Austrije. Projekat ima za cilj da podrži održivi oporavak i zeleni ekonomski rast u kontekstu pandemije nakon COVID-19. Takođe, će se implementirati specifične akcije u oblastima kao što su dekarbonizacija, cirkularna ekonomija, biološka raznovrsnost, definisanih u Zelenoj agendi za Zapadni Balkan. Opšti cilj je da podrži održivi oporavak regije, zasnovan na dekarbonizaciji, održivoj proizvodnji i potrošnji, čistijim tehnologijama, smanjenje zagađenja vazduha i vode, zaštita i obnavljanje biodiverziteta i a zdravije okruženje. Akcija će omogućiti tehničku pomoć u implementaciji ovih pravaca.

Regionalni kick-off (početni) sastanak projekta organizovan je 16-17. jula 2022. godine u Budvi. Prva nacionalna radionica za Crnu Goru održana je 6. jula 2022. godine u Podgorici.

✓ **Jačanje crnogorskog Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i akcija adaptacije u okviru transparentnosti kroz inicijativu za izgradnju kapaciteta za transparentnost - CBIT**

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u saradnji sa Programom UN za razvoj otpočelo je sa implementacijom projekta „Jačanje crnogorskog Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i akcija adaptacije u okviru transparentnosti” kroz inicijativu za izgradnju kapaciteta za transparentnost – CBIT. Projekat se fokusira na jačanje institucionalnih kapaciteta koje su nadležne za politike i mjere u oblasti mitigacije i adaptacije, ali i onih koje se odnose na prikupljanje podataka za GHG inventar i izrađuju nacionalne izvještaje o inventaru. Takođe, značajan dio projekta će biti posvećen većoj transparentnosti i efikasnom protoku podataka, kao i uspostavljanju sistema za monitoring, izvještavanje i verifikaciju podataka. Projekat se finansira od strane Globalnog

fonda za životnu sredinu (GEF). Realizacija projekta započela je u februaru 2022. godine, a završetak je planiran do kraja 2024. godine. U skladu sa projektnim planom angažovani su menadžer i asistent koji će raditi na implementaciji projekta. Takođe, imenovan je upravni odbor projekta, koji čine predstavnici relevantnih nacionalnih institucija. U okviru projekta je do sada pripremljen radni plan za tekuću godinu, organizovana početna radionica (inception workshop) i nekoliko obuka o projektnom menadžmentu za zaposlene u ministarstvu i menadžera i asistenta projekta. U toku je proces odabira kandidata za angažovanje eksperata za adaptaciju, mitigaciju, rodona pitanja, finansije, i pravna pitanja. Vrijednost projekta je 1.390.000 USD, od kojih je 1.100.000 USD grant, a preostali dio doprinos Ministarstva kroz angažman zaposlenih.

✓ ***Dvogodišnji izvještaj o transparentnosti (BTR) i Četvrta nacionalna komunikacija (FNC)***

Projekat se realizuje u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj – UNDP. S obzirom da su aktivnosti projekta komplementarne sa projektom „Jačanje crnogorskog Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i akcija adaptacije u okviru transparentnosti kroz inicijativu za izgradnju kapaciteta za transparentnost – CBIT“ implementiraju se kao jedan projekat.

Kao potpisnica UNFCCC-a, Crna Gora je u obavezi da redovno izvještava Sekretarijat UNFCCC-a o: inventaru emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG), mjerama ublažavanja i prilagođavanja klimatskim promjenama, praćenju implementacije i postizanja svog nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) prema Pariskom sporazumu. Ovim projektom će Vlada Crne Gore biti pomognuta u pripremi i podnošenju svoje Četvrte nacionalne komunikacije i prvog dvogodišnjeg izvještaja o transparentnosti za ispunjavanje obaveza iz Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC). Projekat je započet u februaru 2022. godine, i očekuje se da će projekat biti finalizovan do kraja 2024. godine. Vrijednost projekta je 617.000 USD, od kojih je 517.000 USD donacija, a preostali dio doprinos Ministarstva kroz angažman zaposlenih.

✓ ***Dvadeset i sedma konferencija Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP 27)***

Predstavnici Direkcije za klimatske promjene, prisustvovali su otvaranju Dvadeset i sedme konferencije Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP 27) i učestvovali na brojnim događajima i relevantnim sastancima. Predstavnici Adaptacionog fonda predložili su da Crna Gora ima na raspolaganju 20 miliona € kada je u pitanju adaptacija na klimatske promjene.

✓ ***Tranzicija ka ekonomiji sa niskim emisijama i klimatskoj otpornosti na Zapadnom Balkanu i u Turskoj - TRATOLOW***

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je dio projekta „Tranzicija ka ekonomiji sa niskim emisijama i klimatskim otporom na Zapadnom Balkanu i u Turskoj (TRATOLOW)“, koji je otpočeo u decembru 2020. godine, a koji se nadovezuje na prethodne inicijative kao što su „Mreža za regionalno pristupanje životne sredine i klime (ECRAN, 2013-2016)“ i projekat „Regionalne implementacije Pariskog sporazuma (RIPAP, 2017-2018)“, koji su uspješno podsticali regionalnu saradnju i saradnju sa državama članicama EU. Budžet projekta je oko 1.860.000€ i predviđeno je da traje 36 mjeseci (do oktobra 2023. godine).

„Tratolow“ projekat je fokusiran na izgradnju kapaciteta zemalja Zapadnog Balkana i Turske.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Projekat takođe treba da doprinese unaprjeđenju regionalne saradnje kroz razmjenu informacija, najboljih praksi i relevantnih iskustva.

Na nivou projekta je formiran upravni odbor (Steering Committee) i menadžment tim koji čine menadžer projekta i sekretarijat. Upravni odbor projekta se sastoji od predstavnika svih zemalja korisnica, Evropske komisije i konzorcijuma koji implementira projekat.

3.2. DIREKTORAT ZA ZAŠTITU PRIRODE

Direktorat za zaštitu prirode vrši poslove koji se odnose na: predlaganje, praćenje i usmjeravanje politike u oblasti zaštite prirode; izradu strategija i drugih razvojnih dokumenata, programa i projekata iz oblasti zaštite prirode; izradu nacрта i predloga zakona, podzakonskih akata i drugih propisa iz djelokruga rada Direktorata; učešće u pregovaračkom procesu i aktivnostima vezanim za pristupanje EU u okviru Pregovaračkog poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene; usklađivanje zakonodavstva s propisima Evropske unije u oblasti zaštite prirode, uključujući habitate, ptice i rijetke biljne i životinjske vrste, invazivne vrste, promet ugroženih vrsta i druge propise Evropske unije u oblasti zaštite prirode i druge poslove.

3.2.1. Program rada Vlade Crne Gore - ostvareni ciljevi, obrazloženja, mjere i aktivnosti

✓ Realizovan Program monitoringa stanja morske sredine shodno zahtjevima MSFD

Program monitoringa predstavlja sastavni dio Strategije zaštite morske sredine, koji se priprema na osnovu početnog stanja, a shodno standardima koje propisuje Zakon o zaštiti morske sredine. Program monitoringa stanja morske sredine je pripremljen u sklopu IPA projekta „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“. Dokument je preveden na engleski jezik i dostavljen EK na mišljenje koje je bilo pozitivno. Takođe, među preduzetim aktivnostima je bila organizacija javne rasprave u cilju upoznavanja javnosti sa Programom i mogućeg davanja komentara.

✓ Realizovan Plan upravljanja za Park prirode Platamuni, za parkove prirode Katič i Stari Ulcinj, realizacija u toku

Priprema planova upravljanja za zaštićena područja osnovni je preduslov za obezbjeđivanje efikasne zaštite, odnosno sprovođenja mjera u skladu s Odlukom o proglašavanju, kao i obaveza shodno Zakonu o zaštiti prirode. Zbog administrativnih procedura, planovi upravljanja za parkove prirode Katič i Stari Ulcinj, nisu donijeti u predviđenom roku, ali se njihovo usvajanje očekuje u prvom kvartalu 2023. godine. Tokom 2022. godine, Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore kao zakonskom upravljaču morskim zaštićenim područjima u dijelu morskog dobra, je omogućena ekspertska podrška u pripremi planova upravljanja kroz projekat „Promocija upravljanja zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskog i obalnog ekosistema Crne Gore“. U sklopu te podrške, održano je više konsultativnih radionica na kojima su prisustvovala zainteresovane strane. Takođe, na zahtjev Ministarstva, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom je organizovalo javnu raspravu za sva tri predloga Planova upravljanja (Platamuni, Katič i Stari Ulcinj) radi transparentnosti i bolje uključenosti zainteresovanih strana.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

✓ *Realizovan izvještaj o sprovođenju planova upravljanja nacionalnim parkovima u CG*

Priprema planova upravljanja za zaštićena područja, shodno Zakonu o zaštiti prirode je obaveza, i osnovni preduslov za obezbjeđivanje efikasne zaštite, odnosno sprovođenja mjera u skladu s Odlukom o proglašavanju. Zakon o zaštiti prirode i dosadašnja praksa podrazumijevali su dostavljanje godišnjih izvještaja Ministarstvu od strane JP za nacionalne parkove Crne Gore o sprovođenju Godišnjih programa upravljanja nacionalnim parkovima.

Ministarstvo je nakon upoznavanja sa sadržajem Izvještaja o realizaciji Godišnjih programa upravljanja za sve nacionalne parkove za 2021. godinu poslalo komentare ovom preduzeću radi unaprjeđivanja istog. Nakon korigovanja Izvještaja, dokument je u skladu sa članom 58 Zakona o zaštiti prirode dostavljen Vladi Crne Gore. Ministarstvo je zaključke Vlade Crne Gore u vezi usvajanja dokumenta i datih preporuka dostavilo JP za nacionalne parkove Crne Gore, na upoznavanje.

✓ *Realizovana Informacija o statusu očuvanosti i aktivnostima u Posebnom rezervatu prirode „Tivatska solila“*

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore donijetih 27. juna 2013. godine, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore dostavlja Ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine „Informaciju o statusu očuvanosti i aktivnostima u posebnom rezervatu prirode Tivatska Solila“, radi vršenja evaluacije sprovođenja upravljanja ovim zaštićenim područjem.

U 2022. godini, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore je dostavilo Ministarstvu „Informaciju o statusu očuvanosti i aktivnostima u posebnom rezervatu prirode Tivatska Solila“ za 2021. godinu, na koje je Ministarstvo dalo komentare u cilju unaprjeđivanja. Korigovana, finalna verzija je dostavljena Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

✓ *U toku je realizacija revizije dijela postojećih zaštićenih područja, s fokusom na nacionalne parkove*

Revizija postojećih zaštićenih područja predstavlja preduslov za ažuriranje baze podataka i shodno tome utvrđivanja sadašnjeg stanja područja, s definisanjem granica i zona zaštite, odnosno preciznijih mjera zaštite. Revizija zaštićenih područja za koja nisu jasno utvrđene granice, a posebno nacionalnih parkova, obaveza je shodno Zakonu o zaštiti prirode.

Ministarstvo je u 2022. godini u skladu sa zakonskom procedurom, zahtjevom prema Agenciji za zaštitu životne sredine pokrenulo postupak revizije za nacionalne parkove Durmitor, Skadarsko jezero i Lovćen. Procedura postupka revizije podrazumijeva izradu Studije revizije koju priprema Agencija za zaštitu životne sredine. Takođe, kao dio procesa revizije, Ministarstvo je objavilo javnu raspravu za Nacrt studije revizije za Nacionalni park Biogradska gora, čiji je postupak pokrenut u prethodnim periodu.

✓ *U toku je realizacija Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode*

Proces Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti prirode je otpočet, shodno potrebi da se u nacionalno zakonodavstvo dodatno transponuje EU zakonodavstvo i UN regulativa iz oblasti zaštite prirode, kao što su Nagoja protokol (koja kao dio Konvencije o biološkoj raznovrsnosti definiše pristup genetskim resursima i pravičnu podjelu koristi koje

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

proizilaze iz njihovog korišćenja), pitanja držanja životinja u zatočeništvu, prihvatilištima za divlje životinje i trgovine divljim vrstama (CITES konvencija) itd.

U 2022. godini održavani su redovni sastanci radne grupe za izradu Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti prirode, u sklopu kojih je organizovana TAIEX podrška ekspertkinja Tamare Čimbore Zovko i Ivane Jelenić (Hrvatska) u transpoziciji Nagoja protokola (koja, kao dio Konvencije o biološkoj raznovrsnosti, definiše pristup genetskim resursima i pravičnu podjelu koristi, koje proizilaze iz njihovog korišćenja). Radna grupa je održala jedan online sastanak i dva sastanka u Podgorici sa navedenim ekspertkinjama.

Za potrebe izrade zakona, takođe je angažovan i stručnjak za zaštitu i očuvanje divljih vrsta g-din Pavle Jovanović (Srbija), prioritetno na pitanjima držanja životinja u prihvatilištima za divlje životinje i trgovine divljim vrstama (CITES konvencija). U sklopu njegovog angažmana održana je dvodnevna radionica.

U sklopu izrade Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti prirode, između ostalog, iskorišćena je prilika da se dodatno uredi oblast zaštite ugroženih vrsta životinja, biljaka i gljiva (CITES vrste), u kojem cilju je i organizovana posjeta eksperta iz Republike Srbije, gospodina Pavla Jovanovića.

Tokom posjete, u suorganizaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i NVO CZIP održana je radionica „Krijumčarenje i nelegalno držanje divljih životinja – izazovi i rješenja problema, primjeri prakse iz regiona i EU”, a održana su i dva radna sastanka Radne grupe zadužene za izradu teksta navedenog propisa.

U vezi Konkursa za idejno - arhitektonsko rješenje Centra za prihvatanje životinja sa CITES liste sa Zološkim vrtom u Opštini Berane, koji treba da sprovede Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, održan je sastanak predstavnika ministarstva, CZIP-a i Opštine Berane.

Na istom su, predstavnici Ministarstva, iznijeli niz primjedbi, kao i uslova koje predmetni centar i zološki vrt moraju da ispune u skladu sa važećim propisima (Zakon o zaštiti prirode i Zakon o dobrobiti životinja), radi obezbjeđivanja adekvatnih uslova za prihvatanje i držanje životinja.

3.2.2. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

- ✓ Realizovan zaključak Vlade Crne Gore kojim se zadužuje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da nastavi s pripremom preostalih dokumenata i da obezbijedi njihovo adekvatno sprovođenje i ažuriranje shodno Zakonu o zaštiti morske sredine.
- ✓ U toku je realizacija zaključka Vlade Crne Gore kojim se zadužuje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da predloži novu Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za zaštitu morske sredine kako bi se obezbijedilo funkcionalno učešće njegovih članova i razmotri mogućnost pokretanja postupka objedinjavanja Radne grupe za integralno upravljanje obalnim područjem Nacionalnog savjeta za održivi razvoj i ovog Koordinacionog tijela. Objedinjavanje radne grupe za IUOP NS za OR i koordinacionog tijela za zaštitu morske sredine sprovodi se u saradnji sa kancelarijom za održivi razvoj – GSV.
- ✓ Realizovan zaključak Vlade Crne Gore kojim se zadužuje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da u što kraćem roku, pripremi projekat izgradnje vještačkih dina, odnosno nasipa, kao privremene sezonske mjere za zaštitu plaže na Adi Bojani, koji će se finansirati sredstvima JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, shodno programskom zadatku na osnovu kojeg su

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- izvedeni radovi u 2021. godini korišćenjem materijala za sprečavanje erozije na Adi Bojani.
- ✓ Realizovan zaključak Vlade Crne Gore kojim se zadužuje Ministarstvo odbrane da Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore stavi na raspolaganje svoju inženjersku jedinicu za izvođenje radova (izgradnja vještačkih dina, odnosno nasipa), a Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma da finansira troškove smještaja i ishrane izvođača radova.
 - ✓ U toku je realizacija zaključka Vlade Crne Gore kojim se zadužuje JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore da, shodno programskom zadatku projekta dina i prošlogodišnjem iskustvu, najkasnije do maja 2023. godine, realizuje aktivnost „prostiranja” nasipa na plaži u cilju prihrane plaže i obezbjeđenja njene funkcionalnosti za ljetnju turističku sezonu, u saradnji s inženjerskom jedinicom, koju će Ministarstvo odbrane staviti na raspolaganje JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, a Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma da finansira troškove smještaja i ishrane izvođača radova. Rok za datu aktivnost je maj 2023. godine.
 - ✓ U toku je realizacija zaključka Vlade Crne Gore kojim se zadužuju, shodno prethodno nerealizovanim zaključcima Vlade, organi državne uprave nadležni za eroziju na Adi Bojani - Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, s nadležnim organima uprave i JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore da, do 31. decembra 2022. godine, informišu Vladu o narednim aktivnostima koje će preduzeti u cilju dugoročnog rješenja pitanja erozije Ade Bojane.
Strani eksperti su i dalje uključeni u ovu aktivnost. Radiće se na uspostavljanju komunikacije i koordinacije sa nadležnim resorima i institucijama od kojih do sada nije dobijena potrebna podrška.

3.2.3. Podaci o izvršavanju zakona i drugih propisa

U skladu sa Zakonom o nacionalnim parkovima, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je dalo saglasnost na pet Godišnjih programa upravljanja za nacionalne parkove: Durmitor, Skadarsko jezero, Lovćen, Biogradska gora i Prokletije, dok je u skladu sa Zakonom o šumama, dalo osam mišljenja na Programe gazdovanja šumama.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, Ministarstvo je dalo dvije saglasnosti na akt o proglašavanju zaštićenog područja. Takođe, Ministarstvo je dalo i jednu saglasnost na akt o proglašavanju kategorije, granica, statusa i režima zaštite. U skladu sa članom 58 Zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo je donijelo jedan Plan upravljanja za morsko zaštićeno područje Park prirode „Platamuni“.

Direktorat za zaštitu prirode je dalo ukupno pet mišljenja na prostorno-urbanističke planove, dva mišljenja na Plan privremenih objekata, zatim devet mišljenja na urbanističko-tehničke uslove, jedno mišljenje na detaljni prostorni plan i jedno mišljenje na detaljni urbanistički plan.

3.2.4. Izvještaj o stanju u upravnim oblastima

Tabela br.3: Prikaz stanja u upravnim oblastima

Broj predmeta riješenih u drugostepenom upravnom postupku	8
Broj podnešenih žalbi	8

U drugostepenom upravnom postupku Direktorat za zaštitu prirode je odlučivao po osnovu osam žalbi podnešenih protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine po kojima je donešeno šest rješenja kojima su poništena rješenja Agencije i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje, jedno rješenje kojim je žalba odbijena i potvrđeno rješenje Agencije i jedno rješenje kojim je obustavljen postupak.

U izvještajnom periodu po osnovu Slobodnog pristupa informacijama, je podnijeto pet zahtjeva, od čega su tri zahtjeva prosljeđena nadležnim organima na dalju nadležnost, dok je u dva slučaja dozvoljen pristup informacijama.

3.2.5. Predlog mjera i preporuka za unaprjeđenje stanja u oblasti prirode

- ✓ Unaprjeđenje komunikacija sa upravljačima zaštićenih područja, jačanje ljudskih resursa realizacijom obuka u cilju unaprjeđivanja dokumenata kojima se upravljaju zaštićena područja, kao i obuke o značaju zaštićenih područja i područja ekološke mreže.
- ✓ Transformacija Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore koji upravlja sa oko 7,7% teritorije Crne Gore, a koji se još uvijek nije transformisalo u privredno društvo u roku definisanim u Zakonu o nacionalnim parkovima. Takođe, transformaciji treba da prethodi analiza poslovanja i efikasnosti upravljanja, kao i odabir najefikasnijeg sistema rada ovog preduzeća.
- ✓ Jačanje međusektorske saradnje koja se planira kroz intenzivnije uključivanje i učešće predstavnika sektora zaštite prirode u procesima izrade planskih dokumenata, radi integracije principa zaštite u planovima.
- ✓ Jačanje svijesti o značaju zaštićenih dobara koje je osnova za nesmetano uspostavljanje novih zaštićenih dobara i bolje zaštite postojećih zaštićenih područja. Osnova za postizanje ove mjere je donošenje komunikacione strategije/plana.
- ✓ Uspostavljanje novih zaštićenih područja i područja ekološke mreže je obaveza Crne Gore i ona se odnosi na zaštitu 30% kopna i 30% mora do 2030. godine (EU Strategija biodiverziteta i donijete međunarodne politike-COP 15 - Konvencija o biološkoj raznovrsnosti).
- ✓ Povećanje budžetskih sredstava u sektoru zaštite prirode. Zbog dosadašnjeg minimalnog budžeta, aktivnosti su se uglavnom finansirale iz donacija i projekata, što često podliježe drugačijim procedurama koje nekad otežavaju planiranje. S tim u vezi, potrebno je redefinisati prioritete i posebno obratiti pažnju na finansiranje programa monitoringa životne sredine.

3.3. DIREKTORAT ZA EU INTEGRACIJU I MEĐUNARODNU SARADNJU

Direktorat za EU integraciju i međunarodnu saradnju vrši poslove koji se odnose na: predlaganje, praćenje i usmjeravanje politike u oblasti pregovaranja sa EU u okviru Pregovaračkog poglavlja 27 –Životna sredina i klimatske promjene (u daljem tekstu:

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Poglavlje 27), uključujući koordinaciju relevantnih resora; realizaciju i izvještavanje u dijelu obaveza u nadležnosti Ministarstva koje se odnose na prostorno planiranje, urbanizam i građevinarstvo, jonizujuće i nejonizujuće zračenje, nuklearnu i radijacionu bezbjednost i sigurnost, uključujući Poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba, 15 - Energetika, 20 – Preduzetništvo i industrijska politika, 21 – Trans - evropske mreže, 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, 23 – Pravosuđe i temeljna prava, 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, 30 – Vanjski odnosi i 31 - Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika; politike međunarodne saradnje za oblasti ekologije i prostornog planiranja na bilateralnom i multilateralnom nivou; politike u oblasti klimatskih promjena; organizaciju, koordiniranje, sprovođenje i nadzor aktivnosti vezanih za proces pristupanja Evropskoj uniji u okviru Poglavlja 27 i ostalih poglavlja za čije obaveze je nadležno Ministarstvo, uključujući izvještavanje ka relevantnim nacionalnim i institucijama EU; iniciranje i koordinacija izrade i sprovođenja strateških, planskih i akcionih dokumenata, programa i projekata koji se odnose na proces integracije u okviru Poglavlja 27 i učešće u izradi i sprovođenju strateških, planskih i akcionih dokumenata koji se odnose na proces integracije u okviru drugih pregovaračkih poglavlja vezanih za prostorno planiranje i urbanizami druge poslove.

3.3.1. Realizacija aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore

Shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu usvojena su dva Izveštaja o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 - životna sredina i klimatske promjene.

Prvi Izveštaj je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore 8. aprila 2022. godine, za izvještajni period avgust 2021- februar 2022. godine, dok je drugi izvještaj, za izvještajni period mart - avgust 2022. godine, usvojen na sjednici Vlade 30. novembra 2022. godine.

3.3.2. Realizacija ostalih aktivnosti

3.3.2.1. Globalni fond za životnu sredinu (GEF) – programski ciklus GEF 7

U saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je otpočelo implementaciju projekta „Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite kritičnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori”. Predlog projekta odobrio je Globalni fond za životnu sredinu (GEF) 24. oktobra 2021. godine. Tokom realizacije projekta u 2022. godini, sprovedene su pripreme aktivnosti, koje uključuju:

- ✓ Objavljivanje Javnih poziva za angažovanje eksperata na sajtu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
- ✓ Imenovanje Nacionalnog direktora projekta;
- ✓ Imenovanje Upravnog odbora projekta;
- ✓ Formiranje Komisije i selekcija eksperata zaposlenih na projektu;
- ✓ Priprema ugovora za odabrane eksperte;
- ✓ Početak izrade Početnog izvještaja (Inception Report) projekta.

3.3.2.2. Globalni fond za životnu sredinu (GEF) – programski ciklus GEF 8

Uspostavljena je komunikacija s Kancelarijom UNDP-ja za Crnu Goru i postignut zvaničan dogovor o saradnji na pripremi Koncepta projekta kroz nacionalnu alokaciju sredstava u

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

okviru novog Sistema za transparentnu alokaciju resursa (STAR) za programski ciklus GEF 8, usvojenog od strane Savjeta GEF-a u julu 2022. godine. Crna Gora je u okviru inicijalne alokacije dobila 6,29 miliona USD za tri STAR fokusne oblasti: biodiverzitet, klimatske promjene i degradacije zemljišta.

Planirano je da projekat obuhvati oblasti biodiverziteta, klimatskih promjena, degradacije zemljišta i cirkularne ekonomije, s posebnim fokusom na selektivnom prikupljanju otpada.

3.3.2.3. Aktivnosti na projektu „Izgradnja Eko-efikasne zgrade u Podgorici“

Nakon prevazilaženja problema nastalih u realizaciji projekta, početkom 2021. godine, stvoreni su uslovi za nastavak aktivnosti na izgradnji Eko-efikasne zgrade u Podgorici, te je nakon završene procedure za javno nadmetanje dana 01.12.2021. godine, potpisan ugovor sa kompanijom „Strabag AG“. Radovi na ovom projektu su nastavljeni 21. februara 2022. godine. U svrhu efikasnije realizacije radova, predstavnici Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma prisustvuju sedmičnim sastancima na gradilištu, ali takođe organizuju i mjesečne sastanke sa predstavnicima Nadzora (Studio Synthesis) i Izvođača („Strabag AG“) na kojima se detaljno analiziraju najznačajnije teme i dinamika izvođenja radova. Završetak radova je planiran krajem 2023. godine.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je u 2022. godini sa EMIF računa izvođaču radova uplatilo:

- ✓ avansno plaćanje u iznosu od 1.387.844,07€,
- ✓ 1. privremenu situaciju u iznosu od 462.275,11€,
- ✓ 2. i 3. privremenu situaciju u iznosu od 617.611,37€,
- ✓ 4. privremenu situaciju u iznosu od 458.570,62€,
- ✓ 5. privremenu situaciju u iznosu od 440.204,52€,
- ✓ 6. privremenu situaciju u iznosu od 154.689,05€.

Bitno je napomenuti da su sredstva koja su uplaćena za 6. privremenu situaciju umanjena odbicima avansnog plaćanja (25% od izvedenih radova po situaciji) za 6. i 5. situaciju u iznosima od 88.246,73€ i 110.051,13€, te je umjesto ukupnog iznosa koji je naznačen u situaciji (352.986,91€) uplaćeno 154.689,05€.

S obzirom da je dio sredstava na projektu obezbijeđen iz donacije Vlade Republike Italije, predstavnici Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma su se putem e-maila obratili italijanskom Ministarstvu ekološke tranzicije, sa ciljem obezbjeđivanja preostale donacije u iznosu od 3.124.000,00€, shodno Ugovorima iz Rima 2016. godine i dogovoru sa sastanka iz 2021. godine. Italijanska strana je uputila pozitivan odgovor i u toku je popunjavanje obrazaca i ostale dokumentacije.

3.4. DIREKTORAT ZA PROJEKTE

Direktorat za projekte vrši poslove koji se odnose na: nadležnosti Visokog programskog službenika i rukovođenje jedinicom za implementaciju projekata koja je zadužena za programiranje, tehničku implementaciju projekata/akcija; obezbjeđenje efikasnog obavljanja poslova programiranja unutar Ministarstva i institucija nad kojima Ministarstvo

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

vrši nadzor; učešće u izradi godišnjeg i/ili višegodišnjeg programa u okviru sektorske nadležnosti i njihovoj reviziji; praćenje implementacije projekata iz domena nadležnosti ministarstva; potpisivanje operativnog sporazuma sa Nacionalnim IPA koordinatorom i rukovodiocem implementacione agencije; neposredan rad na pripremi i reviziji operativnih programa, projektnih ideja i opisa projekata, koji se dijelom ili u potpunosti finansiraju kroz Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA fondove); Programe trilateralne saradnje (Interreg CBC); ostale Interreg Europe programe; IPA fondove za podršku procesu evropskih integracija Crne Gore posebno u oblasti životne sredine i klimatskih promjena; saradnju sa institucijama nadležnim za fondove za pretpristupnu pomoć EU; iniciranje i definisanje programa i projekata, monitoring realizacije odobrenih programa i projekata koje finansira EU i druge poslove.

3.4.1. Aktivnosti u skladu sa obavezama iz IPA procedura

Tokom 2022. godine realizovane su finalne aktivnosti na implementaciji deset ugovora - Grant šema za NVO organizacije: Poziv za dostavljanje projektnih predloga za podizanje svijesti o politikama iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena (731,218€). Očekuje se završetak poslednjeg ugovora u januaru 2023. godine.

Tokom 2022. godine odrađene su i finalne kontrole za sljedeće projekte za koje je oprema dostavljena do kraja 2021. godine i to:

- ✓ Nabavka opreme za horizontalnu podršku, izvještavanje i monitoring u životnoj sredini i za podsektor kvalitet vazduha u vrijednosti od 217.232€;
- ✓ Nabavka opreme za podršku u implementaciji i monitoringu upravljanja vodama - u vrijednosti od 73.585€;
- ✓ Nabavka opreme za podršku u implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u vrijednosti od 430.367€;
- ✓ Nabavka opreme za podršku u implementaciji Evropskog mehanizma za civilnu zaštitu - u vrijednosti od 153.650€,

U aprilu 2022. godine, uspješno je završen i twinning projekat „Razvoj sveobuhvatnog registra emisije gasova i ažuriranje registra gasova za period 2011-2019“ u vrijednosti od 250.000€.

U toku su sljedeći projekti:

- ✓ IPA 2016 program - Ugovor o uslugama „Podrška u implementaciji i monitoringu u upravljanju vodama“ u vrijednosti od 2.399.500€. Gotovo sve aktivnosti planirane projektom su završene, a u toku je potpisivanje aneksa ugovora u iznosu od 1,15 miliona € IPA sredstava. Glavni korisnici projekta su Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, a ključne aktivnosti su vezane za transpoziciju četiri direktive i pripremu tehničke i tenderske dokumentacije za IPA 2021 projekat „Nabavka višenamjenskog broda za istraživanje mora i prateće opreme u cilju implementacije okvirne marinske direktive“.
- ✓ Ugovor o uslugama „Podrška u pripremi projekata za sektor životne sredine i klimatskih akcija“ u vrijednosti od 3.234.000,00€. Projekat je započet u januaru 2021. godine i trajeće 36 mjeseci. U okviru ovog projekta priprema se projektna dokumentacija za sljedeće potprojekte:
 - ✓ Izgradnja sistema za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Bijelo Polje - I faza izgradnje;

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- ✓ Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Rožaje;
- ✓ Unaprjeđenje vodosnabdijevanja, izgradnja kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Kolašinu;
- ✓ Unaprjeđenje sistema upravljanja otpadnim vodama u opštini Mojkovac;
- ✓ Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta na Cetinju;
- ✓ Centar za upravljanje otpadom u Nikšiću;
- ✓ Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Državni plan upravljanja otpadom;
- ✓ Konzervacija i revitalizacija Ade Bojane;
- ✓ Zaštita prirode Biogradskog jezera;
- ✓ Podrška u implementaciji INSPIRE direktive;
- ✓ Radionice u cilju izgradnje kapaciteta korisnika projekata u sektoru životne sredine.

Rezultat projekta predstavlja priprema tehničke i tenderske dokumentacije za infrastrukturne projekte u Kolašinu, Rožajama i Mojkovcu, koji su kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan podržani sa 23,5 miliona € IPA sredstava. Uz ove projekte, biće podržani i novi projekti koji se pripremaju za IPA III perspektivu.

1. IPA 2017 EUIF – Ugovor o uslugama „Doprinos u uspostavljanju NATURA 2000 mreže u Crnoj Gori“ u vrijednosti od 299.926€.

Sve projektne aktivnosti su uspješno realizovane i u februaru 2023. godine se očekuje i zvanični završetak projekta.

2. Ugovor o uslugama „Izrada državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2026“ u vrijednosti od 295.450€.

Realizacija ovog projekta planirana je u periodu decembar 2021 – decembar 2022. godine, ali isti nije mogao biti finalizovan usljed više faktora, kao što su: kašnjenje u prikupljanju podataka u opštinama, COVID 19 mjere koje su bile na snazi, kao i tehnički problemi sa mejlovima u državnoj administraciji. Nacrt plana je završen u decembru 2022. godine. U toku je prikupljanje komentara relevantnih institucija, a započeta je i izrada Strateške procjene uticaja, koja bi zajedno sa Planom trebalo da bude stavljena na javnu raspravu tokom aprila 2023. godine. Imajući u vidu dosadašnja kašnjenja, rok za završetak ovog ugovora je produžen do 31.07.2023. godine.

IPA III perspektiva (2021-2027) je započela IPA 2021 godišnjim programom u okviru koga su odobreni sljedeći projekti, za koje se očekuje pokretanje tenderskih procedura u toku 2023. godine:

1. Tehnička podrška za jačanje kapaciteta, usklađivanje zakonodavstva i strateškog planiranja u sektoru životne sredine i klimatskih akcija (ukupno planirana sredstva: 2.382.353€);

2. Doprinos uspostavljanju NATURA 2000 mreže u Crnoj Gori (ukupno planirana sredstva: 1.500.000€);

3. Nabavka višenamjenskog broda za istraživanje mora i prateće opreme u cilju implementacije okvirne marinske direktive (ukupna vrijednost 3.500.000€).

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Kad su u pitanju predstojeći IPA programi, isti su obuhvaćeni Strateškim odgovorom za IPA III finansijsku podršku za period 2021-2024, preciznije, za Prozor 3: *Održivo povezivanje i zelena agenda*, koji se priprema i redovno ažurira od 2021. godine. U junu 2022. godine, pripremljen je i prvi nacrt koncepta Operativnog programa za IPA III finansijsku perspektivu 2024 -2027, sa indikativnom listom projekata iz oblasti životne sredine. Očekuje se priprema programa tokom 2023. godine, a za isti će biti opredijeljeno oko 50 miliona € IPA sredstava.

3.5. DIREKTORAT ZA PLANIRANJE PROSTORA I INFORMACIONE SISTEME

Direktorat za planiranje prostora i informacione sisteme vrši poslove koji se odnose na: izradu politika, strategija, projekata, programa iz oblasti planiranja prostora i prostornog razvoja, kao i praćenje i preduzimanje mjera za njihovo ostvarivanje; učešće u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU iz oblasti prostornog planiranja; praćenje i implementaciju međunarodnih konvencija iz ove oblasti; izradu nacрта i predloga zakona i drugih propisa iz oblasti uređenja/planiranja prostora; izradu nacрта i predloga zakona i drugih propisa za morsko dobro; učestvovanje u pripremi i davanju mišljenja na propise koje pripremaju drugi organi; vršenje nadzora nad zakonitošću akata i zakonitošću rada organa lokalne samouprave i drugih subjekata kojima je povjereno vršenje javnih ovlašćenja; davanje stručnih uputstava i mišljenja; praćenje stanja u prostoru (monitoring); razvoj informacionih sistema iz oblasti prostornog planiranja, urbanizma, građevinarstva, inspekcijskog nadzora, geografsko-informacionih sistema, izradu politika, strategija, projekata, programa u cilju uspostavljanja infrastrukture prostornih podataka Crne Gore u skladu sa zahtjevima INSPIRE direktive; definisanje metapodataka, uspostavljanje sporazuma na različitim nivoima - tehnologije, standarda i pravila – čime će se omogućiti efikasno korišćenje i razmjena prostornih podataka između institucija (uključujući: pronalaženje, prikupljanje, obradu, dijeljenje, korišćenje, održavanje, čuvanje i dr.); učešće u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU iz oblasti prostornih podataka i druge poslove.

3.5.1. Zakonska regulativa

Skupština Crne Gore je na sjednici održanoj 30. jula 2022. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG”, broj 86/22).

Ministarstvo je u izvještajnom periodu donijelo Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma jedinicama lokalne samouprave („Službeni list CG”, broj 152/22) i Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list CG”, broj 152/22).

3.5.2. Izrada i donošenje planskih dokumenata

Odredbom člana 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG”, br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 4/23) propisano je da se državni i lokalni planski dokumenti predviđeni Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

CG", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14) mogu, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati odnosno mijenjati po postupku propisanom ovim zakonom.

U skladu sa tim zakonskim određenjem, u toku 2022. godine, donijete su odluke o izradi 11 lokalnih planskih dokumenata, i to:

- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Veliki pijesak”, opština Bar („Službeni list CG”, broj 146/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Bar („Službeni list CG”, broj 146/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Mahala“, opština Zeta („Službeni list CG”, broj 143/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Pljevlja („Službeni list CG”, br. 124/22 i 136/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Pobrežje- zona G“ u Glavnom gradu- Podgorica („Službeni list CG”, broj 129/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Pobrežje- zone A, B i C“ u Glavnom gradu- Podgorica („Službeni list CG”, broj 128/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Sutomore-centar“ opština Bar („Službeni list CG”, broj 128/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Žabljak („Službeni list CG”, broj 128/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Berane („Službeni list CG”, br. 48/22 i 49/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Rožaje („Službeni list CG”, broj 45/22);
- ✓ Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Herceg Novi („Službeni list CG”, broj 10/22).

Takođe, donijete su dvije odluke o izmjeni i dopuni odluka o izradi, i to:

- ✓ Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izradi Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice („Službeni list CG”, broj 133/22);
- ✓ Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izradi Prostornog plana Crne Gore („Službeni list CG”, br. 24/22 i 151/22).

Donijete su dvije odluke o izradi državnih planskih dokumenata, i to:

- ✓ Odluka o izradi Državne studije lokacije „Dio sektora 66- Modul II, III i VI”- Velika plaža, opština Ulcinj („Službeni list CG”, broj 2/22);
- ✓ Odluka o izradi Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za izgradnju vjetroelektrane na lokalitetu Brajići- opštine Budva i Bar („Službeni list CG”, br. 48/22 i 49/22).

U toku 2022. godine, donijeti su sljedeći planski dokumenti:

- ✓ Odluka o donošenju Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Spomen park Kruševac- zone A i E“ u Glavnom gradu Podgorica („Službeni list CG”, broj 138/22);
- ✓ Odluka o donošenju Detaljnog urbanističkog plana „Drač- putnički terminal“ u Glavnom gradu Podgorica („Službeni list CG”, broj 25/22);

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- ✓ Odluka o donošenju Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Bijelo Polje („Službeni list CG”, broj 96/22);
- ✓ Odluka o donošenju Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Andrijevića („Službeni list CG”, broj 89/22);
- ✓ Odluka o donošenju Državne studije lokacije „Sektor 6” Bijela- Rt Sv. Nedelja („Službeni list CG”, broj 67/22).

Takođe, u izvještajnom periodu donijeto je sedam odluka o prestanku važenja, i to:

- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Prostornog plana posebne namjene za Durmitorsko područje („Službeni list CG”, broj 48/22);
- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana „Đuraševići”, opština Tivat („Službeni list CG”, broj 48/22);
- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Detaljni urbanistički plan „Lepetane”, opština Tivat („Službeni list CG”, broj 33/22);
- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Detaljni urbanistički plan „Pitomine”, opština Žabljak („Službeni list CG”, broj 33/22);
- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi Detaljnog urbanističkog plana „Pinješ-Borova šuma”, opština Ulcinj („Službeni list CG”, broj 31/22);
- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi Detaljnog urbanističkog plana „Hoteli i vile visoke kategorije”, Pinješ, opština Ulcinj („Službeni list CG”, broj 31/22);
- ✓ Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi Urbanističkog projekta „Turistička zona- Lepetane”, opština Tivat („Službeni list CG”, broj 28/22).

U toku 2022. godine, donijeto je pet odluka o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu:

- ✓ Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Urbanističkog projekta za kompleks pravoslavnog hrama u Budvi na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 38/22);
- ✓ Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Ulcinj na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 38/22);
- ✓ Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Državne studije lokacije „Dio sektora 66- Modul II, III i VI” - Velika plaža, opština Ulcinj na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 34/22);
- ✓ Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Prostorno-urbanističkog plana Opštine Budva na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 18/22);
- ✓ Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina- Brskovo na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 18/22).

3.5.3. Revizija planske dokumentacije

Savjet za reviziju planskih dokumenata, u izvještajnom periodu, revidovao je ukupno 10 planskih dokumenata, od čega dva državna i osam lokalnih planskih dokumenata. S tim u vezi, Ministarstvu je dostavljeno ukupno sedam izvještaja o reviziji nacрта planskih dokumenata i četiri izvještaja sa javne rasprave.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

U izvještajnom periodu Vlada Crne Gore je na sjednici od 6. septembra 2022. godine, donijela Odluku o imenovanju Savjeta za reviziju planskih dokumenata („Službeni list CG” broj 112/22).

Na osnovu Odluke o imenovanju Savjeta za reviziju Prostornog plana Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br. 48/22 i 129/22), Savjet za reviziju Prostornog plana Crne Gore je 19.12.2022. godine, dao pozitivno Mišljenje na korigovani Koncept Prostornog plana Crne Gore. Prethodno je Koncept Prostornog plana dobio negativno mišljenje Savjeta u septembru 2022. godine.

3.5.4. Izvještaj o stanju u upravnim oblastima

3.5.4.1. Izvještaj prvostepenog organa

Direktorat za planiranje prostora i informacione sisteme u izvještajnom periodu, primio je 18 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Po osnovu 13 zahtjeva odobren je pristup traženim informacijama u cjelosti, po osnovu dva zahtjeva pristup informaciji je odbijen, dok je povodom jednog zahtjeva izdato obavještenje. Od dva zahtjeva podnosilac je odustao i u tom slučaju je donijeto rješenje o obustavi postupka.

Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama dostavljena je jedna žalba zbog ćutanja uprave, koja je odbijena kao neosnovana.

Izdavanje urbanističko- tehničkih uslova i izvoda iz državnih planskih dokumenata u toku 2022. godine umnogome je bilo otežano zbog sajber napada na tehničku infrastrukturu Vlade Crne Gore.

U izvještajnom periodu: izdato je 260 urbanističko- tehničkih uslova, potvrđeno je važenje 12 urbanističko-tehničkih uslova iz ranijeg perioda, izdato je 12 zahtjeva za izmjenu i dopunu urbanističko-tehničkih uslova, za 51 zahtjev izdata su obavještenja o nemogućnosti izdavanja urbanističko-tehničkih uslova zbog nepostojanja planskog osnova, 56 zahtjeva za izdavanje uslova proslijeđeno je na nadležnost drugim organima (opštinama, JPMD ili NP), kojima su povjereni Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma jedinicama lokalne samouprave i Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list CG”, br. 87/18, 75/19, 116/20, 141/21 i 151/22).

U skladu sa članom 74, stav 6 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, donešeno je 24 rješenja o obustavi postupka i jedno rješenje o ispravci greške. U skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku donešeno je četiri rješenja o odbijanju zahtjeva, kao i tri dostave spisa predmeta Upravnom sudu po žalbama u drugostepenom postupku. Data su 33 mišljenja (tumačenja, uputstva ili upozorenja) po zahtjevu stranaka, sekretarijata ili drugih organa, kao i 14 urbanističkih obrazloženja u drugostepenom postupku po žalbama na rješenja nadležnih opštinskih sekretarijata.

Rješavanje 61 zahtjeva prenešeno je u 2023. godinu.

Takođe, direktorat je u izvještajnom periodu izdao 40 izvoda iz planskog dokumenta.

3.5.4.2. Izvještaj drugostepenog organa

Direktorat za planiranje prostora i informacione sisteme, u izvještajnom periodu, rješavao je po žalbama na rješenja organa lokalne uprave o utvrđivanju naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Izjavljeno je 10 žalbi za poništenje rješenja, i jedna žalba zbog ćutanja uprave, od čega je riješeno 11 žalbi. Takođe, usvojeno je pet, a odbijene su tri žalbe, dok je podniet zahtjev za odustanak od dvije žalbe, na osnovu kojih su donijeta rješenja o obustavi postupka. Najveći broj žalbi usvojen je iz razloga što prvostepeni javnopravni organ nije primijenio, odnosno pogrešno je primijenio odredbe Zakona o upravnom postupku u odnosu na pravo stranke na izjašnjavanje (član 14), obrazloženje rješenja (član 22), izjašnjavanje stranke o rezultatima ispitnog postupka (član 111). Pred Upravnim sudom Crne Gore pokrenuta su tri upravna spora, koja su u toku. U izvještajnom periodu donijeta je jedno rješenje Upravnog suda kojim se postupak obustavlja i jedna presuda kojom se tužba odbija.

Direktorat za planiranje i prostora i informacione sisteme u izvještajnom periodu, rješavao je po žalbama na rješenja organa lokalne uprave kojim se odbija izdavanje urbanističko- tehničkih uslova, primjenom odredaba člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma jedinicama lokalne samouprave („Službeni list CG”, br. 87/18, 28/19, 75/19, 116/20, 141/21 i 151/22).

Ovom direktoratu izjavljene su 23 žalbe za poništenje rješenja. Riješene su 23 žalbe- usvojeno je 10 žalbi, a odbijeno je 13 žalbi. Pred Upravnim sudom pokrenut je jedan upravni spor koji je u toku. Najveći broj žalbi usvojen je iz razloga što prvostepeni javnopravni organ nije primijenio, odnosno pogrešno je primijenio odredbe Zakona o upravnom postupku u odnosu na pravo stranke na izjašnjavanje (član 14), obrazloženje rješenja (član 22), izjašnjavanje stranke o rezultatima ispitnog postupka (član 111). U izvještajnom periodu donijeta je jedna presuda Upravnog suda kojom se tužba odbija.

3.5.5. Izveštaj o podacima iz registra koje vodi Ministarstvo

Registar planske i tehničke dokumentacije⁶ predstavlja jedinstvenu bazu podataka o važećoj planskoj dokumentaciji na teritoriji Crne Gore. Ovo web rješenje omogućava zainteresovanoj javnosti uvid u objavljenu dokumentaciju. Implementacija rješenja omogućava jednostavnu pretragu po bilo kom kriterijumu (planskom dokumentu/investitoru, katastarskoj parceli, urbanističkoj parceli i sl.) i istovremeno predstavlja „biblioteku“ planova i projekata.

U Registar planskih dokumenata u toku 2022. godine unijeta su četiri planska dokumenta.

Tabela br 4: Unešena planska dokumentacija tokom 2022. godine

<i>Broj unešene planske dokumentacije po kvartalima</i>	<i>I kvartal</i>	<i>II kvartal</i>	<i>III kvartal</i>	<i>IV kvartal</i>
	3 usvojena planska dokumenta			1 usvojeni planski dokument

U toku 2022. godine, Ministarstvo je nastavilo sa razmatranjem i davanjem saglasnosti na programe privremenih objekata jedinica lokalne samouprave, a shodno članu 116 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Ministarstvu je dostavljeno na davanje saglasnosti pet programa privremenih objekata, i to izmjene i dopune važećih programa privremenih objekata za opštine: Kolašin, Cetinje, Kotor, Nikšić i Glavni grad Podgorica.

⁶ <http://www.planovidozvole.mrt.gov.me/>

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Program privremenih objekata za opštinu Nikšić vraćen je na doradu i korekciju, dok su na četiri izmjene i dopune programa date saglasnosti (Glavni grad Podgorica, Cetinje, Kotor i Kolašin).

3.5.6. Predlog mjera i aktivnosti za unaprjeđenje stanja u oblastima upravljanja prostorom

Na osnovu analize stanja uređenja prostora u prethodnom periodu i pregleda aktivnosti sprovedenih tokom 2022. godine, kao prioritetnu aktivnost za dalje unaprjeđenje sistema planiranja prostora predlažemo izradu novog Zakona o planiranju prostora.

Novim zakonskim rješenjem će se redefinisati politika planiranja prostora i izgradnje objekata, koja je bila, od konstituisanja 43. Vlade Crne Gore, visoko na agendi rada Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, budući da planiranje prostora i izgradnja objekata predstavlja jedno od osnovnih polazišta sveukupnog ekonomskog i društvenog razvoja Crne Gore, posebno ako se ima u vidu usmjerenost Države održivom ekonomskom razvoju.

U pripremi nove politike planiranja prostora, kroz programiranje izrade novog Zakona u ovoj oblasti imao se u vidu dostignuti stepen razvoja, razvojni resursi i potencijali i komparativne prednosti Crne Gore, kao osnov njene konkurentne sposobnosti, zatim strateško opredjeljenje Crne Gore da racionalno i održivo koristi svoje prirodne i stvorene resurse i da se razvija kao ekološka država, kroz primjenu principa održivog razvoja, kao i postizanje socijalnog razvoja i socijalne kohezije.

3.6. DIREKTORAT GLAVNOG DRŽAVNOG ARHITEKTE I RAZVOJ ARHITEKTURE

Direktorat glavnog državnog arhitekta i razvoj arhitekture vrši poslove koji se odnose na: izradu politika, strategija, projekata i programa u cilju unaprjeđenja kvaliteta i kulture prostornog i arhitektonskog oblikovanja i stvaranja visokovrijednog izgrađenog prostora; izradu Državnih smjernica razvoja arhitekture u saradnji sa strukovnim udruženjima, akademskim institucijama, nevladinim organizacijama i organom uprave nadležnim za zaštitu kulturnih dobara; sprovođenje Državnih smjernica razvoja arhitekture sa ciljem očuvanja i ostvarivanja autentičnosti prostora i prepoznatljivog identiteta naselja; obezbjeđenje kvaliteta arhitektonskih rješenja; izradu projektnog zadatka za urbanistički projekat; davanje saglasnosti na urbanistički projekat; davanje mišljenja na projektni zadatak za izradu urbanističkog projekta koji izrađuje glavni gradski arhitekta; davanje saglasnosti na idejno rješenje zgrade, trga, skvera, šetališta ili gradskog parka; davanje saglasnosti na idejno rješenje privremenog objekta za koji se izrađuje glavni projekat u odnosu na Program privremenih objekata; davanje saglasnosti na Program privremenih objekata u dijelu oblikovanja i materijalizacije; utvrđivanje smjernica za usklađivanje spoljnog izgleda bespravnog objekta; unaprjeđenje vizuelnog kvaliteta objekata i naselja; promociju najboljih praksi u oblasti urbanizma i arhitekture; kontrolu rada glavnih gradskih arhitekata; obavljanje svih prenesenih poslova iz nadležnosti glavnog gradskog arhitekta u slučaju neimenovanja ili neizvršavanja poslova glavnog gradskog arhitekta i druge poslove.

3.6.1. XVIII Bijenale arhitekture u Veneciji

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 27. oktobra 2022. godine usvojila Informaciju o učešću Crne Gore na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji sa komesarom Vladanom Stevovićem, v.d. glavnog državnog arhitekta, sa zaduženjem da Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u saradnji sa komesarom definiše temu i organizuje javni poziv i konkurs za odabir kustosa i autora crnogorske postavke na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji. Međunarodna izložba arhitekture La Biennale di Venezia di Architettura smatra se najznačajnijim mjestom predstavljanja tokova i dometa savremene arhitekture, i kulture uopšte, u jednoj zemlji.

U cilju unaprjeđenja međunarodne prepoznatljivosti i imidža, Crna Gora je pripremila učešće na XVIII Bijenalu arhitekture koje će se održati od 20.05. do 26. 11. 2023. godine. Tema XVIII Bijenala arhitekture u Veneciji je „The Laboratory of the future” („Laboratorija budućnosti“), odabrana i definisana od strane umjetničke direktorice Bijenala Lesley Lokko. Tema predstavljanja Crne Gore na Venecijanskom bijenalu arhitekture postavljena je na bogatstvu resursa prirode, istorije i ljudi – čiji je talenat stvarao artefakte prošlosti trajne vrijednosti u kontekstu – pozadina izložbe, i predloga amalgama Novih vrijednosti – aktivnog izlagačkog principa: Budućnost karmički nastaje iz prošlosti. Definisana je tema: *Laboratorija Budućnosti: Miraži (budućnosti) Crne Gore/Mirages of the Future (MNE)*.

3.6.2. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

U Direktoratu glavnog državnog arhitekta i razvoj arhitekture u izvještajnom periodu, postupajući u prvostepenom postupku ukupno je donijeto 211 rješenja i to: 144 rješenja kojim je data saglasnost podnosiocima zahtjeva, 48 rješenja kojim je odbijen zahtjev podnosioca, 13 rješenja kojima je obustavljen postupak, dva rješenja o prekidu postupka i četiri rješenja o poništavanju rješenja ovog direktorata.

Takođe, u izvještajnom periodu u drugostepenom postupku ukupno je donijeto 42 rješenja: 15 rješenja o odbijanju žalbe, devet rješenja kojima je data saglasnost na idejna rješenja, 16 rješenja kojima je poništeno prvostepeno rješenje i naloženo ponavljanje postupka i dva rješenja o obustavi postupka.

3.6.3. Ostale aktivnosti

U toku 2022. godine, raspisan je jedan konkurs za izbor idejnog arhitektonskog rješenja centra za prihvatanje životinja sa CITES liste i ZOO-vrta, sa pripadajućom kontakt zonom u Beranama, koji je obustavljen iz razloga što nakon isteka roka za predaju radova nije predat minimalni broj konkursnih radova određen raspisom konkursa.

3.7. DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO

Direktorat za građevinarstvo vrši poslove koji se odnose na: vođenje razvojne i strateške politike u oblasti građevinarstva i građevinskih proizvoda, kao i praćenje i preduzimanje mjera za njihovo ostvarivanje; izradu strategija, programa i projekata iz oblasti građevinarstva i građevinskih proizvoda i praćenje njihovog ostvarivanja; izradu informacija, izvještaja; praćenje regulative u oblasti građevinarstva i građevinskih proizvoda; praćenje primjene novih tehnologija i najboljih rješenja iz oblasti građevinarstva i građevinskih proizvoda, posebno usmjerenih u pravcu EKO rješenja; unaprjeđenje poslovnog ambijenta; unaprjeđenje aseizmičkog planiranja, projektovanja i građenja; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti građevinarstva i građevinskih proizvoda; izdavanje građevinskih i upotrebnih dozvola i druge poslove.

3.7.1. Pravni i strateški okvir kao okosnica razvoja građevinarstva

U toku 2022. godine zaključen je ugovor za izradu Programa razvoja građevinarstva Crne Gore za period 2022- 2025. godine kojim treba da se daju smjernice za dalji razvoj crnogorskog građevinarstva u većem učešću građevinarstva u BDP-u.

Zbog sajber napada i nedostupnosti podataka rok za pripremu Nacrta programa razvoja građevinarstva je produžen.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o građevinskim proizvodima kojim treba da se postigne potpuna usaglašenosti sa Regulativom 305/2011 Evropskog Parlamenta i Savjeta o utvrđivanju harmonizovanih uslova za stavljanje na tržište građevinskih proizvoda i prestanku važenja Direktive savjeta 89/106 sa tabelama o ocjeni usaglašenosti dobio pozitivno mišljenje nadležnih institucija i spreman za slanje Evropskoj komisiji na mišljenje.

Tokom 2022. godine donijeti su sljedeći podzakonski akti:

- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za zidane konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, broj 83/22);
- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za aluminijske konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, broj 83/22);
- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za čelične konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, broj 83/22);
- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za spregnute konstrukcije od čelika i betona („Službeni list Crne Gore”, broj 83/22);
- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za drvene konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, broj 83/22);
- ✓ Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za betonske konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, broj 83/22);
- ✓ Pravilnik o načinu vrednovanja stručnog usavršavanja ovlašćenog inženjera odnosno revizora („Službeni list Crne Gore”, broj 89/22);
- ✓ Pripremljeni su i predlozi pravilnika: Predlog pravilnika o izmjenama Pravilnika o izgledu i sadržaju izjave o svojstvima građevinskog proizvoda, Predlog pravilnika o izmjeni Pravilnika o sadržaju sistema ocjene građevinskog proizvoda i Predlog pravilnika o izmjenama i dopuni Pravilnika o načinu označavanja građevinskog

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

proizvoda koji su dobili pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo i biće objavljeni nakon dobijanja pozitivnog mišljenja Evropske komisije.

3.7.2. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

Cijene građevinskih materijala, kao i cijena rada u 2022. godini, značajno su porasli što je prouzrokovalo probleme u realizaciji ugovora o javnim nabavkama, tako da je Vlada Crne Gore u julu 2022. godine, usvojila Zaključak i zadužila Ministarstvo kapitalnih investicija i Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da utvrde model za utvrđivanje razlike u cijeni radova, a koji će radi potrebe realizacije zaključenih ugovora koristiti Uprava za kapitalne projekte i Uprava za saobraćaj.

U skladu sa navedenim zaključkom uz učešće relevantnih institucija i eksperata iz ove oblasti, napravljen je model za utvrđivanje razlike u cijeni radova, a u organizaciji Privredne komore i Smjernica za praktičnu implementaciju metodologije i dostavljen Vladi Crne Gore na usvajanje.

3.7.3. Tehnička regulativa kao osnov sistema kvaliteta u građevinarstvu

U cilju otklanjanja uočenih nedostataka u primjeni nove tehničke regulative, izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, uvedena je obaveza stručnog usavršavanja za sve ovlašćene inženjere i revizore koji učestvuju u procesu izgradnje objekata, kao i polaganje stručnog ispita, kao uslova za sticanje licence za obavljanje djelatnosti iz oblasti izgradnje objekata.

Donošenjem Pravilnika o načinu vrednovanja stručnog usavršavanja ovlašćenih inženjera i revizora stvoreni su uslovi za implementaciju navedene zakonske odredbe.

Obuke koje se odnose na stručno usavršavanje ovlašćenih inženjera i revizora, organizuje Inženjerska komora Crne Gore.

3.7.4. Prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom

Shodno članu 32a Zakona o nevladinim organizacijama, („Sl. list CG” br. 39/11 i 37/17), a na osnovu Odluke o raspodjeli sredstava nevladinim organizacijama, Ministarstvo je u decembru 2021. godine zaključilo Ugovore o finansiranju projekata ukupne vrijednosti 80.000,00€.

U toku 2022. godine realizovani su sljedeći projekti:

- ✓ „Smanjenje intersekcijske diskriminacije djece sa smetnjama u razvoju, pružanjem podrške za život u zajednici putem obezbjeđenja pristupačnosti objektima u javnoj upotrebi“ u iznosu od 20.000,00€, predložen od NVO „Prvo udruženje roditelja, djece i omladine sa smetnjama u razvoju” iz Podgorice. Kao rezultat realizacije ovog projekta ugrađen je lift u Dječijoj bolnici KBC u Podgorici;
- ✓ „Izgradnjom rampi učinimo da more bude pristupačno licima sa invaliditetom” u iznosu od 17.748,00€, predložen od NVO „Nova šansa u Novom” iz Herceg Novog.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Kao rezultat realizacije ovog projekta urađena je rampa za silazak u more licima sa invaliditetom u Igalu;

- ✓ „Crna Gora i OSI – pristupačnost za sve“ u iznosu od 14.190€, predložen od NVO „Udruženje paraplegičara Podgorica“;
- ✓ „Pristupačnost turističke ponude Crne Gore osobama sa invaliditetom“ u iznosu od 17.775€, predložen od NVO „Ekvivalent“ iz Podgorice;
- ✓ „Pristupačnost fizičke sredine za sve građane/građanke“ u iznosu od 10.230,00€, predložen od NVO „Udruženje paraplegičara Cetinje“ iz Cetinja.

Tokom 2022. godine pripremljena je Sektorska analiza za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom za 2023. godinu i dostavljena Ministarstvu javne uprave.

Nastavljene su aktivnosti na realizaciji Akcionog plana prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup, kretanje i upotrebu licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti iz 2018. godine.

3.7.5. Izdavanje građevinskih dozvola i upotrebni dozvola

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata nadležno je za izdavanje građevinskih i upotrebni dozvola za složene inženjerske objekte.

U 2022. godini je podnijeto 17 zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola.

Od toga donijeto je: pet rješenja o izdavanju građevinske dozvole, sedam rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole i jedno rješenje o odbijanju predloga za ponavljanje postupka za izdavanje građevinske dozvole.

U 2023. godinu prenijeto je ukupno šest predmeta za izdavanje građevinskih dozvola za složene inženjerske objekte i to: iz 2020. godine dva predmeta i iz 2022. godine četiri predmeta.

U 2022. godini je podnijeto 33 zahtjeva za izdavanje upotrebni dozvola. Izdato je 21 rješenje o izdavanju upotrebne dozvole, dva rješenja o imenovanju vršilaca tehničkog pregleda, dva rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole i jedno rješenje o obustavljanju zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole.

U 2023. godinu prenijeto je ukupno 29 predmeta za izdavanje upotrebni dozvola i to: iz predhodnih godina od 2012-2021. godine je prenijeto 22 predmeta i sedam predmeta iz 2022. godine.

U istom periodu je donijeto: 71 mišljenje/ tumačenje, dok je 11 zahtjeva proslijeđeno na nadležnost i postupanje organima.

3.7.6. Slobodan pristup informacijama

Direkciji za normativno pravne poslove u izvještajnom periodu podnijeto je 37 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Od tog broja 21 zahtjev je usvojen, osam zahtjeva je odbijeno, dva zahtjeva su u jednom dijelu usvojena, a u drugom odbijena, u jednom predmetu stranka je obaviještena da je tražena informacija javno objavljena. Pet zahtjeva je proslijeđeno na nadležnost drugom organu, dok je u jednom predmetu izjavljena žalba i ista je odbijena.

3.7.7. Ostale aktivnosti

U izvještajnom periodu podniet je jedan zahtjev za priznavanje inostrane isprave shodno Zakonu o građevinskim proizvodima, koji će biti završen u 2023. godini.

Učestvovalo se u radu radnih grupa za poglavlje 1, poglavlje 3 i poglavlje 20 (priprema PPCG iz nadležnosti Direktorata za građevinarstvo, Izveštaja EK, priprema materijala za pododbore i sl.).

3.7.8. Predlog mjera i aktivnosti za unaprjeđenje stanja iz oblasti građevinarstva

U cilju unaprjeđenja oblasti građevinarstva u narednom periodu akcenat treba staviti na tri prioriteta u kojima bi se mogao postići određeni napredak u razvoju crnogorskog građevinarstva i to:

- ✓ Unaprjeđenje zakonske regulative u cilju postizanja većeg stepena kvaliteta izgrađenog okruženja, uklanjanja biznis barijera i drugo;
- ✓ Formiranje adekvatne strukture radne snage kako bi se zadovoljile potrebe domaćeg tržišta radnom snagom iz oblasti građevinarstva i
- ✓ Valorizacija raspoloživih mineralnih sirovina i razvoj industrije građevinskih materijala u cilju smanjenja uvoza građevinskih proizvoda.

3.8. DIREKTORAT ZA RAZVOJ STANOVANJA I LEGALIZACIJU

Direktorat za razvoj stanovanja i legalizaciju vrši poslove koji se odnose na: izradu strategija, programa i projekata u oblastima socijalnog stanovanja, legalizacije bespravni objekata i upravljanja i održavanja stambenog fonda i praćenje njihovog ostvarivanja; izradu nacрта i predloga zakona i drugih propisa u oblastima socijalnog stanovanja, legalizacije bespravni objekata i upravljanja i održavanja stambenog fonda; učešće u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU u oblastima socijalnog stanovanja, upravljanja i održavanja stambenog fonda i legalizacije bespravno sagrađenih objekata i integracije neformalnih naselja; praćenje razvoja stambenih zadruga; praćenje i iniciranje razvoja modela privatno-javnog partnerstva u oblasti socijalnog stanovanja i oblasti upravljanja i održavanja stambenog fonda; koordinacija sa nadležnim direktoratom i jedinicama lokalne samouprave u vezi sa određivanjem zona i smjernica urbane sanacije za prostore devastirane bespravnom gradnjom; koordinacija sa nadležnim direktoratom, jedinicama lokalne samouprave i organom nadležnim za evidenciju stanja u prostoru, u cilju pružanja podrške u izradi evidencije bespravno sagrađenih objekata; nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa u oblastima socijalnog stanovanja, legalizacije bespravni objekata i upravljanja i održavanja stambenog fonda i druge poslove.

3.8.1. Program rada Vlade Crne Gore

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore, Direktorat za razvoj stanovanja i legalizaciju je imao obavezu izrade četiri propisa koja nijesu realizovana u izvještajnom periodu i to:

- ✓ Predloga Stambene politike Crne Gore za period 2022-2030. godine,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- ✓ Predloga Zakona o legalizaciji,
- ✓ Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada i
- ✓ Programa socijalnog stanovanja za period 2022-2025. godine.

3.8.2. Izrada Predloga stambene politike Crne Gore

Kako je istekao period na koji je donešena Nacionalna stambene strategije - 2011-2020. godine, započeta je izrada novog strateškog dokumenta u oblasti stanovanja – Stambena politika Crne Gore za period do 2030. godine, kojim će se definisati vizija i misija stambenog sektora i načina obezbjeđenja adekvatnog stanovanja za sve.

Nacrt navedene politike je urađen tokom 2021. godine od strane izabranog konsultanta, dok je 2022. godine ovo ministarstvo formiralo međuresorsku radnu grupu za izradu Nacrta stambene politike Crne Gore za period do 2030. godine.

Veliki nedostatak za izradu predmetne politike su podaci Monstata koji se baziraju na popisu stanovništva iz 2011. godine i koji nijesu realni, pa samim tim ni primjenljivi u ovom trenutku za izradu Politike stanovanja. Iz tog razloga, a i radi usklađivanja dokumenta sa politikama zemalja EU, kao i drugim zemljama koje razvijaju uspješne modele podrške u stanovanju, Direktorat je uspio da obezbijedi tehničku podršku eksperata UNECE-a, odnosno Komiteta za stanovanje i upravljanje zemljištem UN-a. U tom pravcu organizovan je sastanak sa ekspertima UNECE-a povodom davanja preporuka na radni tekst Stambene politike Crne Gore. Na sastanku je dogovoreno da do kraja jula 2022. godine, ministarstvo dobije preporuke na tekst nacrta politike. Međutim, preporuke u cilju usaglašavanja dokumenta sa praksama u EU od strane UNECE-a, dobijene su tek u oktobru 2022. godine.

Na gore pomenutom online sastanku, upravo zbog nedostatka novog popisa stanovništva, takođe je dogovoreno da se do kraja 2022. godine započne izrada Profila Crne Gore u oblasti stanovanja, koji će dati detaljnu analizu stanja u oblasti stanovanja i preporuke za razvoj u ovoj oblasti, a Banka za razvoj savjeta Evrope (CEB) je izrazila spremnost za dodjelu granta Crnoj Gori u cilju finansiranja izrade Profila Crne Gore u oblasti stanovanja (Contry profile). Trenutno se sa CEB-om dogovara o modelu finansiranja izrade navedenog profila.

3.8.3. Izrada Predloga Zakona o legalizaciji

Izrada Zakona o legalizaciji bespravnih objekata je započela u martu 2022. godine. Počelo se sa pripremom nacrta i veliki dio Nacrta zakona je već bio pripremljen, međutim promjena Vlade Crne Gore krajem aprila 2022. godine, je usloвила i potrebu za novim smjernicama za izradu ovog zakona. Revizijom Programa rada Vlade Crne Gore iz juna 2022. godine je predviđena izrada posebnog Zakona o legalizaciji bespravnih objekata, a nova radna grupa je formirana 30. septembra 2022. godine. Takođe, zbog hakerskog napada je bio otežan rad na njegovoj izradi, jer materijal na kojem je prethodna radna grupa radila je izbrisan.

Zbog navedenih okolnosti kasnilo se sa izradom nacrta predmetnog zakona, zbog čega je obaveza njegove izrade Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu, prenijeta u 2023. godinu.

3.8.4. Izrada Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada

Programom rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu predviđena je obaveza izrade izmjena i dopuna Zakona o održavanju stambenih zgrada, kojima bi se bliže uredila određena pitanja koja nijesu cjelihodno ili precizno utvrđena važećim zakonom, kao i neusaglašenost kaznenih odredbi sa materijalnim odredbama.

Shodno navedenom, Direktorat za razvoj stanovanja i legalizaciju, otpočeo je aktivnosti na predmetnom nacrtu, pa je na osnovu člana 3 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, broj 41/18), objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnom tijelu za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada.

Takođe, u skladu sa članom 12 iste uredbe, ministarstvo je uputilo Javni poziv zainteresovanoj javnosti (organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima) da se uključe u početnu fazu izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada. Tom prilikom su od strane Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i Akvile DOO dostavljeni predlozi, sugestije, inicijative i komentari za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada.

Radna grupa je započela aktivnosti na izradi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada, ali se krajem avgusta 2022. godine, desio hakerski napad kojim je izbrisan sav prethodni rad radne grupe. Usled nemogućnosti da se povrati materijal koji je do tada bio urađen, radna grupa je ponovo započela aktivnosti na predmetnom nacrtu, ali ista nije uspjela da završi njegovu izradu do kraja 2022. godine. Zato je Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu, predviđena izrada Predloga izmjena i dopuna Zakona o održavanju stambenih zgrada.

3.8.5. Izrada Programa socijalnog stanovanja za period 2022-2025. godine

Tokom 2022. godine pripremljen je Nacrt navedenog programa i dostavljen je Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore na mišljenje.

3.8.6. Rješavanje stambenih potreba

Donošenjem 2011. godine Nacionalne stambene strategije za period 2011-2020 godine i Zakona o socijalnom stanovanju 2013. godine, započeta je realizacija značajnog broja aktivnosti u rješavanju stambenih potreba različitih kategorija stanovništva uz podršku države i opština. Slijedi tabelarni prikaz:

Tabela br.5: Broj domaćinstava koja su riješila stambeno pitanje preko navedenih projekata u prethodnom vremenu

<i>Projekat 1000+</i>	1.552
<i>Projekat rješavanja stambenih pitanja socijalno ugroženih kategorija građana na sjeveru Crne Gore</i>	31
<i>Regionalni stambeni projekat za raseljena i interno raseljena lica</i>	541
<i>Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju</i>	2.024

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Stambena zadruga prosvjetnih radnika Crne Gore „Solidarno“	581
Stambena zadruga zdravstvenih radnika Crne Gore „Zdravstvo“	322
Stambena zadruga zaposlenih u vojsci Crne Gore „Odbrana“	39
Projekti realizovani od strane organa uprave i drugih institucija	295
Sindikata Uprave policije i kasnije Sindikata bezbjednosnih institucija	549
Savez udruženja penzionera Crne Gore	562
UKUPNO	6.496

3.8.7. Sprovođenje postupka legalizacije bespravnih objekata i obezbjeđivanje izgradnje infrastrukture, neophodnih sadržaja za normalan život građana u naseljima sa bespravnim objektima

Prema podacima od septembra 2022. godine, od 56.350 podnijetih zahtjeva za legalizaciju na nivou države, obrađeno je 47.611 zahtjeva (85% ukupnog broja zahtjeva).

Od početka postupka legalizacije donijeto je 2.722 rješenja o legalizaciji. Od ukupnog broja obrađenih zahtjeva, donijeto je 8.559 rješenja o prekidu postupka, od čega je u 2.274 rješenja donijeto sa razloga neusklađenosti sa planovima, a 400 rješenja o prekidu radi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, dok za određeni broj slučajeva opštine nijesu dostavile detaljne podatke.

Prema prikupljenim podacima, obračunat je i naplaćen dio prihoda od naknade za komunalno opremanje za bespravne objekte: u budžete jedinica lokalne samouprave je uplaćeno 4.195.538,47€ na ime ove naknade, dok je obračunati iznos 5.117.709,53€.

U drugoj polovini avgusta 2022. godine, izvršen sajber napad, koji je, potpuno, onemogućio sprovođenje postupka legalizacije: građanima, projektnim biroima, inženjerima, nadležnim organima lokalne uprave, a na kraju, i Ministarstvu, kao nadzornom organu. Na sajtu Uprave za nekretnine i državnu imovinu je, jedino, dostupan orto-foto snimak sa Geoportala u 2 D formatu, koji je nije adekvatan za sprovođenje postupka legalizacije bespravno sagrađenih objekata. Do kraja 2022. godine, preduzimane su aktivnosti na ponovnom uspostavljanju validnog orto-foto snimka u 3 D formatu, na sajtu Ministarstva, shodno Zakonu. 3D orto- foto snimak i dalje nije dostupan nikome osim službenicima ovog Ministarstva.

3.8.7.1. Podzakonska akta za sprovođenje odredbi zakona koje propisuju postupak legalizacije

Shodno članu 164 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata jedinice lokalne samouprave su obavezne da uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, donesu podzakonska akta kojim će se propisati visina, uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za urbanu sanaciju. U 2022. godini Vlada Crne Gore je dala saglasnost na Predlog odluke o izmjenama i dopunama odluke o naknadi za urbanu sanaciju Opštine Rožaje, dok je u prethodnom periodu Vlada dala saglasnost predloge odluka o naknadi i za sljedeće Opštine: Andrijevića, Bar, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Plav, Plužine, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

U izvještajnom periodu Ministarstvo je izdalo dvije saglasnosti na Predloge odluka o izmjenama i dopunama odluke o godišnjoj naknadi za korišćenje prostora za bespravne objekte za Glavni grad Podgoricu i Opštinu Herceg. U prethodnom periodu, Ministarstvo je dalo saglasnost na podzakonska akta kojim se propisuju visina, način i kriterijumi plaćanja godišnje naknade za korišćenje prostora za bespravne objekte i to za sljedeće Opštine: Andrijevića, Bijelo Polje, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Petnjica, Plužine, Pljevlja, Šavnik, Ulcinj i Žabljak.

Shodno članu 171 pomenutog Zakona jedinice lokalne samouprave su obavezne da, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, donesu podzakonska akta kojim će se propisati bliži uslovi, način, postupak i kriterijumi za obezbjeđivanje alternativnog smještaja. Ministarstvo je, u prethodnom periodu, dalo saglasnost na predloge odluka o obezbjeđivanju alternativnog smještaja i za sljedeće opštine: Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Petnjica, Plav, Plužine, Pljevlja i Tuzi.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je, u izvještajnom periodu, dalo 17 mišljenja u vezi primjene članova Zakona koje se odnose na legalizaciju bespravno izgrađenih objekata.

3.8.8. Realizacija projekta rješavanja stambenih potreba građana po povoljnim uslovima – projekat 1000+ (IV faza)

Projekat rješavanja stambenih potreba građana po povoljnim uslovima – Projekat 1000+ (IV faza) predstavlja nastavak projekta koji je uspostavljen 2010. godine, u okviru kojeg su uspješno implementirane četiri faze:

- ✓ I faza u periodu 2010-2011. godine,
- ✓ II faza u periodu 2015-2016. godine,
- ✓ III faza u periodu od 2017-2020. godine i
- ✓ IV faza koja je započeta 2020. godine i u završnoj je fazi realizacije.

Četvrta faza Projekta 1000 +, sprovedena je, kao i prethodne tri, u saradnji i kroz kreditni aranžman sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope - CEB. Ukupna vrijednost Projekta je 20 miliona €, od kojih 50% iznosa obezbjeđuje Država sredstvima zajma kod Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), dok 50% iznosa obezbjeđuju komercijalne banke koje su prijavile učešće u Projektu.

U ovoj fazi do sada je 366 porodičnih domaćinstava riješilo stambeno pitanje.

Sumirano, kroz Projekat „1000+“, odnosno kroz četiri faze realizacije 1.552 domaćinstava, odnosno 3.958 članova domaćinstava, riješilo je stambeno pitanje.

U okviru IV faze u izvještajnom periodu organizovane su šest dodjela u okviru kojih je dodijeljeno 507 vaučera i to:

- ✓ 3. marta 2021. godine dodijeljen je 191 vaučer iz ciljne grupe prioriteta;
- ✓ 22. marta 2021. godine dodijeljeno je 148 vaučera ostalim ciljnim grupama;
- ✓ 17. juna 2021. godine dodijeljeno je 74 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama;
- ✓ 18. oktobra 2021. godine dodijeljeno je 49 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama;

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- ✓ 17. februara 2022. godine dodijeljeno je 19 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama i
- ✓ 21. jula 2022. godine dodijeljeno je 26 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u skladu sa članom 28 Zakona o socijalnom stanovanju („Službeni list Crne Gore”, broj 35/13), članom 31 Zakona o održavanju stambenih zgrada („Službeni list Crne Gore”, br. 41/16, 84/18) i članom 196 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore”, br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), a u cilju nadzora nad sprovođenjem navedenih zakona i propisa donijetih na osnovu tih zakona, je tokom 2022. godine organizovala niz sastanaka posebno za svaku lokalnu samoupravu.

Sastanci koji su održani tokom 2022. godine, po lokalnim samoupravama, a koje su obuhvatile i nadzor nad sprovođenjem pomenutog zakona, imale su za svrhu, između ostalog, da lokalne samouprave redovno ažuriraju, vode i dostavljaju podatke Ministarstvu u vezi registara stambenih zgrada, upravnika zgrada i etažnih vlasnika, kako bi se stvorila realna slika o veličini stambenog fonda u Crnoj Gori, o broju organa upravljanja u stambenim zgradama, broju etažnih vlasnika, kao i promovisala kultura stanovanja i unapredila svijest građana o neophodnosti postojanja organa upravljanja.

3.8.9. Izvještaj o stanju u upravnim oblastima

Direktorat za razvoj stanovanja i legalizaciju nadležan je za postupanje po žalbama podnijetim na rješenja Uprave za inspekcijske poslove, odnosno inspektora za stanovanje, u dijelu nadzora nad primjenom Zakona o održavanju stambenih zgrada i Zakona o svojinsko – pravnim odnosima – Glava VII Etažna svojina. Ova inspekcija vrši nadzor nad primjenom Zakona o održavanju stambenih zgrada i Zakonom o svojinsko – pravnim odnosima, u pogledu prava i obaveza etažnih vlasnika koja se odnose na održavanje stambenih zgrada i zajedničkih djelova stambenih zgrada i drugih pitanja od značaja za oblast stanovanja.

U izvještajnom periodu je primljeno sedam žalbi u drugostepenom upravnom postupku, od čega je tri riješeno, dok su četiri u fazi rješavanja.

3.9. DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR

Direktorat za inspekcijski nadzor vrši poslove koji se odnose na: inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona i drugih propisa iz oblasti planiranja prostora i izgradnje objekata; preduzimanje i izvršenje upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i poslovanje uskladi sa propisima; izdavanje prekršajnih naloga, podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka, podnošenje krivičnih i drugih odgovarajućih prijava (iniciranje postupaka pred nadležnim organima) i druge poslove.

U izvještajnom periodu u Direktoratu za inspekcijski nadzor - Odsjecima za inspekcijski nadzor za sjevernu regiju (Bijelo Polje, Mojkovac, Pljevlja, Žabljak, Šavnik, Berane, Andrijevica, Plav, Gusinje, Petnjica i Rožaje) podnešeno je:

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Tabela br. 6. Pregled podnešenih akata u Odsjecima za inspekcijski nadzor za sjevernu regiju

300 inicijativa
183 prijave građenja
126 prijava adaptacije
3 prijave početka građenja objekta
7 izmjena revidovanog glavnog projekta
4 zahtjeva za uklanjanje objekta na zahtjev investitora i usljed dotrajalosti

U Odsjecima za inspekcijski nadzor za južnu regiju (*Bar, Ulcinj, Budva, Tivat, Herceg Novi i Kotor*) podnešeno je:

Tabela br.7: Pregled podnešenih akata u Odsjecima za inspekcijski nadzor za južnu regiju

948 inicijativa
179 prijava građenja
306 prijava adaptacije
14 prijava početka građenja objekta
15 izmjena revidovanog glavnog projekta
8 zahtjeva za uklanjanje objekta na zahtjev investitora i usljed dotrajalosti

U Odsjecima za inspekcijski nadzor za centralnu regiju (*Podgorica, Cetinje, Danilovgrad, Tuzi, Kolašin, Nikšić i Plužine*) podnešeno je:

Tabela br.8: Pregled podnešenih akata u Odsjecima za inspekcijski nadzor za centralnu regiju

2176 inicijativa
489 prijava građenja
189 prijava adaptacije
9 prijava početka građenja objekta
8 izmjena revidovanog glavnog projekta
7 zahtjeva za uklanjanje objekta na zahtjev investitora i usljed dotrajalosti

Urbanističko-građevinski inspektori ovog ministarstva su prilikom vršenja inspekcijskog nadzora sačinili 4275 zapisnika.

3.9.1. Realizovane aktivnosti

Urbanističko-građevinski inspektori su izvršili 484 kontrole po službenoj dužnosti. U odnosu na podnijete zahtjeve (inicijative i po službenoj dužnosti) donijeto je 409 rješenja kojima je izrečena mjera zabrane građenja objekta, 84 rješenja o rušenju objekata, 19 rješenja o odbijanju zahtjeva i tri rješenja o usklađivanju činjeničnog stanja, dok je u

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

skladu sa Zakonom o upravnom postupku donijeto 10 rješenja o prekidu postupka. U izvještajnom periodu podnijeto je 16 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka i 137 krivičnih prijava.

Direkcija za koordinaciju u postupku inspekcijskog nadzora je u izvještajnom periodu prosljedila 33 predloga za rješavanje sukoba nadležnosti Vladi Crne Gore, a koje je Vlada Crne Gore usvojila i riješila.

Takođe, ova direkcija je imala zaprimljenih 174 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojih su za 101 zahtjev donijeta rješenja o usvajanju, 68 rješenja o odbijanju i pet rješenja o djelimičnom usvajanju zahtjeva. Svakodnevno se obrađuju zahtjevi i upiti građana, novinarska pitanja i dostavljaju se informacije organima državne, sudske i izvršne vlasti na njihov zahtjev. Obavlja se ažuriranje statusa predmeta na nivou cijele države za predmete zaprimljene u Direktoratu za inspekcijski nadzor.

Napomena: Ukazujemo na činjenicu da je zbog sajber napada bio otežan rad ove inspekcije, jer su planska dokumenta, javne internet stranice - geoportal, e-registar i ortofoto snimak, kao i drugi bili nedostupni, zbog čega je bilo nemoguće obraditi veliki broj pristiglih prijava građenja u zakonski predviđenom roku od 15 dana i odgovoriti na dopise i dostaviti predmetnu dokumentaciju. Prethodno navedeni razlozi su uticali da se prilikom sačinjavanja ovog izvještaja, uključuju samo podaci do 1. septembra 2022. godine.

3.9.2. Predlog mjera i aktivnosti za unaprijeđenje stanja u oblasti inspekcijskog nadzora

- ✓ U cilju unaprijeđenja stanja u oblasti inspekcijskog nadzora, potrebno je zaposliti veći broj inspektora usljed povećanog obima posla i obezbijediti bolju tehničku opremljenost kancelarija i opreme za obradu predmeta;
- ✓ Obezbijediti dodatne službene automobile, jer postojeći broj službenih vozila ne obezbeđuje efikasnost rada inspekcije (vozila ne odgovaraju terenu, posebno u sjevernoj regiji);
- ✓ Digitalizacija sistema za slanje inicijativa u vidu aplikacije sa naznakom prioriteta od strane administratora sistema i elektronskim statusom rješavanja inicijative u smislu obavještenja podnosiocu, čime bi se skratio rok za postupanje po istim zbog administrativne procedure upisa u arhivu, dodjeljivanja i slanja poštom predmetnih inicijativa itd. – primjer „Sistem 48” za inicijative upućene Komunalnoj inspekciji;
- ✓ Digitalizacija i „trijaža” prijava za građenje objekata u smislu prethodnog uvida u dokumentaciju predate prijave građenja, jer vrlo često istekne skoro polovina zakonom predviđenog roka za obradu iste, dok prijava od arhive dođe do postupajućeg inspektora, a ista ima formalnih nedostataka u smislu potrebne dokumentacije;
- ✓ Razmjena iskustva i unaprjeđenja propisa i procedura za sprovođenje inspekcijskog nadzora i kontrole stanja u prostora sa drugim državama;
- ✓ Zakonom precizirati nadležnosti između urbanističko-građevinske i komunalne inspekcije, u pogledu kontrole privremenih i pomoćnih objekata;
- ✓ Obezbijediti više finansijskih sredstava u cilju sprovođenja administrativnih izvršenja rješenja o rušenju kako bi ovaj direktorat mogao odgovoriti na urbanističko - građevinske izazove;
- ✓ Kontinuirano stručno usavršavanje službenika ovog direktorata iz oblasti primjene Zakona o upravnom postupku i Zakona o inspekcijskom nadzoru.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

3.10. BIRO ZA ODNOS SA JAVNOŠĆU

Biro za odnose sa javnošću vrši poslove koji se odnose na: promovisanje aktivnosti ministarstva, odnosno projekata; komunikaciju sa medijima i sprovođenje interne komunikacije sa ostalim organizacionim jedinicama Ministarstva; pripremu saopštenja i informacija i pripremu publikacija i drugih materijala za javnost; uređivanje i analiziranje Internet prezentacije Ministarstva i druge poslove.

Biro za odnose sa javnošću od januara do kraja decembra 2022. godine imao je oko 100 saopštenja za javnost. U istom periodu bilo je blizu 400 objava na Facebook-u i 190 objava na Instagramu, kao i šest konferencija za medije.

Tokom 2022. godine bilo je oko 42 gostovanja na crnogorskim televizijama i izjava za medije u sklopu informativnih programa ili emisija.

Biro je medijski ispratio sve značajne okrugle stolove, radionice i naučne skupove. Medijski su obilježeni najznačajniji nacionalni i međunarodni praznici i datumi.

3.10.1. Značajne aktivnosti koje su sprovedene tokom 2022. godine

- ✓ Aktivnosti promocije Programa obilježavanja 31. godine od proglašenja Crne Gore ekološkom državom;
- ✓ Sprovođenje kampanje „Za jedinu na svijetu. Naša je. Čuvajmo je“ u saradnji sa Vladom Velike Britanije, odnosno Međunarodnom službom za komunikacije Kabineta Premijera Velike Britanije;
- ✓ Sprovođenje kampanje „Pazi šta kupuješ“ u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore;
- ✓ Biro je radio na kampanji zaštite morskih područja kroz izradu i promociju filma „Povratak moru“;
- ✓ Nastavljena je komunikacija prema javnosti o važnosti uspostavljanja zaštićenih područja i benefita koje ona donose, upravljanja zaštićenim područjima, posebno kada je u pitanju Ulcinjska solana. Dodatno, izabran je logo Ulcinjske solane;
- ✓ Aktivnosti na promociji projekata u oblasti zaštite lica sa invaliditetom;
- ✓ Propraćene su akcije čišćenja i uklanjanja neuređenih odlagališta u Crnoj Gori;
- ✓ Promovisanje informacionog sistema za izdavanje dozvola, urbanističko-tehničkih uslova i prijave građenja;
- ✓ Aktivnosti na promociji izrade Studije revizije za Nacionalni park Biogradska gora;
- ✓ Biro sprovodi kontinuiranu kampanju povodom problema erozije na Adi Bojani (radionice, izvještaji, saradnja sa institucijama u zemlji i inostranstvu, aktivnosti na sprječavanju erozije, angažovanje stručnjaka iz Italije, radni obilasci);
- ✓ Aktivnosti na potpisivanju ugovora o nastavku radova izgradnje eko-efikasne zgrade u Podgorici;
- ✓ Prezentacije povodom izrade Koncepta Prostornog plana, i to sa stručnjacima u oblasti saobraćaja, energetike, zaštite životne sredine i održivog razvoja;
- ✓ Biro je radio i međunarodnu promociju aktivnosti delegacije Crne Gore u Egiptu, tokom velike međunarodne konvencije o klimatskim promjenama COP27;
- ✓ Kontinuirana promocija ekoloških vrijednosti kroz sponzorstvo *Green Montenegro* internacionalnog filmskog festivala;
- ✓ Praćenje aktivnosti oko rješavanja problema crvenog mulja KAP-a.

Napomena: Ističemo da zbog posledica sajber napada koji se desio tokom 2022. godine, nedostaje veliki broj informacija i dokumenata, a dodatna otežavajuća okolnost je bila

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

nemogućnost korišćenja službenog kompjutera i mejlova u periodu od avgusta do oktobra, zbog čega se komunikacija sa medijima bila otežana.

3.11. ODJELJENJE ZA LICENCIRANJE REGISTAR I DRUGOSTEPENI POSTUPAK

Odjeljenje za licenciranje registar i drugostepeni postupak vrši poslove koji se odnose na: izdavanje i oduzimanje licenci za obavljanje poslova izrade tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta; izdavanje i oduzimanje licenci za obavljanje poslova revizije tehničke dokumentacije odnosno stručnog nadzora nad građenjem; vođenje registra licence i druge poslove.

3.11.1. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

U izvještajnom periodu, u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o inspekcijskom nadzoru, aktivnosti drugostepenog i prvostepenog organa ovog ministarstva u postupku izdavanja i mirovanja licence su:

- ✓ Zaprimljeno je ukupno 262 žalbe na rješenja urbanističko-građevinskog inspektora i komunalnih inspektora, od kojih je 60 usvojeno, 178 je odbijeno, a dva postupka je obustavljeno, koje su riješene u zakonskom roku od 45 dana od dana prijema žalbe;
- ✓ Vođena su 26 postupka pred Upravnim sudom Crne Gore kao tuženi, od kojih je 13 tužbi odbijeno, devet tužbi usvojeno, jedan postupak obustavljen, dok su ostali sporovi u toku;
- ✓ Podnijeta su tri zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, koja su u toku;
- ✓ Zaprimljen je 441 zahtjev za izdavanje licence, od čega je ukupno izdato 354 rješenja, 24 su odbijena i kod 33 se odustalo od zahtjeva;
- ✓ Pokrenuto je šest predloga za oduzimanje licence, od tog broja dvije licence su oduzete, a za četiri predloga nije bilo osnova za pokretanje postupka;
- ✓ Podnijeto je šest tužbi Upravnom sudu Crne Gore na prvostepena rješenja ovog Ministarstva po osnovu odlučivanja o zahtjevima za izdavanje licence, od kojih su tri odbijene i tri usvojene;
- ✓ Za mirovanje licence, ukupno je izdato šest rješenja, a za oduzimanje i ukidanje licence po zahtjevima stranaka donešeno je 17 rješenja;
- ✓ Ukupna izmjena postojećih rjesenja kojim se izdaju licence je 144.

3.12. SLUŽBA ZA PRAVNE, OPŠTE POSLOVE I JAVNE NABAVKE

Služba za pravne, opšte, administrativne poslove i javne nabavke vrši poslove koji se odnose na: pripremu rješenja o pravima i obavezama službenika i namještenika po osnovu rada; ugovora; rješenja za ispatu radnih grupa, rješenja za isplatu pomoći, rješenja o otpremnini, rješenja o imenovanju i razrješenju predsjednika i članova odbora direktora u organima nad kojim ministarstvo vrši nadzor; javne nabavke; poslove koji se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama SPI; poslove koji se odnose na Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova i Centrom za alternativno rješavanje radnih sporova; poslove vezane za Zaštitnika

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

imovinsko pravnih interesa; izrada internih pravilnika ministarstva; izrada godišnjeg izvještaja o nepravilnostima rada ministarstva FMC; razvrstavanje, raspoređivanje, evidentiranje, čuvanje i arhiviranje akata i predmeta; arhivsku djelatnost; kancelarijsko poslovanje u elektronskom obliku (e-DMS) i druge poslove.

3.12.1. Aktivnosti iz domena opštih poslova

Po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama Službi za pravne, opšte poslove i javne nabavke u periodu od 01.01- 31.12.2022. godine, podnijeto je ukupno 11 zahtjeva, od čega je jedan zahtjev djelimično usvojen, osam zahtjeva je usvojeno tj. dozvoljena informacija i dva zahtjeva su prosljeđena drugim organima na nadležnost. Tokom izvještajnog perioda nije bilo žalbi po slobodnom pristupu informacijama. Takođe, ažuriran je Vodič za slobodan pristup informacijama.

Postupajući po podnijetim zahtjevima za izdavanje uvjerenja-potvrda, za izvještajni period, izdato je 56 potvrda ili uvjerenja po zahtjevima o podacima o kojima se vode službene evidencije, po članu 33 ZUP-a.

Kod Uprave prihoda i carina Crne Gore podnijeto je ukupno 136 prijava i odjava.

U Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma sačinjeno je ukupno 209 ugovora. Slijedi tabelarni prikaz.

Tabela br.9: Prikaz sačinjenih ugovora

Ugovora o dopunskom radu	16
Aneksa ugovora o dopunskom radu	23
Ugovor o dodatnom radu	3
Aneks ugovora o dodatnom radu	2
Ugovor o zakupu	4
Ugovor o pružanju usluga	11
Ugovor o nabavci roba	1
Ugovor o ustupanju autorskih imovinskih prava	1
Ugovora o djelu	13
Aneks ugovora o djelu	135

Pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova preduzete su aktivnosti iz domena mirnog rješavanja radnih sporova i to: kod četiri predloga nije postignut sporazum, za 10 je postignut sporazum, za jedan djelimično je postignut, dok su u toku pregovori za četiri predloga.

Postupajući po dostavljenim dopisima/predmetima sačinjeno je 15 dopisa/obavještenja Zaštitniku imovinsko pravnih interesa.

Takođe, u izvještajnom periodu uložene su tri žalbe, od čega dvije žalbe na rješenja o dodatku na osnovnu zaradu i jedna žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva za isplatu otpremnine. Od ukupnog broja uložениh žalbi, žalbe koje se odnose na rješenja o dodatku

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

na osnovnu zaradu su odbijene od strane drugostepenog organa-Komisije za žalbe, dok je žalba za isplatu otpremnine usvojena.

U toku 2022. godine, Ministarstvo je donijelo jedno Rješenje o stavljanju van snage Rješenja o suspenziji i jedno rješenje o prekidu suspenzije po odluci Komisije za žalbe.

Ministarstvo tokom 2022. godine nije donosilo odluke o pokretanju disciplinskih postupaka.

Na Predlog ministarke ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, podnešeni su Predlozi Vladi Crne Gore za razrješenje i imenovanje predsjednika i članova Upravnog odbora, kao i direktora pravnih lica (JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, JP za Nacionalne parkove Crne Gore, DOO Regionalni vodovod crnogorsko primorje, Centar za ekotoksikološka ispitivanja d.o.o – Podgorica, Društvo sa ograničenom odgovornošću „Project-Consulting“-Podgorica ...).

Uložena je jedna tužba protiv rješenja o razrješenju direktora JP za Nacionalne parkove Crne Gore, čiji postupak je u toku pred Upravnim sudom Crne Gore.

Tokom 2022. godine, sačinjena je Knjiga procedura koja se sastoji od 27 internih pravila, Evidencija rizika, Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unaprjeđenju upravljanja i kontrola, Izvještaj o obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare, kao i evidenciju rizika Službe za pravne, opšte poslove i javne nabavke.

Donijeto je rješenje o obrazovanju komisije za periodično preispitivanje tajnosti podataka, rješenje o imenovanju lica za određivanje tajnosti podataka, kao i rješenje o imenovanju lica o izradi i ažuriranju plana odbrane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

U skladu sa odredbama Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, Ministarstvo je u 2022. godini izvršilo popis nepokretne i pokretne imovine i dostavilo podatke Upravi za katastar i državnu imovinu, sa stanjem na dan 31.12. 2021. godine.

Na osnovu Pravilnika o sadržaju i načinu izrade liste kategorija registratorske građe i načinu odabiranja i predaje arhivske građe Državnom arhivu („Sl. list CG” broj 58/11), uz stručnu pomoć predstavnika Državnog arhiva, sačinjena je lista kategorija registratorskog materijala Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma sa rokovima čuvanja.

Takođe, shodno Zapisniku državnog arhiva o kontroli registratorske i arhivske građe kojim je Ministarstvu naloženo da se sačini popis bezvrijednog registratorskog materijala i odabir arhivske građe za period 01.01.2013. - 31.12. 2016. godine, sačinjena je Komisija koja je u 2022. godini otpočela aktivnosti sa popisom arhivske građe.

3.12.2. Aktivnosti iz oblasti javnih nabavki

Tokom 2022. godine sprovedeno je šest otvorenih postupaka javnih nabavki i šest jednostavnih nabavki preko ESJN.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Otvoreni postupci

- ✓ Izrada Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Prostorni plan Crne Gore;
- ✓ Nabavka usluga Uspostavljanje geoportala sa planskom dokumentacijom – postupak započet u 2021. godini, postupak je u toku;
- ✓ Nabavka usluga nadogradnja, implementacija i održavanje postojećeg informacionog sistema u oblasti planiranja prostora i izgradnje objekata- postupak započet u 2020. godini, završen u 2022. godini;
- ✓ Nabavka usluga Izrada Programa razvoja građevinarstva Crne Gore za period 2022-2025. godine- postupak započet u 2021. godini, završen u 2022. godini;
- ✓ Izrada geodetskih podloga za plansku dokumentaciju -postupak započet u 2021. godini, završen u 2022. godini.

Jednostavne nabavke preko ESJN sistema

- ✓ Nabavka usluga fotokopiranja;
- ✓ Nabavka usluga štampanja;
- ✓ Nabavka poštanskih usluga po partijama;
- ✓ Izrada Pravilnika o listi invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji i način ažuriranja liste;
- ✓ Izrada Pravilnika o Listi dozvoljenih stranih vrsta i način ažuriranja liste i način izrade procjene rizika;
- ✓ Održavanje IT sistema (računarske mreže i IP telefonije);
- ✓ Tekuće održavanje opreme /vozila, preostale dvije partije, Partija I - Obavezni servis vozila Dacia (šest vozila u garantnom roku), Partija II – Obavezni servis vozila Škoda;
- ✓ Nabavka agencijskih usluga - pružanje usluga organizovanja hotelskog smještaja u zemlji i inostranstvu;
- ✓ Tekuće održavanje opreme / vozila;
- ✓ Usluge putničkih agencija - nabavka usluga snabdijevanja avio kartama – rezervacija, kupovina i isporuka avio karata;
- ✓ Izrada Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za DPP za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina Brskovo;
- ✓ Izrada Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za PUP opštine Budva.

3.13. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Služba za upravljanje ljudskim resursima vrši poslove koji se odnose na: razvoj ljudskih resursa; predlaganje plana razvoja i strateških ciljeva upravljanja ljudskim resursima Ministarstva; predlaganje politike upravljanja ljudskim resursima; analiziranje postojećih kadrovskih potencijala i predlaganje mjera za njihovo unaprjeđenje; kreiranje godišnjih kadrovskih planova; realizacija procesa godišnjeg ocjenjivanja zaposlenih; realizaciju trening programa u Ministarstvu, izradu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

sprovedenje postupka zapošljavanja kadrova unutar ministarstva; učestvovanje u postupku selekcije kandidata za prijem u radni odnos; vođenje kadrovske evidencije službenika i namještenika i druge poslove.

3.13.1. Pravilnici

Vlada Crne Gore na sjednici, održanoj 14. aprila 2022. godine, na predlog ranijeg ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, utvrdila je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji br. 171-1/22-1462/9 od 18. aprila 2022. godine.

Izborom 43. Vlade Crne Gore u Skupštini Crne Gore od 28.04.2022. godine, na čelu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, imenovana je nova ministarka. Vlada Crne Gore na sjednici, održanoj 6. septembra 2022. godine, je utvrdila, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, broj: 01-6643/2 od 12. septembra 2022. godine, čija se organizacija sastoji iz devet direktorata, kabineta ministra, dva odjeljenja i četiri službe. Izvan organizacionih jedinica su radna mjesta ministra, dva državna sekretara i sekretara ministarstva.

U Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na osnovu pomenutog Pravilnika ukupno je sistematizovano 251 službeničko i namješteničko mjesto (uključujući mjesto ministra i dva državna sekretara).

3.13.2. Ljudski resursi i zapošljavanje

Na osnovu utvrđenog pravilnika donešen je Kadrovski plan Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za 2022. godinu koji je Vlada Crne Gore utvrdila na sjednici održanoj 15. decembra 2022. godine.

Kadrovskim planom Ministarstva predloženo je zapošljavanje 17 lica i to:

- ✓ 11 lica na neodređeno (devet lica iz kategorije ekspertskeg kadra i dva lica iz kategorije izvršnog kadra);
- ✓ šest lica na određeno (od čega četiri lica iz kategorije visoko rukovodnog kadra, sa mandatom do pet godina i dva lica iz kategorije ekspertskeg kadra-urbanističko-građevinski inspektori, na vrijeme postavljenja od pet godina).

Ministarstvo je na osnovu Kadrovskog plana i saglasnosti Ministarstva finansija sprovelo određeni broj oglašavanja i donijelo odluke o popuni radnih mjesta putem internih i javnih oglasa kao i javnih konkursa, i to za:

- ✓ tri interna oglasa,
- ✓ 10 javna oglasa i
- ✓ četiri javna konkursa.

Realizacija pomenutih oglasa očekuje se u prvoj polovini 2023. godine.

Takođe, tokom 2022. godine, pokrenut je jedan javni konkurs za popunu radnog mjesta direktor/ica Uprave za kapitalne projekte.

U Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je po Kadrovskom planu iz 2021. godine, u toku 2022. godine, 22 lica zasnovalo radni odnos i to šest na neodređeno vrijeme i 16 na određeno vrijeme, dok je po Kadrovskom planu iz 2020. godine tri lica

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

zasnovalo radni odnos na određeno vrijeme na radno mjesto inspektor, na osnovu izvršenja rješenja Komisije za žalbe.

Vlada Crne Gore, na predlog ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, postavila je iz reda državnih službenika i namještenika tri vršioca dužnosti za poziciju generalnog direktora i to: Direktorata za EU integracije, međunarodnu saradnju i klimatske promjene, Direktorata za planiranje prostora i informacione sisteme i Direktorata za zaštitu prirode, kao i dva lica van državnog organa: Direktorata glavnog državnog arhitekta i razvoj arhitekture i Direktorata za ekologiju i klimatske promjene.

Takođe, Vlada Crne Gore je odredila dva vršioca dužnosti starješina organa nad kojima ministarstvo vrši nadzor i to ranije Uprave za javne radove i Uprave za kapitalne projekte i dala je saglasnost za postavljenje glavne urbanističko-građevinske inspektorke u ranijem Direktoratu za inspeksijske poslove i licenciranje.

Dalje, Vlada Crne Gore utvrdila je prestanak mandata za dva državna sekretara, četiri generalna direktora zbog ukidanja radnog mjesta donošenjem novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i to: Direktorata glavnog državnog arhitekta, Direktorata za ekologiju, Direktorata za projekte i informacione sisteme i Direktorata za prirodu, jednog generalnog direktora Direktorata za EU integracije, međunarodnu saradnju i klimatske promjene, na lični zahtjev zbog odlaska u Brisel i imenovala je izborom nove ministarke ovog Ministarstva, jednog državnog sekretara.

Nakon što su se stekli uslovi za postavljenje starješina organa Agencije za zaštitu životne sredine, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i ranije Uprave za javne radove po javnom konkursu imenovana su tri lica, od kojih je direktoru ranije Uprave javnih radova prestao mandat ukidanjem pomenutog organa 29.07.2022. godine donošenjem Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list Crne Gore” br. 46/22, 52/22, 56/22 i 82/22).

U izvještajnom periodu u Ministarstvu ekologije prostornog planiranja i urbanizma došlo je do prestanka radnog odnosa na osnovu sporazuma za tri lica iz kategorije ekspertske kadra, dva lica iz kategorije visokorukovodnog kadra, dva državna sekretara i starješini organa (ranijem ministru 42. Vlade Crne Gore), pa je broj izvršilaca smanjen za osam lica. Po osnovu prestanka mandata četiri lica u toku 2022.godine, ostvarilo je naknadu po prestanku funkcije, na osnovu rješenja Vlade Crne Gore, dok je jednom licu produžena naknada tokom 2021.godine, zbog sticanja prava na starosnu penziju u novembru 2022. godine.

U izvještajnom perioda od strane Komisije za žalbe Crne Gore usvojeno je osam žalbi iz radno pravnih odnosa, dok su dvije žalbe na donošenu odluku o izboru odbijene.

Tokom 2022. godine, podnešene su tri tužbe pred Upravnim sudom Crne Gore, i to dvije zbog razrešenja lica iz kategorije visoko rukovodnog kadra i jedna zbog ćutanja administracije.

Na osnovu praćenja probnog rada novozaposlenih službenika od strane neposrednih rukovodilaca donijeto je 10 rješenja o okončanju probnog rada, pa su samim tim isti nastavili rad u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na neodređeno vrijeme.

Na osnovu Uredbe o ocjenjivanju državnih službenika i namještenika („Službeni list Crne Gore”, br. 16/19) i Zakona o državnim službenicima i namještenicima, Služba za upravljanje ljudskim resursima, preduzela je aktivnosti na ocjenjivanju svojih zaposlenih za 2022. godinu, koje je realizovano u zakonskom roku i u tom cilju pripremila 124 rješenja o godišnjem ocjenjivanju rada službenika.

3.13.3. Stručno usavršavanje

Ministarstvo je tokom 2022. godine sprovelo Analizu potreba za obukom državnih službenika i namještenika, prema Metodologiji za sprovođenje analize potreba za obukom Uprave za ljudske resurse. Ministarstvo je prikupilo relevantne podatke o potrebama za obukom zaposlenih i na obrascu definisanim Metodologijom, uz prateći Izveštaj pripremljeno ranijoj Upravi za kadrove informacije o opštim ili specifičnim programima obuke, koji su namijenjeni za sticanje odnosno unaprjeđivanje znanja i vještina za vršenje poslova određenih radnih mjesta.

Rezultat Analize u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je pokazao veliku zainteresovanost zaposlenih za pohađanje obuka u organizaciji Uprave za ljudske resurse u 2022. godini iz svih kategorija, kako iz kategorije izvršnog, tako i iz kategorije visoko rukovodnog kadra, kako za opšte obuke, tako i za specifične vrste obuka.

Tokom 2022. godine, veći broj zaposlenih u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma pohađalo je različite seminare ili obuke. Službenici su pohađali obuke iz programa stručnog osposobljavanja, usavršavanja preko Uprave za ljudske resurse, kao i drugih organizatora.

Najveći dio pohađanja obuka odnosi se na:

- ✓ Slobodan pristup informacijama- pet polaznika;
- ✓ Analiza efekata RIA propisa-11 polaznika;
- ✓ Izrada zakona i drugih propisa u skladu sa pravno-tehničkm pravilima za izradu propisa i smjernica za usklađivanje propisa Crne Gore sa pravnim poretkom Evropske unije- sedam prijava; Upravni postupak -17 prijava;
- ✓ Inspekcijski nadzor 14 prijava i
- ✓ ostale obuke.

Ukupan broj polaznika za opšti program obuka u Saradnji sa Upravom za ljudske resurse iznosi 167.

Ukupan broj polaznika za obuke od strane drugih organizatora iznosi 57, gdje je oranizovano veći broj obuka od kojih je najveća posjećenost na obukama za temu Akcioni planovi, Regionalna obuka „Poboljšanje uslova i zaštite na radu“, kao i obuka organizovana u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na temu „Zaštite i zdravlja na radu“.

U cilju usavršavanja svojih zaposlenih ministarstvo je sprovelo i četiri interne obuke: Slobodan pristup informacijama- 19 polaznika, Upravni postupak-20 polaznika i Rodna ravnopravnost-12 polaznika, kao i obuka na temu Zaštita i zdravlje na radu na kojoj je učestvovalo ukupno 25 polaznika. Ukupan broj polaznika na internim obukama Ministarstva ekologije, prostornog planiranja je 76 polaznika.

3.13.4. Ostale aktivnosti

- ✓ U 2022. godini, odrađen je i Godišnji Izveštaj o sprovođenju plana integriteta za 2021. godinu, kao i preduzete aktivnosti na elektronskom unosu istog u bazu Agencije za sprječavanje korupcije. Odrađen je i Plan integriteta za 2022-2023. godinu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- ✓ Učestvovalo se u radu radne grupe za izradu Predloga Uredbe o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnje kvote dozvola za privremeni boravak i rad stranaca koju je formiralo Ministarstvo rada i socijalnog staranja.
- ✓ Učestvovalo se u radu radne grupa za izradu Izveštaja o realizovanim aktivnostima u 2021. godini koji je donijelo Ministarstvo prosvjete u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih, kao i u izradi Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2022. godinu, Centra za stručno obrazovanje.

3.14. SLUŽBA ZA EKONOMSKE I FINANSIJSKE POSLOVE

Služba za ekonomsko-finansijske poslove vrši poslove koji se odnose na: finansijsko-računovodstveno poslovanje; projektovanje i izvršavanje budžeta; praćenje namjenske upotrebe sredstava usmjerenih za obavljanje djelatnosti iz nadležnosti Ministarstva i druge poslove.

Planirani budžet Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za 2022. godinu, iznosio je 6.319.606,01€.

Tekući budžet Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, iznosio je nakon svih preusmjeravanja 6.379.884,00€. Realizovano je 5.922.555,88€ odnosno 92,84% što je pokazatelj da je Ministarstvo posvećeno radilo na realizaciji brojnih aktivnosti.

Tabela br.10: Realizacija budžeta po linijama izdataka

Zakon o budžetu za 2022. godinu				
		tekući	plaćeno	preostalo
411	Bruto zarade	2.355.100,27	2.226.478,97	128.621,30
4124	Jubilarnе nagrade	1.960,00	1.728,00	232,00
4125	Otpremnine	10,00	-	10,00
4127	Ostale naknade	104.745,83	102.765,83	1.980,00
4131	Administrativni materijal	33.400,00	30.919,09	2.480,91
4133	Materijal za posebne namjene	9.305,00	5.850,57	3.454,43
4134	Rashodi za energiju	964,50	589,15	375,35
4135	Rashodi za gorivo	1.672,35	387,64	1.284,71
4141	Službena putovanja	118.967,14	118.048,80	918,34
4142	Reprezentacija	8.738,20	8.712,33	25,87
4143	Komunikacione usluge	12.992,86	11.765,52	1.227,34
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	9.714,90	9.110,76	604,14
4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	9.812,17	6.188,88	3.623,29
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	1.290.928,00	1.099.668,13	191.259,87
4148	Usluge stručnog usavršavanja	8.180,69	5.641,50	2.539,19
4149	Ostale usluge	470.541,52	400.201,43	70.340,09

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	50.435,64	50.435,64	-
4153	Tekuće održavanje opreme	36.993,50	27.470,07	9.523,43
4161	Kamate rezidentima	8.245,67	6.849,91	1.395,76
4171	Zakup objekta	13.950,00	13.949,76	0,24
4181	Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga	1.000.000,00	1.000.000,00	-
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	442.385,08	442.385,08	-
4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka.	0,98	-	0,98
4193	Izrada i održavanje softvera	105.113,81	79.509,10	25.604,71
4194	Osiguranje	4.401,20	3.118,42	1.282,78
4195	Kontribucije za član	17.046,98	15.983,93	1.063,05
4196	Komunalne naknade	960,00	-	960,00
4199	Ostalo	2.000,00	-	2.000,00
4314	Transferi nevladinim organizacijama	140.000,00	138.000,00	2.000,00
4318	Ostali transferi pojedincima	42.800,00	42.800,00	-
4319	Ostali transferi institucijama	1,00	-	1,00
4324	Transferi opštinama	4.500,00	-	4.500,00
4326	Transferi javnim preduzećima	1,00	-	1,00
4415	Izdaci za opremu	5,00	-	5,00
4418	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	10,00	-	10,00
4630	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	73.998,37	73.997,37	1,00
UKUPNO		6.379.881,66	5.922.555,88	457.325,78

Napomena: Iznosi u tabeli su iskazani bez donacija i kredita.

Ministarstvo se dodatno finansiralo u iznosu od 3.686.442,37€ iz sljedećih donacija:

- ✓ Interreg MED;
- ✓ Jačanje crnogorskog nacionalno utvrđenog doprinosa i akcija adaptacije u okviru transparentnosti (CBIT);
- ✓ Za potrebe implementacije i izradu Četvrte nacionalne komunikacije i prvog dvogodišnjeg izvještaja o transparentnosti (FNC i BTR) Crne Gore ka Okvirnoj konvenciji;
- ✓ Ujedinjenih nacija o promjeni klime (UNFCCC);
- ✓ Ugovorom između bivšeg Ministarstva turizma i zaštite životne sredine Crne Gore i Ministarstva zaštite životne sredine kopna i mora Italije uspostavljen je poseban crnogorsko-italijanski finansijski instrument za zaštitu životne sredine (EMIF – Environment Montenegro-Italian Facility), u okviru kojeg se realizuje donacija italijanskog ministarstva za projektovanje, izgradnju nadzemnog dijela objekta i

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

dijela uređenja terena energetske efikasne zgrade za potrebe rada Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Preusmjeravanja:

- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 19. januara 2022. godine, odobrila preusmjeravanje sredstava u iznosu od 70.891,19€ sa potrošačke jedinice Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na potrošačku jedinicu Uprava za katastar i državnu imovinu. Ministarstvo je uputilo dopis br. 01-426/22-125/2 18.01.2022. godine Upravi za katastar i državnu imovinu, kao nadležnom organu za sprovođenje centralizovanih javnih nabavki, i dostavilo plan potrebe za predmetima centralizovanih javnih nabavki;
- ✓ Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 17. februara 2022. godine, odobrila preusmjeravanje sredstava sa Tekuće budžetske rezerve na potrošačku jedinicu Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u iznosu od 162.536,33€. Sredstva su neophodna za uklanjanje školskih objekata OŠ „Vladimir Nazor“ u Podgorici. Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je 01.02.2022. godine dostavljen predmjer i predračun radova za uklanjanje predmetnih objekata u iznosu od 162.536,33€ sa PDV-om;
- ✓ Preusmjeravanje sredstava za zarade i ostale troškove po osnovu Sporazuma o određivanju zaposlenog u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na rad na određeno vrijeme u Misiji Crne Gore pri Evropskoj uniji u Briselu, na period od 4 godine, u iznosu od 66.694,17€;
- ✓ Preusmjeravanje sa potrošačke jedinice Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na potrošačku jedinicu Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore za realizaciju aktivnosti iz oblasti sprovođenja politike održivog razvoja u iznosu od 159.743,42€.

Sve dospjele obaveze prema međunarodnim organizacijama (kontribucije) plaćene su u cjelosti u iznosu od 15.983,93€.

Redovno su dostavljane mjesečne prijave Poreskoj upravi IOPPD i Fondu PIO M4 obrasci. Napomena svi zahtjevi dostavljeni na plaćanje Ministarstvu finansija realizovani su.

Tabela br.11: Pregled blagajne za 2022.godinu

<i>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</i>	<i>Dnevnice CG</i>	<i>Dnevnice za službena putovanja u inostranstvo</i>	<i>Hotelski smjestaj i avio karte</i>	<i>Ukupno potrošeno za službena putovanja</i>	<i>Broj realizovanih putnih naloga</i>
<i>Upravljanje i administracija Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</i>	33.238,44€	44.994,04€	39.816,32€	118.048,80€	1914

3.15. SLUŽBA ZA TEHNIČKU PODRŠKU

Služba za tehničku podršku vrši poslove koji se odnose na: održavanje računarskog sistema i računarske mreže Ministarstva; učešće u izradi i održavanju WEB stranica i Portala Ministarstva; rješavanje manjih softversko – hardverskih problema i pružanje pomoći zaposlenim u Ministarstvu vezano za informatičke potencijale; organizaciju dostavljanja materijala za Vladu i njena radna tijela i Skupštinu Crne Gore i druge poslove.

3.15.1. Web portali

- ✓ Portal ESV - Elektronske sjednice Vlade Crne Gore: Postavljen 201 materijal. Od toga 139 materijala je postavljeno za Komisiju za ekonomsku politiku i finansijski sistem, a 40 za Komisiju za kadrovska i administrativna pitanja.
- ✓ Web portal Ministarstva www.gov.me/mepg: objavljena je 259 objava, od toga vijesti/najava 142, devet konkursa, 25 javnih poziva, osam oglasa za posao, jedna instrukcija, jedna biografija, 73 generička članka i 3 621 različitih dokumenata, dozvola, prijava i ostalih dokumenata. Takođe, nakon sajber napada na gov.me mrežu od 20. avgusta 2022. godine, skoro mjesec dana ministarstvo nije bilo u mogućnosti da objavljuje na web Portalu, dok se nisu izvršile sve sigurnosne provjere, a od sredine septembra 2022. godine, kada je opet uspostavljen i povraćen web portal, objava informacija je bila dosta otežana.
- ✓ WebPortal eUprave www.euprava.me: na Portalu je postavljeno ukupno 20 obavještenja i to: pet javnih rasprava, tri javna obavještenja, pet poziva na učešće u radnim grupama i sedam konsultacija. Uz ova obavještenja postavljen je i 31 prateći dokument. Pored ovih standardnih objava na portalu eUprave, postavljen je i jedan elektronski servis za slobodan pristup informacijama preko koga je podneseno devet zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Takođe, nakon sajber napada na gov.me mrežu od 20. avgusta 2022. godine, ministarstvo nije više u mogućnosti da objavljuje informacije na portalu eUprave, jer sistem prijave preko gov.me digitalnog certifikata još uvijek ne funkcioniše.
- ✓ Portal AZLP-a – na Portalu Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama unešeno je 58 rješenja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, od kojih je za 38 rješenja odobren pristup informacijama, za tri rješenja je djelimično odobren pristup, 16 rješenja o odbijanju pristupu informacijama i jedno rješenje o prosljeđivanju drugom organu.
- ✓ Glas građana – e-Peticije – <https://epeticije.gov.me> i <http://portis.gov.me> - svaki punoljetni državljanin ili stranac sa stalnim boravkom u Crnoj Gori može da pokrene ili glasa za elektronsku peticiju iz bilo koje oblasti u okviru djelokruga rada Vlade Crne Gore. U 2022. godini nije bilo podnesenih peticija putem ovoga portala, dok sam portal još uvijek nije dostupan nakon sajber napada od 20. avgusta 2022. godine.

3.15.2. Održavanje ICT opreme

Nakon sajber napada od 20. avgusta 2022. godine, shodno preporukama Savjeta za prevenciju i suzbijanje sajber napada, urađena je izmjena svih e-mail naloga službenika u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Urađene su čak četiri puta kompletne reinstalacije i instalacije svih službenih računara, štampača, skenera i ostale opreme. Nakon 20. avgusta 2022. godine, kad se dogodio sveobuhvatan sajber napad na kompletnu informatičku infrastrukturu, Vlade Crne Gore došlo je do velikih problema u radu Službe za tehničku podršku, a samim tim i do velikih problema u funkcionisanju svih poslovnih procesa u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Nakon pomenutog sajber napada, kompletna mrežna i hardverska infrastruktura je morala da se ponovo od početka instalira i podešava. E-mail servis je počeo da funkcioniše u toku septembra 2022. godine sa dosta problema i dosta čestim ispadima. Nakon četvrte reinstalacije svih računara koji su povezani na gov. me mrežu i koji se nalaze u zgradi Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, internet servis je dobijen krajem decembra 2022. godine. Nakon toga Ministarstvo javne uprave je implementiralo niz sigurnosnih polisa koje podrazumijevaju blokadu upotrebe USB eksternih CD/DWD uređaja i USB memorija, što u slučaju ovog ministarstva predstavlja veliki problem jer nije u mogućnosti da postupa po prijavama radova građenja, radova adaptacije, da razmjenjuje plansku dokumentaciju i da vrši redovan preventivni inspeksijski nadzor. Takođe, nakon sajber napada dva informaciona sistema i to: Registar planske i tehničke dokumentacije i Vertikalni i kosi orto foto snimci nisu oporavljeni, jer ministarstvo nije bilo u mogućnosti da ispuni sve moguće preduslove koje je zahtijevalo Ministarstvo javne uprave, kako bi ova dva informaciona sistema mogla da budu javno dostupna. Sa svih službenih računara su izuzeti korisnički podaci koji su skenirani na viruse i maliciozne programe i koje treba da se vrate korisnicima, što je takođe izazvalo dosta problema u radu i funkcionisanju samog Ministarstva, jer se na ovaj način kompletna institucionalna memorija izgubila i sva dokumenta su se morala od početka uraditi što nije bilo nimalo lak zadatak za sve zaposlene u ministarstvu.

4. IZVJEŠTAJ INSTITUCIJA NAD KOJIMA MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA VRŠI NADZOR

4.1. UPRAVA ZA KAPITALNE PROJEKTE

Uprava za kapitalne projekte vrši poslove koji se odnose na: učešće u izradi nacрта kapitalnog budžeta; organizaciju i učestvovanje u izradi projektata, kao i praćenje realizacije projekata; prethodne i pripremne radove, studije, istražne radove i investicione programe; davanje stručne ocjene na dokumentaciju za donošenje investicionih odluka; davanje stručnih mišljenja i pripremu projekata radi postizanja ciljeva ravnomjernog regionalnog razvoja; pribavljanje rješenja o lokaciji i urbanističko-tehničkim uslovima za pojedine objekte, a u vezi sa izgradnjom i rekonstrukcijom objekata primarne tehničke infrastrukture, objekata državnih organa, zdravstva, obrazovanja, kulture i sporta, kompleksa i objekata na atraktivnim turističkim lokacijama i drugih objekata koji su od javnog interesa i čiju izgradnju finansira država; izradu i tehničku kontrolu tehničke dokumentacije, pribavljanje saglasnosti i odobrenja za građenje; javno oglašavanje i sprovođenje postupka ustupanja radova za sprovođenje kapitalnih projekata; zaključivanje ugovora o građenju; vršenje stručnog nadzora i kontrole kvaliteta izvedenih radova,

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

ugrađenih materijala i opreme; tehnički pregled, prijem izvedenih radova, pribavljanje odobrenja za upotrebu objekta; evidenciju, plaćanje i kontrolu finansijskog utroška sredstava; sprovođenje postupaka javnih nabavki za projekte u okviru programa koji se finansiraju iz EU sredstava; izvještavanje o realizaciji kapitalnih projekata, kao i druge poslove.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprava za kapitalne projekte organizovana je u pet organizacionih jedinica i jedno odjeljenje i to:

- 1. Sektor za planiranje, tehničku pripremu i implementaciju kapitalnih projekata visokogradnje i turističke infrastrukture*
- 2. Sektor za planiranje, tehničku pripremu i implementaciju kapitalnih projekata saobraćaja i očuvanja životne sredine*
- 3. Sektor za finansije, javne nabavke i opšte poslove*
- 4. Sektor za pravne, kadrovske poslove, kontrolu kvaliteta i realizaciju ugovora*
- 5. Sektor za realizaciju IPA projekata*
- 6. Odjeljenje za unutrašnju reviziju*

4.1.1. Realizovane aktivnosti

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore opredijeljena su sredstva u iznosu 95.625.655,71€, od čega je 95.518.170,89€ iz budžetskih sredstava, 65.228,02€ iz kredita, 956,80€ donacija i 41.300,00€ IPA sredstva.

U periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine ukupan procenat realizacije Kapitalnog budžeta iznosio je 60,36%, odnosno isplaćena su sredstva u iznosu od 57.718.852,60€, od čega 52.987.932,60€ iz budžetskih sredstava, 144.393,52 iz kreditnih sredstava, 4.586.526,48€ iz IPA fondova.

Dodatno, zaključno sa 31.12.2022. godine, Upravi za kapitalne projekte su ispostavljene situacije/računi ugovarača u iznosu od 540.472,07€, a koje nijesu isplaćene u 2022. godini, s obzirom na to da su ispostavljene obaveze prevazilazile iznos opredijeljen Zakonom o budžetu za predmetne projekte.

Budžetom je obuhvaćena realizacija 110 projekata u okviru kojih se realizuju brojni podprojekti.

U periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine, Uprava za kapitalne projekte je zaključila 73 ugovora, čija vrijednost iznosi 45.961.092,25€.

Tokom 2022. godine, Uprava za kapitalne projekte je raspisala 124 postupka javne nabavke čija vrijednost iznosi 100.025.650,00€.

Realizaciju određenih projekata prate otežavajuće okolnosti na koje Uprava za kapitalne projekte ne može uticati, izuzev u formi urgencija ka odgovornim licima i nadležnim institucijama, kao i proaktivnog odnosa u slučaju svakog pojedinačnog projekta.

Predlog Uprave za kapitalne projekte bio je da se, u okviru obezbijedenih sredstava Zakonom o budžetu, utvrde prioritetni projekti za koje će biti obezbijedeni ukupni iznosi neophodni za njihov završetak, čime bi se izbjegla faznost i odloženo finansiranje projekata, a samim tim i pojednostavila realizacija i skratili rokovi izgradnje.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Na ukupno 110 projekata nije bilo utroška sredstava.

Takođe, u skladu sa predmetnom Odlukom potrošačke jedinice kandiduju projekte za finansiranje, dostavljajući Obrascе koji sadrže podatke o pripremljenoj dokumentaciji i zrelosti samih projekata za realizaciju. Iako su određeni projekti obuhvaćeni Zakonom o budžetu Crne Gore, Uprava za kapitalne projekte nije u mogućnosti da započne aktivnosti iz svoje nadležnosti na njihovoj realizaciji jer Korisnici (odnosno Investitori u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG”, br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019 - ispr. i 82/2020)), nijesu dostavili neophodnu dokumentaciju. Inicijalna dokumentacija se najčešće odnosi na ovjereni projektni zadatak i urbanističko-tehničke uslove, odnosno Idejno rješenje za projekte za koje je bilo neophodno, u saradnji sa nadležnim ministarstvom, sprovesti proceduru arhitektonskog konkursa.

U okviru svojih nadležnosti Korisnici za određene projekte sprovode aktivnosti na izradi i reviziji projektne dokumentacije, te Uprava za kapitalne projekte ne može otpočeti sa tenderskom procedurom za izbor izvođača radova i stručnog nadzora dok projektna dokumentacija od strane Korisnika ne bude dostavljena. Takođe, realizaciju projekata često prolongiraju i postupci eksproprijacija odnosno neriješeni imovinsko-pravni odnosi zbog koji često dolazi i do obustave radova od strane trećih lica.

U okviru indirektnog upravljanja IPA fondovima u IPA II perspektivi (2014-2020) Uprava za kapitalne projekte ima ulogu Implementacione agencije i to za Godišnji akcioni program 2014, 2016, 2017, 2018, kao i za Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku (SOPEES 2015-2017) i u IPA III perspektivi (2021-2027) Uprava za kapitalne projekte ima ulogu Implementacione agencije i to za Godišnji akcioni program 2021. godine.

Takođe, bilo je planirano da Uprava realizuje i projekte iz Godišnjeg akcionog programa 2019, kako za sektor saobraćaja, tako i za sektor životne sredine, pa su u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore, sredstva planirana za ove projekte preusmjerena na spječavanje širenja i saniranje posljedica epidemije virusa COVID-19.

Ukupan broj aktivnih projekata koji su obuhvaćeni ovim programima je 27.

Uprava za kapitalne projekte na mjesečnom nivou priprema dinamičke planove realizacije svih projekata u kojima blagovremeno i kontinuirano ukazuje na projekte čija je realizacija ugrožena i iste dostavlja Kancelariji za evropske integracije, Ministarstvu finansija, kao i nadležnim ministarstvima na komentar, upoznavanje i preduzimanje adekvatnih aktivnosti na nivou strukture.

Tabela br.12: Prikaz plaćanja po programima

		Planirano KB	Realizacija
Program 11 052	Infrastrukturni projekti za potrebe državnih organa	180.102,00	122.402,14
Program 12 024	Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa	1.164.535,02	1.427.843,31
Program 13 023	Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima	16.000	0,00

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

	Ministarstva unutrašnjih poslova		
Program 13 024	Javna bezbjednost	3.324.401,00	2.296.244,78
Program 13 025	Funkcionisanje Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore	1.361.800,00	206.418,41
Program 15 019	Turistička djelatnost	19.849.589,98	11.357.945,93
Program 15 030	Industrijski i regionalni razvoj	9.157.209,61	7.957.985,70
Program 17 019	Uređenje i nadzor u oblasti saobraćaja	2.434.057,07	4.686.384,83
Program 17 020	Realizacija putne infrastrukture i niskogradnje	23.640.716,85	15.853.481,92
Program 18 003	Ekologija i priroda	9.521.656,10	3.269.229,60
Program 19 032	Uređenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema, nauke, kulture i sporta	15.821.142,98	8.697.476,20
Program 20 021	Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine	2.093.345,01	66.416,95
Program 21 011	Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja	5.596.216,47	1.515.650,49
Program 22 025	Socijalna zaštita	1.464.883,62	261.372,34
	UKUPNO	95.625.655,71	57.718.852,60

4.2. AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Agencija za zaštitu životne sredine vrši poslove koji se odnose na: organizovanje, planiranje i učestvovanje u monitoringu životne sredine u oblasti kvaliteta vazduha (uključujući monitoring polena suspendovanog u vazduhu), sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu, stanja ekosistema priobalnog mora, stanja biodiverziteta, buke u životnoj sredini, jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja i radionuklida u životnoj sredini; izveštavanje o stanju životne sredine, predlaganje mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu; izdavanje akta o uslovima zaštite prirode za potrebe izrade planova, osnova i programa; izradu Studije zaštite za proglašenje zaštićenog prirodnog dobra; izdavanje IPPC dozvola; izdavanje dozvola za prekogranično kretanje otpada, preradu i/ili odstranjivanje otpada; izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke, kao i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance; izdavanje dozvola za praćenje kvaliteta goriva, kvaliteta vazduha; izdavanje dozvola za mjerenje emisija o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduhu, uvoz ili izvoz supstance koja oštećuje ozonski omotač, alternativnih supstanci, proizvoda koji ih

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

sadrže; izdavanje dozvola za mjerenje nivoa buke u životnoj sredini i za izradu strateških karata buke; izdavanje dozvola na osnovu zakona kojim se uređuje zaštita prirode; izdavanje dozvola za proizvodnju, promet i korišćenje izvora jonizujućeg zračenja i radioaktivnih materijala; izdavanje dozvola za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja, za korišćenje izvora elektromagnetnih polja, uređaja koji emituju optičko zračenje ili sadrže izvore optičkog zračenja i uređaja koji emituju ultrazvuk, kao i druge poslove.

Agencija za zaštitu životne sredine Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organizovana je u četiri sektora, dva odjeljenja i jednu službu i to:

1. Sektor za monitoring životne sredine
2. Sektor za zaštitu prirode
3. Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti
4. Sektor za upravljanje projektima i informacionu podršku za međunarodno i nacionalno izvještavanje u životnoj sredini
5. Odjeljenje za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja
6. Odjeljenje za sprovođenje ekonomskih instrumenata u oblasti zaštite životne sredine
7. Služba za opšte i pravne poslove, ljudske resurse, finansije i javne nabavke

4.2.1. Realizovane aktivnosti

Agencija za zaštitu životne sredine je tokom 2022. godine realizovala značajan obim aktivnosti od kojih izdvajamo najznačajnije:

Sektor za monitoring životne sredine izradio je: Informaciju o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2021. godinu koja je usvojena od strane Vlade Crne Gore na sjednici održanoj 20. oktobra 2022. godine, Izvještaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi indikatora (2017-2020) koji je usvojen od strane Vlade Crne Gore na sjednici održanoj 08. jula 2022. godine, a na istoj je donešen i Akcioni plan za unaprjeđenje stanja životne sredine sa predlogom mjera na osnovu Izvještaja o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi indikatora za period 2022-2025. godine. Izrađen je Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2023. godinu i Program praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za 2022/23. godinu. Takođe, realizovano je i sakupljanje podataka za ažuriranje EMEP/EEA i GHG inventara.

Sektor je uzeo učešće u izradi III Dvogodišnjeg izvještaja o klimatskim promjenama (3BUR), Poglavlje GHG Inventar (1990-2019), učešće u aktivnostima na mjerenju (monitoringu) koncentracije alergenog polena, kao i u izvještavanju o izmjerenim vrijednostima koncentracija alergenog polena u vazduhu. Takođe, nastavljena je saradnja sa međunarodnim organizacijama, u vidu učešća na sastancima Nacionalnih Referentnih Centara (NRC) za izvještavanje prema Evropskoj Agenciji za životnu sredinu (EEA), kao i izvještavanje prema međunarodnim organizacijama.

Sektor za zaštitu prirode u izvještajnom periodu obavljao je aktivnosti koje se odnose na realizaciju podloga za studije revizije za: NP Skadarsko jezero, NP Durmitor i NP Lovćen; studije revizije za zaštićena područja u zoni i van zone Morskog dobra koje su 1968. godine stavljene pod zaštitu rješenjem Zavoda za zaštitu prirode, Park muzej na

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Topolici u Baru, Đalovića klisure, kao i zaštićeno područje spomenik prirode "Lipska pećina" u Prijestonici Cetinje.

Takođe, tokom 2022. godine Agencija za zaštitu životne sredine realizovala je terenska istraživanja za izradu sljedećih studija zaštite: Nacrt Studije zaštite za rijeku Mrtvicu sa okolinom, Nacrt Studije zaštite za Veliki gradski park u Pljevljima i postupak preventivne zaštite Valdanosa i Maslinade u Ulcinju.

Izrađena je Crvena lista ptica Crne Gore, dok se radi se na Crvenoj listi i knjizi vodozemaca i gmizavaca.

Realizovana je i koordinacija istraživanja u svrhu prikupljanja podataka za Natura 2000 staništa i vrste, uključujući ptice u Crnoj Gori.

Kroz redovne aktivnosti realizovano je: davanje mišljenja za Izradu planova i programa (PUP, DUP, programa privremenih objekata), davanje mišljenja na Planove upravljanja za Nacionalne parkove, davanje stručnih mišljenja prema Sektoru za dozvole za radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenim područjima, davanje mišljenja na Nacrt planskih dokumenata, davanje stručnih mišljenja za izdavanje dozvole za sakupljanje, korišćenje i promet nezaštićenih divljih vrsta biljaka i gljiva, davanje mišljenja za izdavanje dozvola za naučna i obrazovna istraživanja u zaštićenim područjima, odnosno područjima ekološke mreže i zaštićenim vrstama biljaka, životinja i gljiva i izdavanje akata o uslovima i smjernicama zaštite prirode.

Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti tokom 2022. godine, je sproveo 1 378 upravna postupka, kao i 477 drugih procedura koje su propisane zakonima.

Takođe, realizovane su i aktivnosti u okviru Projekta „Plan eliminacije HCFC supstanci“. Prijavljena su dva projekta preko Bazelske konvencije: Podizanje svijesti o ekološki prihvatljivom upravljanju plasitičnim otpadom u Crnoj Gori i Jačanje sistema upravljanja plastičnim otpadom u Crnoj Gori. U cilju sprovođenja CITES Konvencije Agencija za zaštitu životne sredine je organizovala obuku za carinske službenike, graničnu policiju i službenike Prirodnačkog muzeja.

Realizovana je i „Akcija spašavanja mladunčeta lava“.

U cilju unaprjeđenja rada Nacionalnog help-deska i efikasnijeg rada na poslovima upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima, pripremljeni su flajeri i brošure.

U okviru aktivnosti na Projektu „Unaprjeđenje registra ispuštanja i prenosa zagađivača (PRTR) u zemljama Zapadnog Balkana i Republici Moldaviji“, u novembru 2022. godine, urađen je finalni Projektni zadatak za izradu Registra ispuštanja i prenosa zagađujućih materija (PRTR), podnesene su inicijative za izmjenu: Zakona o životnoj sredini, Zakona o industrijskim emisijama, Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini i Pravilnika o bližem sadržaju i načinu vođenja katastra zagađivača životne sredine, Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja.

Podnešena je Inicijativa za izradu liste invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ ili Evropskoj uniji shodno Zakonu o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva.

Sektor za upravljanje projektima i informacionu podršku za međunarodno i nacionalno izvještavanje u životnoj sredini tokom 2022. godine radio je na realizaciji projekta MEP&M (Development of Regional Joint Master Program in Maritime Environmental Protection and Management), Twinning light „Nadogradnja integrisanog alata i ažuriranje inventara emisija zagađujućih materija u vazduh“ za period 2011-2019. MN 17 IPA EN 01 20 TWL i Biodiversa+.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Takođe, kandidovani su i projekti DELUGE, Zero C, pripremljena su dva projektna predloga u okviru programske linije Interreg.

Po pitanju podrške za međunarodno i nacionalno izvještavanje u životnoj sredini realizovane su aktivnosti na: prikupljanju, obradi, validiranju podataka i prilagođavanju formata podataka o kvalitetu vazduha, voda i zaštićenih područja u cilju izrade izvještaja i ispunjavanju obaveze Crne Gore prema EEA na godišnjem nivou, dostavljanju redovnih trogodišnjih izvještaja o primjeni Sporazuma o zaštiti kitova Cetacea u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području - Accobams u Crnoj Gori, dostavljanju redovnih dvogodišnjih izvještaja za Protokol o posebno zaštićenim područjima i biodiverzitetu Mediterana (SPA BD) u okviru primjene Barselonske Konvencije.

Realizovana je i administracija svih zvaničnih sajtova Agencije, održavanje servera u REK sobi i poslovi vođenja Informacionog sistema iz oblasti zaštite životne sredine, baza podataka za zaštićena područja, baza podataka za Naturu 2000 i baze podataka za morski ekosistem.

Realizacija kampanje „Za ljepšu i zdraviju Crnu Goru” koja je obuhvatila niz akcija sadnje i čišćenja na teritoriji Crne Gore, a prvobitni cilj je bio posaditi 10 000 sadnica. Po pokrenutoj inicijativi izgradnje privremenog prihvatilišta u Crnoj Gori za životinje, Agencija za zaštitu životne sredine je izradila tehničku dokumentaciju Idejnog projekta i od Glavnog grada dobijena je parcela od 10 000m². Sa Studentskim parlamentom Univerziteta Crne Gore potpisan Memorandum o poslovnoj saradnji.

Takođe, realizovane su brojne edukativne aktivnosti u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori. Dodijeljena su i zvanja „Eko ambasador” istaknutim ekološkim aktivistima u cilju promovisanja aktivnog pristupa zaštite životne sredine. Sektor je, u saradnji sa relevantnim stručnim sektorima kontinuirano saradivao na distribuciji informacija i saopštenja za javnost medijima, te komunikaciji sa građanima i NVO.

Odjeljenje za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja u izvještajnom periodu izdalo je 20 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti - korišćenje izvora jonizujućeg zračenja, 50 dozvola za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova, 20 dozvola za prevoz radioaktivnog materijala.

Izradilo je Plan monitoringa radioaktivnosti u životnoj sredini za 2023. godinu. Ostvarena je saradnja sa drugim institucijama u Crnoj Gori u vidu učešća u timovima: priprema Nacionalne procjene sposobnosti upravljanja rizicima, kao i za praćenje stanja radioaktivnosti, te brojne aktivnosti međunarodne saradnje, kako kroz projektne aktivnosti, tako i kroz uspostavljene mreže saradnje.

Odjeljenje za sprovođenje ekonomskih instrumenata u oblasti zaštite životne sredine je na osnovu predatih godišnjih izvještaja o količinama nastalog otpada uspjelo da izvrši obračun eko naknada za sve obaveznike i od ukupno 140 obrađenih izvještaja, za 72 donijelo rješenje. U toku su izrade novih rješenja, jer Odjeljenje i dalje nastavlja da intenzivno radi na izradi novih obračuna, vršeci kontrolu dostavljenih izvještaja iz prethodnih godina. Na osnovu dostavljenog pregleda naplate eko taksi izdata su rešenja za naplatu tokom 2022. godine na ukupan iznos od 463.760,81€.

Služba za opšte i pravne poslove, ljudske resurse, finansije i javne nabavke realizovala je redovne aktivnosti od čega izdvajamo: izrađen je nacrt Budžeta za 2023. godinu, pripremljeni su podaci za obračun zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih i

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

spoljnih saradnika za 2022. godinu, dostavljen je Obrazac o realizaciji programskog budžeta za 2022. godinu Državnom trezoru, dostavljen je Godišnji izvještaj (GI FMC) o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finasijskog upravljanja i kontrola Agenciji, Centralnoj jedinici za harmonizaciju, dostavljen je Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije za 2022. godinu (obrazac GI-UR) Direktoratu za centralnu harmonizaciju, pripremljen je Plan integriteta Agencije za zaštitu životne sredine za dvogodišnji period od 2022-2024. godine, dostavljen je izvještaj (INV) o investicijama u osnovna sredstva Zavodu za statistiku, vođena je redovna kadrovska evidencija i pripremljeni su svi propisani formulari i prijave.

U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama Agencija za zaštitu životne sredine je u toku 2022. godine primila 66 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Broj usvojenih zahtjeva je 48, broj odbijenih 11, donešena su tri obavještenja i četiri izjašnjenja, shodno dopisima Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Podnešene su tri žalbe od kojih je jedna usvojena, dok su dvije u toku.

Svi sektori Agencije za zaštitu životne sredine tokom 2022. godine, učestvovali su u brojnim obukama, seminarima, međunarodnim i nacionalnim sastancima, radnim grupama za izradu predloga zakona iz oblasti životne sredine te davali stručna mišljenja na strateška i planska dokumenta. Takođe, realizovana je kontinuirana saradnja sa medijima i NVO sektorom.

4.3. ZAVOD ZA HIDROMETEROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju vrši poslove koji se odnose na: osmatranje i mjerenje meteoroloških, hidroloških, ekoloških i agrometeoroloških parametara; analiziranje, obradu i arhiviranje izmjerenih i osmotrenih parametara; izradu studija, elaborata, analiza i informacija o klimi, stanju tla, vazduhu, površinskim i podzemnim vodama i priobalnom moru; prognoziranje i davanje podataka iz oblasti meteorologije, hidrologije, ekologije i agrometeo-rologije; formiranje informacionog sistema sa bankom klimatoloških, hidroloških, ekoloških i agrometeoroloških istraživanja u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za informaciono društvo, osnivanje i održavanje meteoroloških, hidroloških i agrometeoroloških stanica za praćenje stanja vremena, voda, vazduha i zemljišta; izradu i vođenje katastra zagađivača vazduha; izradu i vođenje katastra izvora, vrela i vodnih objekata; ispitivanje nanosa u vodotocima; kontrolu i ocjenu kvaliteta površinskih i podzemnih voda, padavina, vazduha i tla na osnovu analiza fizičko-hemijskih, biohemijskih i radioloških parametara; davanje podataka, informacija i studija za potrebe pomorskog, vazdušnog i drumskog saobraćaja, elektroprivrede, vodoprivrede, poljoprivrede, građevinarstva, turizma, odbrane, osiguranja imovine i lica i drugih interesenata; aerološka i radiosondažna mjerenja viših slojeva atmosfere, fenološka posmatranja; posredno obezbjeđenje vazdušne plovidbe; ostvarivanje i čuvanje etalona meteoroloških i hidroloških instrumenata i baždarenje instrumenata na meteorološkim i hidrološkim stanicama; izvršavanje međunarodnih obaveza u oblasti meteorologije i hidrologije i kontrole kvaliteta vazduha, voda, hidrografsko-topografske premjere na moru i unutrašnjim plovnim putevima; formiranje i održavanje baze službenih podataka iz oblasti: hidrografije, kartografije, navigacije, geologije, geofizike; formiranje i vođenje hidrografskog informacionog sistema u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za ovu oblast; projektovanje, izradu, izdavanje i održavanje službenih navigacijskih karata, publikacija u skladu sa standardima i preporukama Međunarodne hidrografske organizacije (IHO) i Međunarodne pomorske organizacije (IMO); arhiviranje i održavanje

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

originala hidrografske-topografskih premjera; izradu i distribuciju navigacijskih karata i uređivanje publikacija iz oblasti hidrografije; prikupljanje, obradu i razmjenu hidrografske i navigacijske obavještenja radi održavanja u ažurnom stanju službenih navigacijskih karata i publikacija, kao i objavljivanje izmjena i dopuna tih podataka u "Oglasu za pomorce"; obavljanje poslova Nacionalnog koordinatora u prikupljanju, obradi i proslijeđivanju pomorskih bezbjednosnih informacija (MSI), u skladu sa preporukama Međunarodne hidrografske organizacije (IHO) i Međunarodne pomorske organizacije (IMO); organizovanje mreže stalnih i povremenih stanica na moru i obali za prikupljanje hidrografske podatke; nadzor pouzdanosti mjernih metoda iz područja hidrografske djelatnosti; opisivanje i ucrtavanje geodetski određene granice suvereniteta iz zone jurisdikcije države na moru i na Skadarskom jezeru, kao i druge poslove.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore je, organizovan u četiri sektora, dva odjeljenja i jednu službu za opšte poslove i finansije i to:

1. Sektor za meteorologiju i kvalitet vazduha
2. Sektor za hidrologiju i kvalitet voda
3. Sektor za hidrografiju
4. Sektor za seizmologiju
5. Odjeljenje za informacioni sistem
6. Odjeljenje za međunarodnu saradnju
7. Služba za opšte poslove i finansije

4.3.1. Aktivnosti organizacionih jedinica

4.3.1.1. Sektor za meteorologiju i kvalitet vazduha

U Sektoru za meteorologiju i kvalitet vazduha tokom izvještajnog perioda obavljani su poslovi koji se odnose na: svakodnevnu analizu prognostičkih produkata (tri puta dnevno ažuriranje tekstualne prognoze za Crnu Goru na zvaničnoj web strani i dva puta ažuriranje prognoze za južni Jadran); urađeno je oko 1100 meteoroloških biltena za teritoriju Crne Gore i oko 730 prognostičkih biltena za pomorce za južni Jadran koji se elektronski dostavljaju korisnicima; redovno, ažuriranje Meteoalarm (MA) sistem u okviru EUMETNET-a i izdato devet vanrednih meteoroloških informacija; analizirane su značajne meteorološke situacije koje su mogle da imaju potencijalni uticaj na stanje infrastrukture, pomorske aktivnosti, stanje životne sredine u urbanim sredinama; evidentirani su značajni/ekstremni meteorološki događaji tokom 2022. godine; pripremljene su i date stručne izjave i nastupi za TV i ostale medije i portale; servisirane su potrebe prema međunarodnim subjektima; pripremljene stručne analize i izrađeni izveštaji i nalazi za potrebe Nacionalne komisije za istraživanje nezgoda i nesreća u civilnom vazдушnom saobraćaju.

U Odsjeku za numeričko modeliranje, radarsku i satelitsku meteorologiju redovno su izvršavani stručno-operativni poslovi u djelokrugu rada Odsjeka, u skladu sa Zakonom o hidrometeorološkim poslovima. Svakodnevno (24/7/365), sinop izvještaji su se dekodirali, kodirali u BUFR kodu, arhivirali, bili dostupni u traženom formatu na serverima odsjeka, proslijeđivani prema regionalnim centrima (SOFIA, OFFENBACH) za međunarodnu razmjenu (GTS). Svakog mjeseca se klimatski izvještaj ažurirao, kodirao i slao prema regionalnim centrima (SOFIA, OFFENBACH) za međunarodnu razmjenu

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

(GTS). Tokom 2022. godine, Odsjek je uzeo aktivno učešće u implementaciji JRODOS sistema u Crnoj Gori, treninzima i konferencijama. Centralni server sa instaliranim JRODOS softverom redovno se koristio od strane OJT operatora. Odsjek je testirao novu kompjutersku opremu za numeričke modele visoke rezolucije, preko učešća Zavoda kao partnera u IPA projektu resornog ministarstva, modeliranje vazduha za potrebe Agencije za zaštitu životne sredine, u sklopu kojeg je nabavljen server sa visokim performansama i numerički modeli za modeliranje transporta aerosola i hemijskih elemenata je nastavljeno i modeli su uspješno radili tokom cijele 2022. godine. Takođe, Odsjek je aktivno učestvovao u Nacionalnom centru izvrsnosti, računarstvu visokih performanci, EuroCC HPC Crne Gore.

U Odsjeku za meteorološki monitoring koji čine: meteorološki centri, meteorološke opservatorije, glavne meteorološke stanice, klimatološke stanice, agrometeorološke, padavinske i ekološke stanice, tokom 2022. godine, obavljani su redovni poslovi, koji se odnose na:

- ✓ mjerenja, osmatranja i primarnu kontrolu podataka,
- ✓ prikupljanje podataka izmjerenih i osmotrenih meteoroloških parametara,
- ✓ planiranje izgradnje objekata i osnivanje konvencionalnih i automatskih meteoroloških stanica,
- ✓ kontinuirano dostavljanje šifrovanih SYNOP izvještaja i prosleđivanje istih u međunarodnu razmjenu po propisima i normativima Svjetske meteorološke organizacije.

U Odsjeku za meteorološki monitoring pored redovnih, izvršeno je postavljanje instrumenata i opreme za uspostavljanje rada klimatološke stanice Petnjica.

Shodno Sporazumu o naučno-tehničkoj saradnji u oblasti meteorologije i hidrologije Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore sa Republičkim hidrometeorološkim zavodom Srbije, izvršeno je baždarenje (kalibracija) 90 meteoroloških instrumenata.

Izvršen obilazak terena i odabrane lokacije za postavljanje automatskih padavinskih stanica Ivanova korita, Maganik, Manastir Morača i Kučka Korita, na kojima je krajem godine uspostavljen rad.

Izvršen obilazak terena i odabir lokacija za postavljanje standardnih i automatskih klimatoloških stanica: Kotor, Tivat (Solila, uži dio grada), Tuzi i Mojkovac.

U Odsjeku za klimatologiju pored redovnih aktivnosti obrađeno je 249 zahtjeva sa meteorološkim podacima, analizama i izvještajima, po osnovu kojih je uplaćeno u Budžet Crne Gore ukupno 1.423,63€. Osim pomenutog, vršena je obrada meteoroloških podataka i pojava za izradu brojnih stručnih/naučnih, diplomskih, magistarskih radova i doktorskih disertacija.

U Odsjeku za primijenjenu meteorologiju i klimatske promjene obavljani su sljedeći poslovi: praćenje i ocjena suše i razmjena informacija na regionalnom nivou kroz centar za suše DMCSEE u Ljubljani; praćenje i ocjena ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja, njihove promjene i varijabiliteta; izrada sezonskih prognoza za zimu i ljeto 2022. godine u sklopu MEDCOF I SEECOF aktivnosti; izvještavanje Svjetskoj meteorološkoj organizaciji o stanju klime za 2022. godinu, osmotrenim promjenama, varijabilitetu, kao i ekstremnim vremenskim i klimatskim događajima, i njihovim

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

poslijedicama; evidentiranje i analiza fenoloških podataka i podataka o zemljištu, obrada i analiza podataka o temperaturama zemljišta, analiza uticaja na biljnu proizvodnju, prikupljanje podataka o stanju vlažnosti površine tla i analiza uticaja na stanje pojedinih poljoprivrednih kultura, prikupljanje i obrada podataka za potrebe agrometeoroloških informacija; izrada agrometeorološkog biltena; izrada godišnjaka o temperaturama zemljišta i godišnje agrometeorološke analize, učešće na domaćim i inostranim seminarima, radionicama i radnim grupama; rad na unaprjeđivanju web stranice Zavoda; rad na pripremi radionica u vezi adaptacije na klimatske promjene za potrebe projekta TRATOLOW, a u koordinaciji sa Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, ekspertom iz Austrije i kolegama iz regiona; davanje komentara na predložene aktivnosti u okviru TRATOLOW projekta a za sljedeću radionicu; NRC aktivnosti u vezi klimatskih promjena, uticaja, ranjivosti i adaptacije - CCIVA za potrebe Evropske agencije za životnu sredinu EEA; priprema i slanje podataka sa četiri stanice u okviru PEP 725 (www.pep725.eu) evropskog fenološkog projekta; učešće u radnoj grupi WMO ET-MU (on-line sastanci), IPCC aktivnosti.

Mađarski eksperti realizovali su projekat „Climate risk assessment to Montenegro's municipalities at combined and cumulative risk of flash flooding and forecast fire to identify the climate adaptation tasks and investments“; projekat TRATOLOW u realizaciji austrijskih eksperata. U toku je realizacija IPA projekta FF o šumskim požarima u realizaciji italijanskih eksperata.

U Odsjeku za kvalitet vazduha obavljali su se redovni poslovi koji se odnose na: sprovođenje QMS u Laboratoriji za kvalitet vazduha, učešće u formiranju i realizaciji Tendera za nabavku softvera za prenos i validaciju podataka sa EMEP stanice Velimlje i učešće u posjeti Revizorskog tijela za projekte EU, na stanici Velimlje i u laboratoriji EMEP.

4.3.1.2. Sektor za hidrologiju i kvalitet voda

U Odsjeku za hidrometriju u okviru projekta „Integralno upravljanje rizicima od poplava u proširenom slivu rijeke Drim“ koji je realizovan u saradnji sa kancelarijom UNDP-a u Podgorici, za potrebe jačanja kapaciteta Zavoda, kupljen je instrument za mjerenje (ADCP RiverSurveyor M9) i u sklopu toga je krajem septembra 2022. godine, izvršna obuka od strane predstavnika Sontec-a. Takođe, u sklopu realizacije navedenog projekta nabavljeno je i instalirano sedam stanica, od čega su četiri padavinske: Ivanova korita, Kučka korita, Manastir Morača i Maganik (OTT Pluvio), dvije hidrološke stanice: Međuriječje – Morača i Orahovo - Orahovštica (OTT RLS i PLS) kao i jedna mareografska – Ulcinj (OTT PLS).

Urađeno je pet hidrometrijskih mjerenja na vodozahvatu „Bolje Sestre“ (Regionalni vodovod).

Svakodnevno se obavljala provjera podataka (H,T) koja stiže preko servera Zavoda do programa za prijem, unos i obradu podataka (Hydrass).

Takođe, tokom novembra i decembra 2022. godine, prilikom obilnih padavina koje su bile na teritoriji geografskog prostora Crne Gore, svakodnevno su se dostavljali izvještaji o stanju voda (nivoima) Direktoratu za zaštitu i spašavanje – OKC.

Odsjek za hidrološki monitoring je za potrebe hidrološke analize u toku 2022. godine obavljao poslove iz grupe redovnih Analiza kvaliteta registrovanih vodostaja, i učestvovao na projektima: Adaptacija na klimatske promjene kroz prekogranično

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

upravljanje rizicima od poplava u zemljama Zapadnog Balkana - (CCAWB III), Integralno upravljanje rizicima od poplava u proširenom slivu rijeke Drim - (DRIN FRM), Postprojektni period (MoU): Sistem predviđanja poplava i ranog upozoravanja na slivu rijeke Save - (Sava FFWS), South-East European Multi-Hazard Early Warning Advisory System (cilj Projekta je jačanje regionalne saradnje u prognozi vanrednih situacija), SEFFGS – South East Europe Flash Flood Guidance System - WMO (cilj ovog projekta je kreiranje platforme za prognozu bujičnih poplava u zemljama jugoistočne Evrope sa ciljem prevazilaženja nedostataka u prognozi istih), Nacionalni adaptacioni plan/National Adaptation Plan (NAP) project, IPA Požari i poplave/IPA flood and fires (IPA FF), Jačanje kapaciteta za implementaciju Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori (IPA II, IPA III).

U Odsjeku za kvalitet voda, pored redovnih aktivnosti, izvještavanja i redovnog monitoringa, vršena su i vanredna ispitivanja vode, rad na proširenju programa monitoringa, kao i učešće na radionicama i sastancima.

4.3.1.3. Sektor za hidrografiju

U toku 2022. godine Sektor za hidrografiju učestvovao je u sljedećim projektima i projektnim aktivnostima: kreiranje novih i ažuriranje postojećih ENC ćelija, priprema kartografskog, hidrografskog i nautičkog materijala, neophodnog za realizaciju nautičke publikacije „Peljar“, batimetrijski premjer brodogradilišta Adriatic 42 i izrada nautičkog plana za premjerenu akvatoriju, realizacija donacije plovila od strane Ambasade Republike Južne Koreje, njegovo opremanje i prilagođavanje potrebama hidrografske službe, analiza podataka sa mareografskih stanica sa ciljem utvrđivanja karakteristika plimnog talasa i kalibracije mareografa.

4.3.1.4. Sektor za seizmologiju

U Odsjeku za inženjersku seizmologiju urađena je redovna kontrola i kalibracija senzora, kontrola rada digitalizatora, rezervnog napajanja i sistema prenosa podataka kao i saradnja sa resornim ministarstvom, međuresorna i druga saradnja i jačanje kapaciteta.

Završen je dvogodišnji projekat „Upravljanje u zemljotresu velikih razmjera na Zapadnom Balkanu kroz akcije kooperativne prekogranične saradnje” – BALANCE. Iz sredstava budžeta projekta u potpunosti je zaokružena hardverska i softverska podrška za automatsku i manuelnu analizu efekata zemljotresa na površini terena.

Sektor Seizmologije je kao Inicijator Adria Array Inicijative (AAI) potpisao Memorandum o saradnji AAI, i tako se Crna Gora udružuje sa preko 50 institucija iz 27 evropskih zemalja.

U Odsjeku za analizu i obradu seizmoloških podataka vršene su redovne aktivnosti. Između kojih su i saradnja sa resornim Ministarstvom i međuresorna saradnja, domaća i međunarodna saradnja i jačanje kapaciteta kroz obuke, treninge, webinare i terenske vježbe. Teritoriju Crne Gore sa neposrednim okruženjem, tokom 2022. godine obilježila je umjerena seizmičnost. Najjači zemljotres na području Crne Gore tokom 2022. godine dogodio se 5 km jugoistočno od Ulcinja na dubini od 12 km. Jačina ovog zemljotresa u hipocentru iznosila je 4.1 jedinice Rihterove skale, dok se u epicentralnom području

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

osjetio intezitetom od IV-V jedinica Merkalijeve skale. Potres se najvećim dijelom osjetio u priobalnom području i centralnim djelovima Crne Gore.

4.3.1.5. Odjeljenje za informacioni sistem

U Odjeljenju se obavljaju poslovi koji se odnose na održavanje, unaprjeđenje i razvoj jedinstvenog informacionog sistema, kao i poslovi nadzora i upravljanja bazom podataka, postavljanja, održavanja i povezivanja automatske mjerne opreme.

4.3.1.6. Odjeljenje za međunarodnu saradnju

Odjeljenje za međunarodnu saradnju pružalo je podršku ostalim Sektorima i Odsjecima u svim aktivnostima na domaćem i internacionalnom planu; radilo na promociji aktivnosti Zavoda putem web i FB objava; obavljalo komunikaciju sa medijima i građanima, ostalim državnim organima i privrednim društvima; komuniciralo sa domaćim i stranim partnerskim institucijama, WMO i EMI strukturama, itd.

4.3.1.7. Služba za opšte poslove i finansije

- **Kancelarija za opšte poslove** tokom 2022. godine, obavljala je redovne aktivnosti od kojih izdvajamo sljedeće:

Vlada Crne Gore je, utvrdila Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju kao i Kadrovski plan Zavoda za 2022. godinu; sačinjen je Izveštaj o sprovođenju plana integriteta za 2021. godinu; vršeni su poslovi zastupanja Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova po predlozima zaposlenih za naknade zbog neisplaćenog prekovremenog rada i neiskorišćenih godišnjih odmora; realizovane su aktivnosti na popisu i izlučivanju registraturske građe za period 2011-2014. godine; zaključeni ugovori između Zavoda i drugih subjekata radi ostvarivanja raznih oblika saradnje, ugovora o djelu sa honorarnim osmatračima i drugim licima, kao i ugovori o dopunskom radu.

Postupajući po podnijetim zahtjevima za izdavanje uvjerenja-potvrda, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je u toku 2022. godine, izdao 37 potvrda ili uvjerenja po zahtjevima o podacima o kojima se vode službene evidencije, u skladu sa članom 33 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17).

U prvostepenom upravnom postupku, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je u toku 2022. godine, sproveo upravni postupak u 15 predmeta i donio 15 rješenja, od kojih: jedno rješenje u postupcima posredovanja radi zaštite od mobinga; četrnaest rješenja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, od kojih je za 12 dozvoljen pristup informacijama, dok je za dva donijeto rješenje o odbijanju zahtjeva iz razloga neposjedovanja tražene informacije.

Donešeno je šest rješenja o prestanku radnog odnosa od kojih tri za zaposlene kojima je prestao radni odnos po sili zakona (ispunjen uslov za starosnu penziju), jedan za pripravnika koji je zasnovao radni odnos na određeno vrijeme od 12 mjeseci i dva za zaposlena kojima je prestao radni odnos na osnovu sporazuma o prestanku radnog odnosa.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

Na osnovu Uredbe o ocjenjivanju državnih službenika i namještenika („Službeni list Crne Gore", br. 16/19) i Zakona o državnim službenicima i namještenicima, preduzete su aktivnosti na ocjenjivanju zaposlenih za 2022. godinu, koje je realizovano u zakonskom roku i u tom cilju donešeno je 105 rješenja o ocjeni rada državnih službenika i namještenika.

Realizovan je određen broj obuka kod Uprave za ljudske resurse, u skladu sa godišnjim Planom i programom stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika. Obuka je zbog sajber napada tokom 2022. godine bilo znatno manje u poređenju sa prethodnom godinom.

- **Kancelarija za računovodstveno-finansijske poslove** tokom 2022. godine, obavljala je redovne aktivnosti od kojih izdvajamo sljedeće:

Pripremljeni su i dostavljeni Kvartalni finansijski izvještaji Direktoratu za državni trezor; realizovane su aktivnosti koje se odnose na popis pokretne i nepokretne stvari u državnoj svojini; dostavljen je Pregled izvršenja donacija u 2021. godini Direktoratu za državni trezor; dostavljena Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine Direkciji za budžetsko računovodstvo i izvještavanje; dostavljen Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu Direktoratu za državni trezor; obezbijeđeno je obavljanje unutrašnje revizije od strane jedinice unutrašnje revizije drugog subjekta, na osnovu Sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije broj: 13-184/16 od 07.03.2013. godine; dostavljen Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore, za 2021. godinu Direktoratu za centralnu harmonizaciju; dostavljeni kvartalni izvještaji o realizaciji preporuka i mjera iz Akcionog plana za 2021. godinu Direktoratu za državni trezor; realizovane aktivnosti na izradi Plana javnih nabavki za 2022. godinu i drugi poslovi iz nadležnosti Kancelarije.